

Att angöra en kulturbrygga

– till stöd för förnyelse och utveckling inom kulturområdet

Delbetänkande av Kommittén Kulturbryggan

Stockholm 2012

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2012:16

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss – hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Tryckt av Elanders Sverige AB.
Stockholm 2012

ISBN 978-91-38-23703-8
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth

Regeringen beslutade den 8 juli 2010 om direktiv (dir. 2010:77) till en kommitté med uppdrag att utreda vissa frågor om Kulturbryggan – en ny form för stöd till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Enligt direktivet ska en rapport med förslag till en långsiktig verksamhetsform lämnas senast den 31 mars 2012, medan en slutrapport ska lämnas senast den 31 december 2012.

Dåvarande rektorn vid Nyckelviksskolan Bo-Erik Gyberg förordnades som ordförande i kommittén den 8 juli 2010. Den 10 september 2010 förordnades filmregissören Othman Karim, författaren Johan Kling, kulturkonsulten Annika Levin och kulturföretagaren Rebecka Nolmark som ledamöter i kommittén.

Som kanslichef i kommittén anställdes historieforskaren Ingrid Lomfors fr.o.m. den 16 september 2010. Som sekreterare anställdes utredningssekreterare Anna-Sofia Quensel under perioden 12 oktober – 31 december 2010. Handläggaren Mikael Theorin anställdes som sekreterare fr.o.m. den 1 mars 2011. Sekreteraren Bertil Bäckström anställdes som sekreterare på deltid och kulturproducenten Chrisoula Faniadis anställdes som kommunikator på deltid fr.o.m. den 15 mars respektive 22 mars 2011. Departementsrådet Göran Blomberg anställdes som sekreterare och samordnare av kommitténs delbetänkande fr.o.m. den 1 september t.o.m. 14 november 2011 på deltid, därefter på heltid t.o.m. 29 februari och deltid t.o.m. 31 mars 2012.

Kommittén, som antagit namnet Kulturbryggan, får härmed överlämna delbetänkandet *Att angöra en kulturbrygga – till stöd för förnyelse och utveckling inom kulturområdet* (SOU 2012:16).

Stockholm i mars 2012

Bo-Erik Gyberg

Othman Karim

Annika Levin

Johan Kling

Rebecka Nolmark

/Ingrid Lomfors
Mikael Theorin
Chrisoula Faniadis
Bertil Bäckström
Göran Blomberg

Innehåll

Sammanfattning	9
Författningsförslag	15
1 Uppdraget och dess genomförande	21
1.1 Kommitténs direktiv.....	21
1.2 Kommitténs arbete	22
1.3 Betänkandets disposition.....	23
2 En oberoende bidragsgivare på kulturområdet	25
2.1 Stiftelsen framtidens kultur.....	25
2.2 Nästa steg efter Stiftelsen framtidens kultur	30
3 Nyskapande och breddad finansiering i andra länder	37
4 Försöksverksamheten 2011	47
4.1 Kommitténs uppdrag.....	47
4.2 Bidragsformer.....	48
4.2.1 Kulturbryggans riktlinjer	48
4.2.2 Kulturbryggans försöksverksamhet	49
4.3 Berättigade och prioriterade bidragsmottagare.....	52
4.3.1 Kulturbryggans riktlinjer	52
4.3.2 Kulturbryggans försöksverksamhet	53

4.4	Nyskapande kultur – projektens innehåll.....	58
4.4.1	Kulturbryggans riktlinjer.....	58
4.4.2	Kulturbryggans försöksverksamhet.....	60
4.5	Finansiell samverkan	63
4.5.1	Kulturbryggans riktlinjer.....	63
4.5.2	Kulturbryggans försöksverksamhet.....	64
4.6	Ärendenas handläggning.....	69
4.6.1	Kulturbryggans riktlinjer.....	69
4.6.2	Kulturbryggans försöksverksamhet.....	70
4.7	Kanslifunktionen.....	76
4.7.1	Kulturbryggans riktlinjer.....	76
4.7.2	Kulturbryggans försöksverksamhet.....	77
5	Tillgängliga verksamhetsformer	81
5.1	Allmänt om olika typer av myndigheter	81
5.2	Allmänt om förändringar i myndighetsstrukturen	82
5.3	Kulturbryggans särskilda förutsättningar	84
5.4	Myndigheter med integrerade beslutsgrupper.....	85
5.5	Alternativ med en ny myndighet.....	89
6	Överväganden och förslag	91
6.1	Kulturbryggan inrättas	91
6.2	Statsbidrag till nyskapande kultur	95
6.3	Kulturbryggans ledning och organisation	102
6.4	Kulturbryggans budget och regleringsbrev	104

7	Konsekvenser av förslagen.....	109
7.1	Förutsättningar för konsekvensbeskrivningen	109
7.2	Kostnader och andra konsekvenser för staten	109
7.3	Konsekvenser i övrigt	111
Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv (Dir. 2010:177)	113
Bilaga 2	Förordning om statsbidrag till nyskapande kultur (SFS 2011:317).....	117

Sammanfattning

I delbetänkandet lämnar kommittén sina överväganden och förslag avseende en ändamålsenlig verksamhetsform för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Delbetänkandet innehåller sju kapitel som redovisas kortfattat nedan.

Kapitel 1 Uppdraget och dess genomförande

Kommittén Kulturbryggan har enligt sina direktiv två uppdrag av regeringen (se bilaga 1). Det ena uppdraget är att lämna förslag till ändamålsenlig verksamhetsform för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det andra uppdraget är att etablera en försöksverksamhet som under 2011–2012 ska fördela avsatta medel som statsbidrag till nyskapande kulturprojekt. Det första uppdraget ska redovisas i en rapport senast den 31 mars 2012, medan det andra uppdraget ska redovisas i en slutrapport senast den 31 december 2012.

Villkoren för bidragsgivningen under försöksverksamheten och för den långsiktiga verksamheten är i huvudsak gemensamma. Kulturbryggan ska vara en efterföljare till Stiftelsen framtidens kultur och ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare. Verksamheten ska också kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning. En angelägen uppgift som pekas ut är även att hitta nya och alternativa finansieringsmöjligheter för att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Utöver det styrande kommittédirektivet har regeringen beslutat om en förordning (2011:317) om statsbidrag till nyskapande kultur (se bilaga 2) och anvisat 25 miljoner kronor årligen för bidragsgivningen i Kulturbryggan fr.o.m. 2011.

I kapitel 1 redovisas även kommitténs arbete och betänkandets disposition.

Kapitel 2 En oberoende bidragsgivare på kulturområdet

Kapitel 2 beskriver hur önskemålen om en oberoende bidragsgivare på kulturområdet, vid sidan av de traditionella myndigheterna, låg till grund för bildandet av Stiftelsen framtidens kultur 1994. Efter sexton år upphörde stiftelsen med sin bidragsgivning 2010. Den hade då fördelat sammanlagt cirka 860 miljoner kronor i projektbidrag sedan starten. I den kulturpolitiska propositionen 2009 (prop. 2009/10:3) förordade regeringen att en efterföljare till stiftelsen skulle inrättas från och med 2011, med uppgift att fördela statsbidrag till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Mot den bakgrunden beslutade regeringen om direktiv till kommittén Kulturbryggan.

Kapitel 3 Nyskapande och breddad finansiering i andra länder

I kapitel 3 redovisas utvecklingen i några andra länder med avseende på två centrala aspekter som legat till grund för satsningen på Kulturbryggan i Sverige. Det gäller dels förekomsten av offentliga bidrag med inriktning på nyskapande och experimentell kultur, dels hur man i olika länder verkar för en breddad finansiering av kultursektorn genom att uppmuntra den privata sektorn och näringslivet att bidra. De länder som beskrivs är Frankrike, Danmark, Storbritannien och Nederländerna. Dessutom redovisas slutsatserna från en omvärldsstudie med faktorer som har visat sig vara viktiga i andra länder för att skapa ett gott samarbete mellan näringslivet och kultursektorn.

Kapitel 4 Försöksverksamheten 2011

Kommitténs två uppdrag hänger samman genom att erfarenheterna av försöket ska ligga till grund för förslagen om den långsiktiga verksamheten. I praktiken är det dock bara möjligt att hämta erfarenheter från försökets första år.

Kulturbryggan har självständigt utformat två olika bidragsformer för nyskapande kulturprojekt, varav det ena, startstödet, betonar nya initiativ och risktagande och det andra, genomförandestödet, skapar incitament för en breddad finansiering. Erfarenheterna från 2011 är att de båda stödformerna har fungerat väl och

att det därför kommer att vara möjligt att ansöka om båda stödformerna även under 2012.

I de styrande dokumenten, direktiv och bidragsförordning, har regeringen fastställt olika villkor som gäller för dem som ansöker om statsbidrag från Kulturbryggan samt även angett vissa prioriteringar som gäller den samlade bidragsgivningen. Ett villkor är att endast projekt är stödberättigade, medan verksamhet som är mera löpande och långsiktig inte kan beviljas stöd. Bidragsgivningen är däremot öppen för såväl fysiska som juridiska personer. Den samlade bidragsgivningen ska prioritera det fria kulturlivet framför det mer institutionaliserade. Vidare ska hela kulturområdet omfattas av bidragsgivningen, vilket tolkas som att ingen del ska uteslutas och att hela landet ska omfattas. Med utgångspunkt från de nationella kulturpolitiska målen ska Kulturbryggan också främja bl.a. internationellt kulturutbyte och samverkan samt särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Erfarenheterna från 2011 visar att såväl fysiska som juridiska personer har ansökt och beviljats stöd av Kulturbryggan. Hela kulturområdet omfattas av bidragsgivningen, men det finns en klar övervikt för scenkonstområdet, medan litteratur/tidskrifter, arkitektur/design och kulturarv står för en mindre andel. Det finns också en viss geografisk spridning över landet både vad gäller ansökningar och bifallsbeslut, men det är samtidigt en kraftig övervikt för storstäderna, i första hand Stockholmsområdet. Kvinnliga projektägare står för 60 procent av bifallsbesluten. Projekt som är inriktade på barn och ungdom respektive mångfald står för vardera 6 procent av bifallen och det finns därmed ett utrymme för sådana projekt att ta större plats i kommande års bidragsgivning.

Nyskapande är en lika central som svår bedömningsgrund för bidragsgivningen i Kulturbryggan. Genom de bedömningar som externa bedömare gjort av alla ansökningar är det ändå möjligt att dra slutsatsen att bidragsgivningen 2011 har främjat projekt med nyskapande innehåll. Ett annat innehållsligt kriterium är projektens kvalitet och under det första försöksåret har de båda kriterierna ofta samvarierat, men i de fall de inte har gjort det har graden av nyskapande varit avgörande för bifallsbesluten.

Ett av Kulturbryggans viktigaste uppdrag är att etablera samverkan med andra finansiärer och kommittén arbetar med detta uppdrag på flera plan. Ett krav på medfinansiering ställs t.ex. på dem som ansöker om genomförandestöd. Minst hälften av ett projekts intäkter måste komma från annat håll och minst en

medfinansier ska vara privat. Även inom ramen för startstödet har många projektägare anmält en extern medfinansiering. Sammantaget genererade Kulturbryggans bidragsgivning på 25 miljoner kronor under 2011 en medfinansiering på 42,9 miljoner kronor, varav 14,3 miljoner kronor kom från privata finansierare. Kommittén arbetar även med finansiell samverkan på ett övergripande plan. Det är ett långsiktigt arbete som påbörjats under 2011 och fortsätter under 2012.

En av de mest kännetecknande delarna av Kulturbryggans verksamhet är den bedömningsprocess som används. Den innebär bl.a. att externa bedömare i en bedömarpool yttrar sig över samtliga ansökningar innan kommittén fattar sina beslut och de sökande ska själva önska vilken typ av kompetens som bedömaren av projektet ska ha. Kommittén har valt att arbeta med en modell som innebär att två bedömare ska granska varje ansökan. Av de bidrag som beviljades under 2011 beräknas 65 procent kunna slutredovisas under 2012. Ett betydande antal beviljade projektbidrag från 2011 och 2012 kommer dock att återrapporteras först under 2013 och eventuellt inte förrän 2014. Dessa kommer därför att behöva hanteras av den organisation som ska ta vid efter det att kommittén har avslutat sitt uppdrag.

Avslutningsvis i kapitel 4 beskrivs kommitténs kansli och dess arbete med kommunikation, identitetsbygge, seminarier, konferenser m.m.

Kapitel 5 Tillgängliga verksamhetsformer

En huvuduppgift för den organisation som ska ta över efter Kulturbryggans försöksperiod blir att fördela statsbidrag. Det är en typisk myndighetsuppgift och därför är det bara inom ramen för en förvaltningsmyndighet den långsiktiga verksamheten kan bedrivas. Därmed finns det två tillgängliga alternativ: att Kulturbryggan placeras i en befintlig myndighet på kulturområdet eller att det bildas en ny separat myndighet för Kulturbryggan. Den allmänna trenden i statsförvaltningen är att antalet myndigheter minskar, genom nedläggningar och sammanslagningar, men det finns också exempel på att nya bildas. Gemensamma drag för dessa är att de är förhållandevis små, har ett relativt brett ansvar inom ett politikområde och präglas av uttalade förväntningar från regeringens sida om oberoende och självständighet. Kulturbryggans särskilda

förutsättningar beskrivs också i kapitel 5, liksom för- och nackdelarna med de tillgängliga alternativen.

Kapitel 6 Överväganden och förslag

Kommittén föreslår i kapitel 6 att en ny myndighet, med namnet Kulturbryggan, ska inrättas den 1 januari 2013. Myndighetens uppgift ska vara att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Myndigheten ska särskilt pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur och verka för samverkan med andra finansiärer. En organisationskommitté bör få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten.

Det främsta skälet till att kommittén förordar en ny separat myndighet framför att placera Kulturbryggan i en befintlig myndighet på kulturområdet är den centrala vikt regeringen har lagt vid att verksamheten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning.

Mot bakgrund av erfarenheterna från försöksverksamheten 2011 föreslår kommittén en ny bidragsförordning för statsbidrag till nyskapande kultur fr.o.m. 2013, med i huvudsak samma inriktning och bestämmelser som finns i den bidragsförordning som gäller till och med 2012. Det är angeläget att den nuvarande balansen mellan tydliga riktlinjer från uppdragsgivaren och ett betydande manöverutrymme för den praktiska hanteringen kan finnas kvar i den nya bidragsförordningen.

Därutöver föreslår kommittén att tre villkor för statsbidrag i den nuvarande bidragsförordningen ändras i den nya. Det grundläggande villkoret om nyskapande som grund för statsbidrag till kulturprojekt ska kompletteras med ett villkor om att projekten också ska ha hög kvalitet för att vara berättigade statsbidrag. Det ska vidare klargöras att bidragsgivningen i första hand, men inte enbart, ska riktas till det fria kulturlivet. Med bibehållande av en modell med relevant extern bedömning av ansökan innan ett statsbidrag beviljas ska det inte längre anges i bidragsförordningen att ett visst minsta antal bedömare ska anlitas för uppgiften.

Förslaget är att den nya myndigheten ska organiseras som en enrådighetsmyndighet och ledas av en direktör. Vid myndigheten ska det finnas ett kansli och ett beslutande råd med uppgift att

pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur. Rådet ska bestå av en ordförande och högst sex andra ledamöter som regeringen utser. Rådet ansvarar för sina beslut och ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning. Förslaget bygger också på att myndigheten kan dockas till en större värdmyndighet för olika gemensamma lösningar med lokaler, kontorsservice och viss administration.

Kommittén föreslår att Kulturbryggan anvisas ett bidragsanslag på minst 25 miljoner kronor och ett förvaltningsanslag på 7 miljoner kronor för budgetåret 2013.

Kapitel 7 Konsekvenser av förslagen

Regeringen har i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 17) beräknat att 25 miljoner kronor ska avsättas för ändamålet med Kulturbryggans bidragsgivning fr.o.m. 2011. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2010/11:KrU1, rskr. 2010/11:113). Kommitténs förslag är att minst den anslagsnivån ska anvisas för 2013. Ett eventuellt ökat bidragsanslag bör finansieras inom Kulturdepartementets ram.

De medel som finansierar kommitténs arbete borde med fördel kunna föras över till ett statsanslag på utgiftsområde 17 och vara en grund för finansieringen av de nödvändiga förvaltningskostnaderna för den nya myndigheten. Finansieringen bör i övrigt rymmas inom Kulturdepartementets ram. Genom att Kulturbryggan dockas till en större värdmyndighet bör den nya myndigheten kunna få relativt sett lägre kostnader för viss administration och även uppnå andra samordningsvinster.

Kommitténs förslag kan i övrigt få positiva konsekvenser för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företag, för jämställdheten mellan kvinnor och män samt för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Författningsförslag

1 Förslag till förordning med instruktion för Kulturbryggan

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter

1 § Kulturbryggan har till uppgift att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet.

2 § Myndigheten ska särskilt

1. pröva frågor om statsbidrag enligt förordningen (2012:000) om statsbidrag till nyskapande kultur, och
2. verka för samverkan med andra finansiärer.

3 § Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv.

4 § Utöver de uppgifter som framgår av 1 och 2 §§ får myndigheten utföra uppdrag och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde.

Ledning

5 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

Särskilt organ

6 § Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan som benämns Kulturbryggans beslutande råd och som prövar frågor om statsbidrag enligt förordningen (2012:000) om statsbidrag till nyskapande kultur.

7 § Rådet består av en ordförande och högst sex andra ledamöter.
Rådet är beslutfört när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande.

8 § Rådet ansvarar för sina beslut.
Rådet ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning.

9 § Myndigheten ansvarar inför regeringen för att rådet tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Anställningar och uppdrag

10 § Direktören är myndighetschef.

11 § Regeringen utser för en bestämd tid ledamöter i det råd som avses i 6 §.

Avgifter

12 § När myndigheten utför de uppgifter som anges i 2 § 2 får den ta ut avgifter för verksamheten inom ramen för full kostnadstäckning. Avgifternas storlek bestäms av myndigheten, utom i de fall som avses i 15 § avgiftsförordningen (1992:191).

Myndigheten får disponera avgiftsinkomsterna.

13 § För verksamhet som anges i 4 § ska myndigheten ta ut avgifter motsvarande full kostnadstäckning. Avgifternas storlek bestäms av myndigheten, utom i de fall som avses i 15 § avgiftsförordningen (1992:191).

Myndigheten får disponera avgiftsinkomsterna.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2013.

2 Förslag till förordning om statsbidrag till nyskapande kultur

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till nyskapande kultur.

Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

Ändamålet med statsbidraget

2§ Ändamålet med statsbidraget är att främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det innefattar dels att främja kulturell verksamhet som bygger på nya uttryck, teorier eller metoder, dels att främja nya verksamhets- och finansieringsformer inom kulturområdet.

Villkor för statsbidraget

3 § Statsbidrag får ges till

1. nyskapande kulturell verksamhet av professionell art och hög kvalitet som bedrivs i projektform,
2. samverkansprojekt som syftar till att utveckla nya former för att bedriva kulturell verksamhet, eller
3. projekt som syftar till att utveckla nya sätt att finansiera kulturell verksamhet.

Projekten kan avse ett enskilt konst- eller kulturområde eller vara konstområdesöverskridande. De kan också bygga på samverkan mellan kultursektorn och andra samhällsområden.

4 § Statsbidrag får lämnas till fysiska eller juridiska personer.

5 § Vid fördelningen av statsbidrag ska detta i första hand, men inte enbart, riktas till det fria kulturlivet.

6 § För att få statsbidrag krävs finansiering även från annan part. Medfinansiering krävs dock inte om det finns särskilda skäl och om

statsbidrag ges för att påbörja en försöksverksamhet eller för att vidareutveckla en projektidé.

7 § Stöd får inte lämnas till sökande som har skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten eller som är i likvidation eller försatt i konkurs.

Ärendenas handläggning

8 § Frågor om statsbidrag enligt denna förordning prövas av det beslutande rådet vid Kulturbryggan.

9 § Ansökan om statsbidrag ska göras skriftligen till Kulturbryggan. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för prövningen.

10 § Innan ett statsbidrag beviljas ska Kulturbryggan låta göra relevant extern bedömning av ansökan.

11 § Kulturbryggan ska i beslut om statsbidrag ange vilket ändamål bidraget beviljas för och vilka villkor som ska gälla för bidraget. I beslutet ska också sista dag för redovisning anges.

12 § Statsbidrag beviljas för högst ett år i taget.

Redovisning

13 § Mottagare av statsbidrag är skyldiga att redovisa för Kulturbryggan hur medlen har använts och lämna de övriga uppgifter Kulturbryggan behöver för uppföljning och utvärdering.

Återbetalning och återkrav

14 § Kulturbryggan får besluta att ett beviljat statsbidrag tills vidare inte ska betalas ut om det kan antas att bidraget har beviljats på grund av felaktiga uppgifter.

15 § Mottagaren av ett statsbidrag är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren av bidraget genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,

2. bidraget av något annat skäl än vad som sägs i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,

3. bidraget inte används för det ändamål det har beviljats för,

4. det projekt bidraget har lämnats för inte slutförs eller om bidraget av någon anledning har förbrukats,

5. den som har tagit emot bidraget inte lämnar sådan redovisning som avses i 13 §, eller

6. villkor i beslutet inte har följts.

16 § Om en bidragsmottagare är återbetalningsskyldig enligt 15 §, ska Kulturbryggan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl får Kulturbryggan helt eller delvis efterge kravet.

17 § Om ett belopp som har återkrävts enligt 15 § inte betalas tillbaka i rätt tid ska dröjsmålsränta tas ut på beloppet. För uttag av dröjsmålsränta gäller i tillämpliga delar räntelagen (1975:635).

Överklagande

18 § I 22 § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 14 § får dock inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2013.

1 Uppdraget och dess genomförande

1.1 Kommitténs direktiv

Kommittén Kulturbryggan har enligt sina direktiv (dir. 2010:77) två huvudsakliga uppdrag. Det ena är att lämna förslag på vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det andra uppdraget är att etablera en försöksverksamhet som under 2011–2012 ska fördela avsatta medel som bidrag till nyskapande kulturprojekt. Det första uppdraget ska redovisas i en delrapport senast den 31 mars 2012 och det andra i en slutrapport senast den 31 december 2012.

Villkoren för försöksverksamheten under 2011–2012 och för den långsiktiga verksamheten är i huvudsak gemensamma. Enligt direktiven handlar det i båda fallen om att skapa en ny bidragsgivande statlig verksamhet, som ska vara en efterföljare till Stiftelsen framtidens kultur och som ska ha i uppgift att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Av särskild vikt är att den bidragsgivande verksamheten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning. Detta ställer särskilda krav på såväl dialogformer som uppföljning.

Enligt direktiven är det en angelägen uppgift att hitta nya och alternativa finansieringsmöjligheter för att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. En fungerande ”riskkapitalförsörjning” är viktig för att ge förutsättningar för innovativt och gränsöverskridande kulturskapande. Det ger också möjligheter att hitta nya former för att organisera kulturskapande verksamhet och för breddad samverkan. Regeringen ser det också som avgörande att bidragsgivningen ger incitament till finansiering från flera parter. Kommittén ska sträva efter att etablera samverkan med

andra finansiärer. För Kulturdepartementets räkning har ett fördjupat underlag om verksamhetens inriktning och förutsättningar tagits fram (dnr Ku2009/2273/KT). Enligt direktiven bör övervägandena i underlaget om verksamhetens inriktning vara en utgångspunkt för kommittén.

När det gäller den långsiktiga verksamheten ska förslag bl.a. lämnas om verksamhetsmål, organisation och budget. Förslag ska också lämnas om eventuella nya förordningar eller förordningsändringar som krävs för att den föreslagna verksamhetsformen samt, om förslaget inbegriper bildandet av en ny myndighet, förslag till instruktion och regleringsbrev.

Enligt direktiven ska kommittén särskilt överväga hur de nya kulturpolitiska målen kan få genomslag, såväl i försöksverksamheten som i förslagen om en långsiktig verksamhet. Kommittén ska även, förutom att redovisa de överväganden som ligger till grund för dess förslag, särskilt redovisa hur förslagen bidrar till ökad effektivisering och helhetssyn inom den statliga verksamheten på kulturområdet. En plan för uppföljning av bidragsgivningen inom försöksverksamheten ska ingå i det förslag till långsiktig verksamhetsform som kommittén lämnar.

Det är av särskild vikt att kommittén kontinuerligt samråder med berörda myndigheter och aktörer inom kulturlivet och näringslivet. Kommittén ska också löpande informera Regeringskansliet (Kulturdepartementet) om uppdragets genomförande.

För bidragsgivningen under försöksverksamheten har regeringen utfärdat förordningen (2011:317) om statsbidrag till nyskapande kultur. Den gäller till och med den 31 december 2012.

1.2 Kommitténs arbete

Kommittén har löpande informerat Kulturdepartementet om arbetet med de två uppdragen. Under försöksperioden har kommittén också deltagit i ett stort antal möten, seminarier och debatter i olika delar av landet för att informera om verksamheten. Kommittén har vidare inhämtat synpunkter och erfarenheter från bl.a. Nordisk kulturfond och kulturförvaltningarna i Stockholms stad, Region Skåne och Västra Götalandsregionen. För att få underlag till förslagen och bedömningarna i detta delbetänkande har kommittén även samrått med bl.a. Statens kulturråd, Statens musikverk, Konstnärsnämnden och Stiftelsen framtidens kultur.

1.3 Betänkandets disposition

Delbetänkandet inleds med en sammanfattning och kommitténs förslag till förordning med instruktion för myndigheten Kulturbryggan och förslag till förordning om statsbidrag till nyskapande kultur. Båda förordningarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

I kapitel 1 beskrivs uppdraget och dess genomförande. Kapitel 2 beskriver hur frågan om en oberoende bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet, vid sidan av de traditionella statliga ordningarna, har vuxit fram, från det att Stiftelsen framtidens kultur bildades 1994 till att riksdagen 2010 beslutade att avsätta 25 miljoner kronor till Kulturbryggans bidragsgivning fr.o.m. 2011. I kapitel 3 beskrivs hur några andra länder i Europa har främjat nyskapande kulturprojekt och strävat efter att hitta modeller för en breddad finansiering av kultur.

I kapitel 4 redovisas kommitténs erfarenheter av försöksverksamheten 2011. I kapitel 5 beskrivs sedan de olika verksamhetsformer som står till buds i den svenska statsförvaltningen för en långsiktig organisation som inrymmer Kulturbryggan. Med stöd av redogörelserna i kapitel 4 och 5 lämnar kommittén sina överväganden och förslag i kapitel 6.

Delbetänkandet har två bilagor. I bilaga 1 redovisas regeringens kommittédirektiv (dir. 2010:77) och i bilaga 2 återfinns förordning (2011:317) om statsbidrag till nyskapande kultur.

2 En oberoende bidragsgivare på kulturområdet

Under 1970-talet formulerades för första gången en samlad statlig kulturpolitik. Politiska mål beslutades, det kulturpolitiska ansvarsområdet ringades in, ansvarsfördelningen mellan statliga, regionala och lokala organ på kulturområdet slogs fast, nya statsbidrag för kulturella ändamål infördes och för att fördela bidragen skapades det en delvis ny myndighetsorganisation. I 1974 års proposition om den statliga kulturpolitiken (prop. 1974:28) föreslogs bl.a. att en ny myndighet, Statens kulturråd, skulle inrättas med uppgift att fördela statsbidrag på kulturområdet.

Tjugo år senare, i mars 1994, lade regeringen fram en proposition (prop. 1993/94:177) med förslag om en ny kulturstiftelse, som vid sidan av andra bidragsgivare skulle främja utveckling och tillväxt i regionerna genom stöd till kvalitetsinriktade kulturprojekt. Förslaget tillstyrktes av riksdagen (bet. 1993/94:UbU12, rskr. 1993/94:399) och när Stiftelsen framtidens kultur bildades senare samma år tillfördes den kapital från de nedlagda löntagarfonderna.

I detta kapitel beskrivs i det första avsnittet de närmare motiven bakom Stiftelsen framtidens kulturs bildande och den verksamhet som därefter har bedrivits. I det andra avsnittet redovisas de förslag som har diskuterats under senare år om en uppföljare till stiftelsen.

2.1 Stiftelsen framtidens kultur

Stiftelsen framtidens kultur var en av flera stiftelser som bildades med kapital från de nedlagda löntagarfonderna. I nämnda proposition (prop. 1993/94:177), som i huvudsak behandlar frågor om utbildning och forskning, föreslås även stiftelser för särskild kompetensutveckling, för högre utbildning och forskning i

Stockholm, för projektet Internationella miljöuniversitetet i Lund, för vårdforskning samt för internationalisering av forskning och högre utbildning. Bakom förslaget att bilda dessa stiftelser fanns ett antal gemensamma skäl.

Oberoende i förhållande till staten

Regeringen konstaterar att upprättandet av de olika stiftelserna innebär att ett antal i förhållande till staten självständiga rättssubjekt bildas. De ändamål som fastställs på grundval av riksdagens beslut är bindande för verksamheten och frågor om ändring av ändamålen kan bara initieras av stiftelserna själva, skriver regeringen i propositionen. Troheten mot stiftarens ändamål hänger också samman med principen om varaktighet i en stiftelses uppgift. Det hindrar dock inte att en stiftelses medel på någon sikt kan förbrukas.

Enligt regeringen är stiftelseformen en sällsynt väl lämpad organisationsform för de olika insatser som föreslås, däribland stöd till kvalitetsinriktade kulturprojekt, för de resterande medlen från löntagarfonderna. Genom stiftelsernas oberoende ställning kan varken ägare eller någon annan huvudman styra dem och genom de av stiftaren givna ändamålen uppnås en stabilitet och långsiktighet i verksamheten, vilket bör bidra till att medlen kommer till största möjliga nytta. Regeringen klargör också att stiftelsernas insatser är unika och som utan fondmedlen knappast skulle komma till stånd.

Motiven för en kulturstiftelse

I den nämnda propositionen beskriver regeringen kortfattat den nya kulturstiftelsens specifika inriktning och förutsättningar. Stiftelsen ska tillföras 6,85 procent av återstående fondmedel, vilket 1994 motsvarade 529 miljoner kronor, och den ska ledas av en styrelse med företrädare för bl.a. kulturlivet och för den högre konstnärliga utbildningen. Även personer med ekonomisk kompetens ska ingå i styrelsen. Regeringen markerar också en annan form av oberoende förutom gentemot staten, genom att stiftelsen ska verka helt vid sidan av ordinarie resurser för kulturverksamhet. Den ska stimulera det regionala kulturlivet i vid mening, med syftet att stärka tillväxt och utveckling i regionerna. Kulturen kan som

tillväxtskapande faktor väsentligt bidra till dynamiken i en regions utveckling.

Regeringen stryker också under i propositionen att stiftelsen ska främja nya former och vägar inom det man vanligen förknippar med kulturverksamhet. Insatserna bör bl.a. inriktas på projekt som attraherar även ungdomsgrupper som i relativt liten omfattning tar del av det traditionella kulturutbudet. Stiftelsen ska ge stöd till utvecklingen av kvalitetsinriktade kulturprojekt och skapa förebilder och ta initiativ som efter en tid kan inordnas i den ordinarie kulturverksamheten. För att bestående effekter ska kunna uppnås av satsningarna är det angeläget att lokala och regionala intressen engageras i och bidrar till projekten. När det gäller kapitalförvaltningen av Stiftelsen framtidens kultur anför regeringen att stiftelsen kan arbeta med såväl avkastning på kapital som avveckling av kapitalet, dock under en period av lägst tio år.

Stadgar för Stiftelsen framtidens kultur

Mot bakgrund av de riktninggivande uttalandena i propositionen fattade regeringen i juni 1994 beslut om stiftelseförordnande för Stiftelsen framtidens kultur. Där anges att stiftelsens syfte är att främja ett vitalt kulturliv såväl i Sverige som helhet som på enskilda orter. I ett antal punkter stadgas också hur stiftelsen ska bedriva sin verksamhet, varav huvuddelen avser organisatoriska eller administrativa frågor, som styrelsens sammansättning, styrelsens arbets- och beslutsformer, revisionen av stiftelsens räkenskaper, årsredovisning m.m.

I en punkt beskrivs också den inriktning bidragsgivningen ska ha. Enligt den punkten ska stiftelsen ge ekonomiskt stöd till långsiktiga och nyskapande kulturprojekt. Det sägs vidare att stödet ska stimulera det regionala kulturlivet i vid mening och syfta till att stärka tillväxt och utveckling. Lokala och regionala intressen bör engageras i och bidra till projekten.

Verksamheten i Stiftelsen framtidens kultur

Stiftelseförordnandets formuleringar om inriktningen på bidragsgivningen har varit styrande för stiftelsens verksamhet sedan 1994. Med utgångspunkt i förordnandet har stiftelsen också formulerat

närmare riktlinjer för bidragsgivningen. I riktlinjerna anger stiftelsen vilka prioriteringar som gäller och vilka krav som kulturprojekt helt eller delvis ska uppfylla för att komma i fråga för bidrag. Inledningsvis utvecklades och förtydligades dessa prioriteringar varje år, men de senaste riktlinjerna beslutades 2008 och de gäller tills vidare. Av dessa framgår att projekt för vilket bidrag söks ska uppfylla högt ställda kvalitetskrav. Stiftelsen prioriterar vidare konstnärligt och kulturellt nyskapande projekt och projekt som bidrar till regional utveckling. En annan prioritering är stöd till konst- och kulturlivets utvecklings- och förnyelsearbete samt förnyelse av kulturinstitutioner och kulturorganisationer. Stiftelsen prioriterar även projekt som verkar för att närma kulturliv och skola till varandra och projekt med ett tydligt medborgarperspektiv.

Till de övriga krav stiftelsen ställer hör att bidrag endast i undantagsfall ges till pågående verksamhet, och för att bidrag ska ges till mera stadigvarande projekt måste verksamhetens fortsatta finansiering vara realistisk. Bidrag kan bl.a. utgå till tidsbegränsad försöksverksamhet, förstudier, expertinsatser, projektering, teknikutveckling, marknadsföring och till utvärderingar som syftar till omprövning av verksamhet. Ansökan kan inges av såväl fysiska och juridiska personer som myndigheter.

Styrelsen i Stiftelsen framtidens kultur ska enligt förordnandet bestå av fem ledamöter, varav en ordförande, som regeringen utser. I den nuvarande styrelsen är senior adviser Eva Redhe Ridderstad ordförande och övriga ledamöter är f.d. riksdagsledamot Lars Hjertén, skribent och filmare Zanyar Adami, administrativ chef Jan P Bordal och professor Gertrud Sandqvist. Ledamöterna förordnas för en viss tid, högst fyra år, och förordnandet kan förlängas endast en gång. Verkställande direktör i stiftelsen har sedan starten varit Jonas Anderson och kanslilokalerna har, i enlighet med stiftelseförordnandet, varit lokaliserade till Uppsala.

Stiftelsen har också utvecklat en egen modell för bedömningar av inkomna bidragsansökningar, vilken beskrivs i en rapport från 2009.¹ En extern bedömargrupp, Ad hoc-gruppen, med verksamma konstnärer och kulturutövare, har fått i uppgift att bedöma ansökningar utifrån sina personliga erfarenheter. Bedömnarna har haft ett tidsbegränsat mandat och delar av gruppen har bytts ut successivt. Även statliga myndigheter som Statens kulturråd,

¹ Kraftfält – Stiftelsen framtidens kultur 1994–2011 (Malmö, 2009).

Konstnärsnämnden, Riksarkivet och Riksantikvarieämbetet har tidvis och i varierande omfattning bjudits in för att kommentera och bedöma ansökningar. Enligt rapporten har varje ansökan lästs av flera bedömare, som också gjort en prioritering som styrelsen tagit del av innan beslut fattats, och bara undantagsvis har styrelsen ändrat i bedömarnas prioriteringar.

Som har framgått ovan har det hela tiden varit en klart uttalad avsikt att Stiftelsen framtidens kultur ska verka under en begränsad tid. Enligt stiftelseförordnandet ska förmögenheten förbrukas successivt, dock med den förutsättningen att verksamheten ska pågå under minst tio år. I praktiken har dock bidragsgivningen kunnat fortsätta betydligt längre än tio år, tack vare en god förvaltning av stiftelsens kapital. Den 30 november 2010 fattade stiftelsen de sista besluten om bidrag till långsiktiga och nyskapande kulturprojekt och därmed avslutades bidragsgivningen efter 16 år. Under 2011 avvecklades också kanslilokalerna i Uppsala, men det återstår fortfarande vissa åtgärder innan avvecklingen av stiftelsen är avslutad.

I sin årsredovisning för år 2010 gör stiftelsen en återblick och sammanfattning av verksamheten sedan 1994/95. Av redovisningen framgår att stiftelsens databas omfattar cirka 20 600 projektansökningar och en mer omfattande dokumentation av de cirka 2 600 projekt som beviljats bidrag på sammanlagt cirka 860 miljoner kronor under perioden. Därutöver har stiftelsen satsat väsentliga medel på programverksamhet, seminarier och dialogmöten om bl.a. konstnärlig utveckling, utveckling av kulturinstitutioner och regional utveckling.

I tabell 2.1a och 2.1b redovisas hur stiftelsens kapital under perioden 1994/95–2010 har förbrukats på projektbidrag, på ändamålskostnader för programverksamhet m.m. samt på administration och förvaltning. Uppgifterna är hämtade från stiftelsens årsredovisning för 2010.

Tabell 2.1a Framtidens kultur 2010–2003

Kostnader	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Projektbidrag	30,9	41,9	65,7	41,9	35,5	38,7	44,2	44,5
Ändamålskostnader	0,7	0,7	1,6	2,1	3,0	3,2	3,2	1,9
Administration och förvaltning	7,1	7,8	8,1	7,6	7,1	6,9	7,2	6,9

Tabell 2.1b Framtidens kultur 2002 – 1994/95

Kostnader	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	94/95
Projektbidrag	44,1	44,6	66,7	64,7	94,9	72,0	82,6	52,7
Ändamålskostnader	3,0	1,9	2,9	4,6	3,1	2,3	1,4	1,4
Administration och förvaltning	6,6	6,6	6,0	5,7	5,4	4,8	4,5	4,0

Av tabellerna framgår att stiftelsens årliga bidragsgivning har varierat mellan som lägst 30,9 miljoner kronor (2010) och som högst 94,9 miljoner kronor (1998). Ändamålskostnaderna har pendlat mellan 0,7 (2010) och 4,6 miljoner kronor (1999), medan kostnaderna för administration och förvaltning har ökat gradvis från 4,0 (1994/95) till 8,1 miljoner kronor (2008).

Stiftelsen noterar också i sin årsredovisning för 2010 att ingen externt initierad utvärdering eller granskning av den samlade verksamheten har genomförts. En vetenskaplig utvärdering av de första årens verksamhet gjordes däremot på stiftelsens eget initiativ i början av 2000-talet.²

2.2 Nästa steg efter Stiftelsen framtidens kultur

Eftersom det redan från början varit klart uttalat att Stiftelsen framtidens kultur skulle verka under en begränsad tid och i takt med att det också har blivit tydligare när verksamheten med bidragsgivningen i praktiken skulle upphöra, har det under senare år också pekats ut ett behov av en uppföljare till stiftelsen. I detta avsnitt redovisas hur regeringen och vissa utredningar har behandlat frågan.

Budgetpropositionen för 2009 uppmärksammar frågan

I budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1, utg.omr. 17) konstaterar regeringen att Stiftelsen framtidens kultur under lång tid har spelat en betydelsefull roll för det fria kulturlivet och den nyskapande kulturen. Stiftelsens medel kommer emellertid att vara

² Utvärdering av Stiftelsen framtidens kultur av Bergljot Baklien, Mikael Franzén och Line Nyhagen Predelli (Skövde, 2002).

förbrukade vid utgången av 2009 och regeringen redovisar därför sin avsikt att återkomma med förslag till hur det fria kulturlivet samt hur kulturinstitutioner och kulturorganisationer ska kunna stärkas.

Kulturutredningen betonar behovet av en ny fristående aktör

Kulturutredningen skriver i sitt betänkande (SOU 2009:16, del 2, s. 319–321) om behovet av en ny fristående aktör när Stiftelsen framtidens kultur upphör. Enligt utredningens bedömning finns det behov av en annan bidragsgivare som på motsvarande sätt kan utgöra ett alternativ till de etablerade bidragsgivande instanserna på kulturområdet. Under sitt arbete fick utredningen åtskilliga belägg för att en ”fri” bidragsaktör som Stiftelsen framtidens kultur är mycket betydelsefull för kulturlivet.

Stiftelsens bidragsgivning stämmer, enligt kulturutredningen, väl med de från kulturlivet sedan länge starkt uttryckta önskemålen om kulturpolitiska ”riskpengar”. Eftersom bidragen har lämnats vid sidan av de gängse bidragsordningarna, har stiftelsen uppfattats som obyråkratisk och flexibel. Störst betydelse har bidragsgivningen haft som stimulans för utveckling och experiment i ett kulturliv som annars bara har plats för storskaliga experiment på institutionsnivå och sällan tillåter konstnärliga misslyckanden.

Enligt kulturutredningen är det dessutom några andra viktiga faktorer som starkt bidragit till stiftelsens framgångsrika verksamhet. Den nådde snabbt en stark legitimitet i kulturlivet, genom att vara ett modernt alternativ till en delvis förstelnad bidragsstruktur, men framför allt för att stiftelsen lade sig vinn om en transparens och tydlighet i beslutsfattandet genom att man ofta använde sakkunniga från konst- och kulturlivet för bedömningar av olika slag. Den klart uttalade tidsbegränsningen och det faktum att verksamheten sköttes av en liten administration bidrog också till stiftelsens framgång. Att verksamheten grundades på ett engångsvis tilldelat grundkapital och att den inte är anslagsfinansierad har starkt bidragit till stiftelsens relativa frihet.

Det är, enligt kulturutredningen, nödvändigt med en fri aktör som självständigt och på tvärs mot den rådande strukturen kan ge projekt- och utvecklingsstöd, t.ex. när nya konst- och kulturformer eller okonventionella samarbetsmodeller ska prövas. Samtidigt kräver en ny organisation, som är en uppföljare till stiftelsen, eko-

nomiska resurser av betydande omfattning. Det strategiska startkapital som behövs för de flesta nyskapande projekt behöver dock inte alltid vara så stort, varför 30 miljoner kronor per år kan anses tillräckligt för konkreta insatser. Utredningens direktiv gav dock inte utrymme att, utan omfattande omprioriteringar från andra delar av kulturpolitiken, lämna förslag om medelstilldelning i den storleksordning kulturutredningen bedömer nödvändig.

Den kulturpolitiska propositionen förordar en efterföljare

I den kulturpolitiska propositionen (prop. 2009/10:3, s. 51–52) redovisar regeringen att samtliga remissinstanser som lämnat synpunkter på kulturutredningens bedömning ovan, framhåller behovet av den typ av bidragsgivning som Stiftelsen framtidens kultur stått för. Regeringen pekar på att stiftelsen har fördelat ca 800 miljoner kronor till närmare 2 500 projekt under de år som den verkat. Genom att vara en självständig aktör på kulturfältet, med hög grad av autonomi och flexibilitet i bidragsgivningen, har stiftelsen kunnat fånga initiativ från privatpersoner, institutioner, enskilda företag samt stiftelser. Den har både hanterat ansökningar och arbetat mer proaktivt med att söka upp intressanta projekt, och den har byggt upp ett stort nätverk inom kulturlivet. Därmed har stiftelsen bidragit till att knyta samman olika verksamheter och till att nya intressanta samarbetsprojekt kommit till stånd.

I och med att Stiftelsen framtidens kultur upphör försvinner den enda betydande nationella kulturfonden i Sverige, skriver regeringen. I de nordiska grannländerna, inte minst i Danmark, spelar de nationella kulturfonderna en stor roll för kulturlivet, och i många andra länder i Europa och andra jämförbara länder runt om i världen är oberoende privata eller ideella kulturfonder viktiga aktörer och alternativ till de offentliga stödsystemen på kulturområdet.

Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det är viktigt att Stiftelsen framtidens kultur får en efterföljare. Från och med 2011 inrättas därför en bidragsordning som bygger vidare på de positiva erfarenheter stiftelsen gett och som blir ett komplement och alternativ till de statliga kulturmyndigheternas bidragsgivning. Den nya bidragsordningen ska kunna stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet och verksamheten bör sträva efter att i samarbete med andra finansiärer möjliggöra nyskapande kulturprojekt.

Regeringen beräknar ett årligt anslag på 25 miljoner kronor som rimligt för verksamheten från och med 2011. Det är mycket viktigt, fortsätter regeringen, att bidragsgivningen ger incitament till finansiering från flera parter.

Erfarenheterna från stiftelsen bör enligt regeringen tas tillvara och det finns skäl att överväga om verksamhetens profilering ska vara tydligare än den stiftelsen har haft. Även frågor som rör finansiering och administrativ uppbyggnad behöver analyseras. Regeringen avser därför att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag på formerna för en sådan organisation och verksamhet, med målet att verksamheten ska inledas 2011.

I den följande riksdagsbehandlingen delade kulturutskottet (bet. 2009/10:KrU5) regeringens bedömning att Stiftelsen framtidens kultur bör få en efterföljare (Kulturbyggan). Enligt utskottet är det angeläget att även fortsättningsvis kunna ge stöd till ännu inte etablerad kulturverksamhet och att kunna bistå med kulturellt "riskkapital" till projekt som är i en utvecklingsfas och som inte passar in i gängse bidragsordningar. Utskottet ställer sig också positivt till regeringens planer att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag på formerna för en sådan organisation och verksamhet. Utskottet förutsätter att erfarenheterna från Stiftelsen framtidens kultur tas till vara och har inget att erinra mot att man överväger en tydligare profilering av verksamheten.

Budgetpropositionen för 2010 beräknar medel för Kulturbyggan

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1, utg. omr. 17) hänvisar regeringen till sin bedömning i den kulturpolitiska propositionen (prop. 2009/10:3) att en ny bidragsordning, kallad Kulturbyggan, bör inrättas fr.o.m. 2011. Regeringen beräknar att 25 miljoner kronor avsätts för ändamålet fr.o.m. 2011.

Kulturdepartementets fördjupade underlag om Kulturbyggan

I februari 2010 färdigställdes det arbete som utförts för Kulturdepartementets räkning om Kulturbyggans inriktning och förutsättningar. I promemorian (dnr Ku2009/2273/KT) diskuteras bl.a. det centrala begreppet *nyskapande* och en slutsats är att det bör skapas bedömningsprocesser som utgår från en stor öppenhet för

olika tolkningar av begreppet. För att ge Kulturbryggan en tydligare profil bör tyngdpunkten i bidragsgivningen ligga åt det småskaliga hållet. Kulturbryggan bör också arbeta såväl reaktivt som aktivt.

Rishtagande är av stor betydelse för nyskapande och Kulturbryggan måste därför våga satsa pengar initialt på idéer som andra aktörer är obenägna eller oförmögna att ta risken för. Det betyder att ett osäkert men intressant initieringsarbete måste kunna hel-finansieras av Kulturbryggan. Medfinansiärer bidrar i första hand till kulturprojekt i genomförandefasen. För att uppnå både initiering, utveckling och genomförande föreslås att Kulturbryggan ska arbeta med två olika stödformer: ett initieringsstöd och ett genomförandestöd.

Kulturbryggans bedömningsprocess för de föreslagna stödformerna bör utformas på ett liknande sätt som Stiftelsen framtidens kultur använt, samtidigt som den ska pröva egna nya metoder. Bedömarpoolen utses efter förslag från kulturlivets paraplyorganisationer och de sökande ska själva kunna önska kompetens hos den som bedömer ansökan. En framtida organisation för Kulturbryggan bör dockas administrativt till en befintlig myndighet och därtill behöver ett särskilt kansli för Kulturbryggan byggas upp, med minst tre personer anställda och med en årlig budget på cirka 5,6 miljoner kronor.

Kommittédirektiv till Kulturbryggans försöksverksamhet

Regeringen beslutade i juli 2010 om direktiv (dir. 2010:77) till kommittén Kulturbryggan. Kommittén har i uppdrag att lämna förslag till vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom området. Kommittén ska även etablera en försöksverksamhet som under 2011 och 2012 fördelar medel till nyskapande kulturprojekt.

Budgetpropositionen för 2011 föreslår medel för Kulturbryggan

I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg. omr. 17) betonar regeringen åter behovet av en ny bidragsordning för stöd till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. En ny aktör bör ta över uppgiften att fungera som komplement och alternativ till de

övriga statliga myndigheternas bidragsgivning och ta tillvara de positiva erfarenheter som bidragsgivningen genom Stiftelsen framtidens kultur gett. Regeringen ser det som mycket viktigt att bidragsgivningen ger incitament till finansiering från flera parter. Med hänvisning till kommittédirektiven till Kulturbryggan beräknar regeringen att 25 miljoner kronor avsätts för ändamålet med bidragsgivning fr.o.m. 2011. Riksdagen beslutade därefter i enlighet med regeringens förslag (bet. 2010/11:KrU1, rskr. 2010/11:113).

3 Nyskapande och breddad finansiering i andra länder

Vid jämförelser som görs mellan länderna i EU kan det konstateras både likheter och skillnader i hur man har valt att genomföra sina kulturpolitiska insatser. En likhet är att det oftast finns en kombination av selektiva bidrag som fördelas utifrån kriterier som t.ex. kulturell kvalitet och andra åtgärder som är av mera generell karaktär, som regleras i skattepolitiken eller konkurrenslagstiftningen. Det finns däremot betydande skillnader mellan hur olika länder har valt att balansera dessa olika åtgärder. Medan många lägger tyngdpunkten på de selektiva stöden, lägger andra större fokus på de generella åtgärderna.

Efter de senaste årens globala ekonomiska kris går det också att se hur olika länder har valt att förändra det offentliga stödets omfattning och inriktning. Många har genomfört stora nedskärningar, medan t.ex. Sverige har undvikit besparingar i den nationella kulturpolitiken. Rent generellt kan man se tendenser hos privata givare att ge mer pengar till kultur när det finns någon form av garanti för investeringens värde genom offentligt stöd.

I detta kapitel beskrivs utvecklingen i några andra länder med avseende på två centrala aspekter som legat till grund för satsningen på Kulturbryggan i Sverige. Det gäller för det första förekomsten av offentliga bidrag som särskilt inriktas på nyskapande och experimentell kultur och för det andra hur man i olika länder verkar för en breddad finansiering av kultursektorn genom att uppmuntra den privata sektorn och näringslivet att bidra.

De länder som beskrivs är Frankrike, Danmark, Storbritannien och Nederländerna. Redovisningen är avsedd att ge en övergripande bild av läget i respektive land och att samtidigt ge några konkreta exempel på kulturpolitiska satsningar. Avsikten är inte att ge en fullständig och detaljerad redovisning av läget i de utvalda länderna. En kompletterande bild av utveckling på kulturområdet i

olika europeiska länder finns att tillgå i rapporten Kulturanalys 2012, som Myndigheten för kulturanalys nyligen har presenterat¹. Kommittén återkommer även i sin slutrapport med en redovisning av utvecklingen i andra länder som kan ha betydelse för den organisation som ska ta över den långsiktiga bidragsgivningen till förnyelse och utveckling inom kulturområdet.

Avslutningsvis i detta kapitel redovisas slutsatserna från en omvärldsstudie med faktorer som har visat sig vara viktiga i andra länder för att skapa ett gott samarbete mellan näringslivet och kultursektorn.² Studien har genomförts av Charity Rating med stöd av Kulturbryggan, inom ramen för projektet ”Kultur + näringsliv = sant” (se avsnitt 4.5.2). Charity Rating (www.charityrating.se) är en intresseorganisation för givare och drivs som en ideell medlemsförening med uppdrag att granska hur de ideella organisationerna arbetar och vilken nytta de gör med givarnas gåvor. Redovisningen av situationen i de enskilda länderna är delvis också hämtad från Charity Ratings omvärldsstudie.

Frankrike

Det huvudsakliga ansvaret för den franska kulturpolitiken ligger hos Ministère de la Culture et de la Communication (MCC), men även utrikesdepartementet, utbildnings- och forskningsdepartementet samt regionala och lokala myndigheter ansvarar för olika delar av den franska kulturpolitiken.

Någon direkt motsvarighet till Kulturbryggan finns inte i Frankrike. Det är i stället en uppgift för de olika bidragsgivande instanserna på nationell, regional och lokal nivå att formulera särskilda satsningar på nyskapande och experimentell kultur. Ett exempel på satsningar på kultur av experimentell art finns t.ex. i Nantes-St Nazaire-regionen, som särskilt fokuserar på arkitektur, urbanisering, design och konst i okonventionella utrymmen. För många konst- och kulturorganisationer är det också inskrivet i styrdokumentet att de ska prioritera satsningar på nyskapande och innovation. Det gäller t.ex. för Centre Culturel de Rencontre La Chartreuse i Villeneuve de Avignon (www.chartreuse.org).

Frankrike ligger sedan länge också i framkant när det gäller att uppmuntra näringslivet och andra privata källor att engagera sig i

¹ Kulturanalys 2012. Rapport från Myndigheten för kulturanalys (Stockholm, 2012).

² Kultur + näringsliv = sant, Omvärldsstudie, Charity Rating (dnr Ku 2010:04/2012/2).

kultursektorn. MCC deltar aktivt i s.k. ”public-private partnerships” och uppmuntrar privatpersoner att donera eller ingå i mecenatskap. Traditionellt sett har privata finansiärer i Frankrike gett stöd till kulturarvsinstitutioner, men numera lämnas privat stöd även till andra institutioner eller grupper inom t.ex. scenkonsten.

Näringslivets donationer till kultursektorn i Frankrike har stabiliserats på en relativt hög nivå under senare år sedan förbättrade avdragsmöjligheter för donerande företag infördes 2003. Jämfört med 1990-talet har näringslivets bidrag till kultursektorn ökat, liksom antalet företagsstiftelser som skänker pengar till kulturella ändamål, medan de enskilda summor som skänks tenderar att minska. Stor vikt läggs vid att öka förståelsen mellan kultursektorn och näringslivet, dels genom åtgärder för att förbättra kulturaktörernas förmåga att kommunicera med näringslivet, dels genom att lära näringslivet att se värdet av satsningar på kultursektorn och av det mervärde som kan skapas i detta möte. Till skillnad från många andra europeiska länder har Frankrike de senaste åren ökat den offentliga kulturbudgeten med uppemot 25 procent.³

Mikrofinansiering och crowd-funding är relativt nya företeelser, men intresset från privatpersoner i Frankrike att vara med och bidra till enskilda kulturprojekt växer. Särskilt unga oetablerade konstnärer, främst inom scen- och bildkonst, använder sig av crowd-funding för att finansiera sina projekt, även om det sällan handlar om stora summor.

Danmark

Ansvar för att fördela det statliga kulturstödet i Danmark låg tidigare på tre nationella myndigheter: Konststyrelsen, Kulturarvsstyrelsen och Styrelsen för Bibliotek og Medier. Fr.o.m. 2012 har dessa slagits samman och bildat Kulturstyrelsen. De kulturpolitiska insatserna i Danmark har stora likheter med de svenska. Båda länderna arbetar t.ex. för en bred kultursyn med ett tydligt medborgarperspektiv. Länderna tillämpar också både selektiva och generella kulturstöd.

Ett aktuellt, och för Kulturbryggans del intressant, exempel från den danska kulturpolitiken är Udviklingsfonden. Den skapades

³ Ministère de la Culture et de la Communication (www.culturecommunication.gouv.fr).

1998, upphörde under 2000-talet men ska nu inrättas igen. Fonden hade vid sitt bildande till syfte att stötta nyskapande kulturverksamhet inom danskt konst- och kulturliv. Staten avsatte 23 miljoner danska kronor årligen för detta ändamål under minst tre år för att säkra ett levande och dynamiskt kulturliv. Den nya danska regeringen har i sin valplattform förklarat att fonden ska återuppstå, men enligt färskas uppgifter från det danska kulturministeriet tillåter den ekonomiska situationen inte att fonden realiserar för tillfället och det är oklart när så kan ske⁴. Utvecklingsfonden är samtidigt ett av flera initiativ i regeringens kulturpolitiska plan för att låta kulturen bli en vital kraft i en demokratisk, innovativ och ekonomisk samhällsutveckling.

Sedan slutet av 1990-talet har den danska kulturpolitiken också definierat kultur som en drivkraft för tillväxt. Flera initiativ har tagits för att öka fokus på privat och breddad finansiering av kultur. Det sker bland annat genom sektorsöverskridande satsningar, som exempelvis i mötet mellan kultur och turism. 2007 antogs en bred politisk överenskommelse om att stärka kultur och upplevelseindustri i Danmark. Överenskommelsen ledde fram till att Center for Kultur- og Oplevelseøkonomi etablerades. Syftet är att främja samarbeten mellan kultur och näringsliv.

Danmark har en relativt generös lagstiftning, och en rad nya lagförslag för att uppmuntra samarbeten mellan kultur- och näringslivet. Genom skattelagstiftningen är det förmånligt för företag att ge bidrag till kulturen via egenupprättade företagsstiftelser. Av de 13 000 företagsfonder som finns i Danmark ger 1 000 utdelningar till kulturella ändamål. 2009 gav de tillsammans 260 miljoner danska kronor till kulturella ändamål.

Storbritannien

I Storbritannien utvecklas och förvaltas de offentligt finansierade kulturprogrammen av Arts Council England, Arts Council of Wales och Creative Scotland. Kulturarvsområdet stöds av English National Heritage och dess motsvarighet i Skottland och Wales. Ett antal av dessa program är inriktade på nyskapande och förnyelse. Det har däremot inte skapats några nya myndigheter eller oberoende organisationer i Storbritannien med syftet att stödja nyskapande och experimentell kultur.

⁴ Skrivelse från det danska kulturministeriet (dnr Ku 2010:04/2012/3).

Ett exempel på Arts Councils program är att inom en ekonomisk ram på 500 000 pund sammanföra tekniskt kunniga personer med kulturaktörer för att dessa ska kunna utveckla nya digitala metoder och förnya sin verksamhet. Ett annat program har en miljon pund årligen att fördela till investeringar i särpräglade och engagerande initiativ som bidrar till den kreativa sektorns utveckling och främjar nyskapande i Skottland. Global Ideas Bank är också ett program för nyskapande idéer som inte passar in i de etablerade programmen (www.globalideasbank.org). Idébanken fördelar inte bidrag, utan bidrar till nätverkande och till att projekten exponeras, så att dessa i ett senare skede kan få olika typer av stöd.

Utöver dessa program finns även National Endowment for Science, Technology and the Arts (NESTA) i Storbritannien. Det är en oberoende organisation vars mål är att göra nationen mer nyskapande och att främja innovation. NESTA investerar i företag redan i utvecklingsfasen, bidrar till policyutvecklingen och belyser nya metoder som bidrar till hållbar utveckling inom vetenskap, teknologi och kultur.

Redan under 1980-talet började man i Storbritannien verka för att öka den privata finansieringen av kultur, t.ex. genom The Business Sponsorship, Arts and Business och National Lottery. Näringslivets finansiering av kultursektorn har också ökat under en rad år. På kulturarvsområdet har t.ex. olika samverkansmodeller utvecklats som förenar privata, offentliga och ideella initiativ. Samtidigt är de privata investeringarna känsliga för den allmänna ekonomiska utvecklingen, och under de senaste åren har det skett en minskning av näringslivets bidrag till kulturen i spåren av den globala ekonomiska krisen.

Den brittiska kulturbudgeten har sedan 2010 minskat med ca 30 procent. Det är verksamhetsstöd och stöd till etablerade institutioner och organisationer som har skurits ner eller helt dragits in och i stället sker en övergång till en mer projektbaserad finansiering av kulturen. Man strävar också efter att minska de administrativa kostnaderna och minska antalet myndigheter som förvaltar och fördelar de statliga kulturbidragen.⁵

Ett antal av de program för kultursektorn som har skapats under senare år är inriktade på entreprenörskap och alternativa finansieringskällor, och man uppmuntrar investeringar från näringslivet

⁵ The Department for Culture, Media and Sport, Spending review 2010 (www.culture.gov.uk).

och andra privata källor. Ett program på 100 miljoner pund ska hjälpa kulturorganisationer att utveckla och vidga sina inkomstalternativ och skapa bättre förutsättningar för privat kulturfinansiering. Ett annat program, med tillgång till 180 miljoner pund från National Lottery, ska utveckla metoder för de kulturorganisationer och entreprenörer på kulturområdet som vill utveckla sina arbetsmetoder och skapa större stabilitet i sina verksamheter.

Crowd-funding och mikrofinansieringsmodeller har däremot inte slagit igenom i Storbritannien i någon större skala ännu. Det är dock sannolikt mest en tidsfråga innan så sker och det finns några initiativ som är värda att nämna, nämligen www.wedidthis.org.uk och www.wefundit.ie. Båda vänder sig till Storbritannien och Irland och har genererat stöd till ett antal oetablerade aktörer.

Nederländerna

Det kulturpolitiska ansvaret i Nederländerna är fördelat på nationell, regional och kommunal nivå. Huvuddelen av det offentliga kulturstödet fördelas på kommunal nivå och avser främst institutioner på scenkonstområdet. Den regionala nivån står för en betydligt mindre andel och är inriktad på att stödja tillgänglighet, mångfald och regionalt kulturarv. På nationell nivå utvecklas den övergripande kulturpolitiska strategin och härifrån finansieras fonder och andra instanser som fördelar kulturstöd.

Kulturpolitiken i Nederländerna prioriterar för närvarande främst frågor om entreprenörskap och kreativa näringar. Det läggs större tonvikt på självförsörjning, vilket innebär att många stödsystem inom kultursektorn läggs ner. Nationella instanser har fått mera begränsande uppdrag utan möjlighet att utveckla riktade program och aktiviteter för att stimulera olika delar av kultursektorn. Sådana insatser förväntas kulturområdets aktörer klara av själva.

Det finns i nuläget ingen statlig bidragsgivande instans i Nederländerna som har liknande kriterier som Kulturbryggan eller som fokuserar på nyskapande och experiment. En ny fond för kreativa näringar, The Mondriaan Fund, ska dock etableras under 2012 (www.mondriaanfoundation.nl). Fonden ska fungera som en mellanhand, eller mäklarfunktion, mellan staten och de kreativa näringarna. Tanken är att fonden ska ha ett uppdrag på fyra år. Exakt vilka summor fonden kommer att hantera är dock oklart i nuläget.

Nederländerna har också en lång tradition av privata investeringar i kultursektorn, mycket tack vare de skattelättnader som finns för donationer. Under senare år har det också blivit en nödvändighet för många organisationer inom kultursektorn att skaffa en breddad finansiering för verksamheten som en följd av nedskärningarna i de offentliga bidragen. Nederländernas kulturpolitik var länge en referenspunkt och inspirationskälla för andra länder, särskilt när det gäller nya metoder, samarbeten och internationalisering. Landet hörde också till de länder i Europa som satsade mest på kultur. Sedan hösten 2010 har den nya regeringen i Nederländerna dock skurit ner den offentliga kulturbudgeten med närmare 25 procent och det går också att se en ny inriktning när det gäller vilka initiativ och verksamheter som får kulturstöd.

Samtidigt har regeringen uppmuntrat en privat finansiering av kulturen genom skattelättnader för privatpersoner och företag. Detta initiativ har dock kritiserats från olika håll, t.ex. från andra delar av det civila samhället som inte får samma fördelar och från kultursektorn eftersom privata donationer inte tillräckligt kompenserar nedskärningarna i de offentliga bidragen. Det har också visat sig att privata donatorer följer de offentliga bidragsgivarnas exempel och minskar sina privata medel när de offentliga bidragen minskar. Det finns därför behov av en modell för samverkan mellan privata och offentliga bidragsgivare i Nederländerna.

Crowd-funding är ett relativt nytt fenomen i Nederländerna. Ett exempel är Fonds voor de Kunst som startades under 2011, med visst stöd från Innovative Cultural Expressions, som är ett statligt program för kulturellt entreprenörskap. Det har hållits ett par konferenser och seminarier om crowd-funding i Nederländerna och bland aktörerna bakom dessa evenemang finns bl.a. Cultuur-Ondernemen, som ger stöd till organisationer och enskilda som vill maximera sin kreativitet i kommersiellt syfte. Den organisation som leder utvecklingen i fråga om privat finansiering är den lokala kulturfonden Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Omvärldsstudie om samarbete mellan kultur och näringsliv

Den omvärldsstudie som Charity Rating har genomfört omfattar USA, EU på ett övergripande plan samt Frankrike, Storbritannien, Danmark och Sverige. Utifrån dessa exempel identifieras sex

centrala funktioner som enligt studien är viktiga för ett fungerande samarbete mellan kultur och näringsliv.

Det krävs för det första mötesplatser, medling, utbildning, information och kommunikation mellan företagare och kulturprojektägare. Syftet är att skapa en bättre förståelse för parternas verklighet och att visa hur samarbetsprojekt kan skapa värde för samtliga inblandade. Exempel på sådana mötesplatser är danska Artlab och Center for Kultur- og Oplevelseøkonomi, franska Mobee Culture, brittiska Arts and Business samt svenska Krenova, Tilt och Kultur och Näringsliv.

För det andra får den offentliga och privata finansieringen inte ses som kommunicerande kärn, så att en ökning av företagets finansiering direkt sänker det offentliga stödet. Ett exempel som lyfts fram är den franska modellen, som kombinerar skattelättnader med ett starkt offentligt stöd. Det skapar samarbeten på ett helt annat sätt än sådana modeller som ger hela ansvaret till näringslivet. En möjlighet som bör prövas av staten är att matcha kulturbidrag från näringslivet med offentliga bidrag.

Ett tredje problem som identifieras i omvärldsstudien är kultursektorns låga förståelse för näringslivets drivkrafter och behov. Tydliga utbildningsinsatser för kulturprojektägare tidigt i processen är en grundförutsättning för att kulturen ska nå fram till näringslivet. Kultursektorns projektägare måste kunna kommunicera affärsnyttan för företagets verksamhet.

Det krävs för det fjärde stimulans i form av kommunikation, information mellan och utbildning av alla intressenter. Kultursektorns organisationer behöver ha bättre verksamhetsplanering, tydligare strukturer och förstärkta budgeterings- och finansieringskunskaper för att kultur och näringsliv ska komma närmare varandra.

Det finns för det femte en bristande kunskap inom näringslivet om vad kultursektorn kan bidra med och hur detta kan kopplas till företagets affärsmässiga drivkrafter. Synen på kultur och kulturarbetare behöver därför förändras. Inom de kreativa näringarna har man exempelvis lyckats förändra näringslivets syn på kulturarbetarnas kompetens, vilket har ökat förståelsen av hur företag kan dra nytta av kulturen i sin affärsverksamhet för att förbättra kommunikation och kundnytta.

Till sist visar studien att näringslivets kapital väljer de vägar där det finns skattelättnader att hämta. Även om mycket övrigt kan göras för att underlätta samarbeten mellan kultur och näringsliv är

det svårt för företagen att motivera satsningar på kulturprojekt utan att de följs av skattelättnader. Avdragsmöjligheter för donationer är därför viktiga. Genom de skattetekniska lösningar som införts i t.ex. Frankrike och Danmark har man i dessa länder relativt många företagsstiftelser för kulturella ändamål.

4 Försöksverksamheten 2011

I detta kapitel beskrivs Kulturbryggans försöksverksamhet under 2011 utifrån de perspektiv som har varit centrala i verksamheten och som har betydelse för de överväganden och förslag som kommittén lämnar i kapitel 6.

Efter ett kort inledande avsnitt om Kulturbryggans dubbla uppdrag behandlar det andra avsnittet de olika stödformer som använts under försöket. I det tredje avsnittet beskrivs de olika villkor som anger vilka de berättigade och prioriterade stödmottagarna är. Det fjärde avsnittet beskriver de mera innehållsliga villkor som gäller för projekt som söker statsbidrag, med tonvikt på begreppet *nyskapande*. I det femte avsnittet behandlas kraven och förhoppningarna på finansiell samverkan. Ärendenas handläggning, från utlysningar till bidragsbeslut och uppföljning, beskrivs i det sjätte avsnittet. I det avslutande sjunde avsnittet redovisas kanslifunktionen, inklusive kommitténs kommunikationsstrategi.

Varje avsnitt inleds med en beskrivning av de riktlinjer som har varit styrande och hur de i vissa avseenden skiljer sig från eller liknar riktlinjerna för andra bidragsgivande instanser. Därefter redovisas kommitténs arbete och dess resultat ungefär halvvägs in i den tvååriga försöksperioden.

4.1 Kommitténs uppdrag

Kommitténs två uppdrag, att bedriva en försöksverksamhet under åren 2011–2012 och att lämna förslag på vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning, hänger samman genom att erfarenheterna från försöket ligger till grund för förslagen om den långsiktiga verksamheten. Som tidplanen ser ut är det i praktiken dock bara möjligt att hämta erfarenheter från

försökets första år och därför redovisas i detta kapitel preliminära slutsatser för hela försöksperioden som kommer att redovisas i en slutrapport i december 2012.

Regeringens riktlinjer för Kulturbryggans försöksverksamhet framgår av två dokument: kommittédirektiven (dir. 2010:77) och förordningen (2011:317) om statsbidrag till nyskapande kultur. Därutöver finns det också ett fördjupat underlag om verksamhetens inriktning och förutsättningar som tagits fram av Kulturdepartementet och som redovisas i kapitel 2. Enligt kommittédirektiven bör övervägandena i det fördjupade underlaget om verksamhetens inriktning vara en utgångspunkt för kommittén.

Det är med stöd i dessa riktlinjer som försöksverksamheten bedrivs och det är i förhållande till dem som erfarenheter och preliminära slutsatser av försöket dras i detta delbetänkande. Inom ramen för regeringens riktlinjer har kommittén också utformat närmare villkor och kriterier för bidragsgivningen. Erfarenheterna av dessa redovisas också, men utan att de i alla delar får konsekvenser för förslagen om den kommande, långsiktiga verksamheten. Det är viktigt att en ny organisation, i likhet med kommittén Kulturbryggan och andra bidragsgivande instanser, får ett eget handlingsutrymme att agera inom.

4.2 Bidragsformer

4.2.1 Kulturbryggans riktlinjer

Under försöksperioden ska Kulturbryggan fördela avsatta medel som bidrag till kulturverksamhet. I regeringens styrdokument anges emellertid inget om vilka bidragsformer som ska användas eller om det ska finnas en eller flera olika typer av bidrag att söka. Detta har skapat ett handlingsutrymme för kommittén att självständigt utforma lämpliga riktlinjer på den här punkten. Det visar också att frånvaron av styrande riktlinjer från regeringens sida kan vara väl så betydelsefulla som de skrivna.

I Kulturdepartementets fördjupade underlag betonas att det behövs två stödformer för att verkligen nå resultat och stimulera tillkomsten av nyskapande kultur. Det bör dels finnas ett bidrag för att stödja den första riskfyllda fasen i ett projekt och dels ett bidrag för att stödja själva genomförandet av de mera färdigutvecklade projekten. Bland andra statliga bidragsgivande instanser är det

ovanligt med bidrag som är inriktade på utveckling och experiment i ett kulturprojekts inledande fas, men bl.a. Konstnärsnämndens konstnärsbidrag är ett exempel på att statsbidrag kan utgå till experiment och nydanande inom konstnärlig verksamhet. Liknande upplägg finns däremot i olika kommunala och regionala satsningar, t.ex. fonden Innovativ kultur.

4.2.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

Kulturbryggan har självständigt utformat två separata projektbidrag med utgångspunkt från de centrala begrepp och riktlinjer som finns angivna i styrdokumentet. Bidragen är utformade för att kunna utgöra ett oberoende och kompletterande alternativ, med den uttalade viljan att stödja risktagande och samtidigt skapa incitament för en breddad finansiering.

Skillnaden mellan de båda bidragsformerna är i huvudsak att i startstödet betonas nya initiativ och risktagande, medan tonvikten i genomförandestödet ligger på att skapa incitament för finansiering från andra parter. Båda stödformerna syftar till att lyfta fram projekt som till både form och innehåll är nyskapande. Av vikt vid utformningen av stödformerna har också varit att de ska vara enkla att justera och revidera vid behov.

Startstödet

Startstödet har utformats för att stödja nyskapande kulturella projekt som befinner sig i en initial fas. I första hand avses projekt som på ett eller flera sätt kan sägas kretsa kring idébaserad produktion i form av förstudier och projekteringar inför större projekt. Detta innefattar även möjligheten att lägga upp en ekonomisk kalkyl för projektets nästa fas och i vilken mån man då ser möjligheter till en bredare finansiering från andra aktörer än Kulturbryggan. Stödformer av denna typ är sällsynta bland majoriteten av de offentliga bidragsfördelande instanserna. En sådan stödform fyller därför ett tomrum och bereder plats för stöd till projekt som vanligtvis faller mellan stolarna inom de etablerade stödstrukturerna. Kulturbryggan vill visa en tydlig vilja att ta risker i ett initialt skede.

Utmaningen med startstödet har legat i att utforma villkoren för stödet på ett sätt som beaktar projekt som till formen inte innehåller gängse förberedande element inför ett konkret genomförande. Startstödet är inte ämnat för den typ av förberedande verksamhet som kan täckas in antingen av för ändamålet specifika stödformer, eller som del av befintliga produktionsstöd som återfinns inom andra offentliga stödstrukturer.

Med stöd av 6 § i bidragsförordningen har det för startstödet inte ställts något krav på medfinansiering. Däremot har frågan ställts upplysningsvis i ansökningsformuläret om huruvida projektägaren redan i den initiala fasen av projektet har finansiering från andra parter. För att kunna ha en god överblick över budgeten för bidragsgivningen satte kommittén en övre gräns på 150 000 kronor för startstödet 2011. Under 2012 kommer den nivån att sänkas till 100 000 kronor.

Kommitténs slutsats är att startstödet har fungerat väl utifrån de förutsättningar som givits under 2011 och stödet kommer därför att finnas kvar i Kulturbryggans bidragsgivning 2012.

Genomförandestödet

Genomförandestödet är en ny form av projektstöd med inriktning på att lyfta fram och stödja nyskapande projekt som uppnått ett tydligt mått av konkretion och som har svårt att få stöd från andra offentliga instanser på grund av sin unika utformning. Ett projekt som fått startstöd ska också kunna återkomma med en ansökan om genomförandestöd för att kunna realisera projektet fullt ut.

Till skillnad från de villkor som formulerats för startstödet har Kulturbryggan för genomförandestödet ställt krav på att ett projekt också måste ha finansiering från annat håll för att vara berättigat till stöd. Därvid avses alla intäkter i ett projekt inom ramen för ansökan som inte kommer från Kulturbryggan. Medfinansieringen kan bestå antingen av offentliga eller privata insatser i projektet. För att garantera medfinansieringen har kommittén formulerat en riktlinje som innebär att ett projekt kan beviljas bidrag med högst 50 procent av projektets intäkter. Ett annat villkor är att minst en av de övriga finansierarna ska komma från en privat källa. Däremot ställs inga krav på hur stor del av projektets finansiering som den privata källan ska stå för.

En övre gräns på 1 miljon kronor i genomförandestöd har gällt under 2011 och kommer också att gälla under 2012. Syftet med ett maximalt bidragsbelopp är att kommittén ska kunna få en god överblick över hur bidragsanslaget förbrukas och att samtidigt säkerställa att ett rimligt antal projekt kan beviljas stöd.

I de fall den privata medfinansieringen inte är säkrad vid ansökningstillfället kräver Kulturbryggan en skriftlig avsiktsförklaring med uppgifter om den privata finansiärens planerade bidrag till projektet. I avsiktsförklaringen garanterar den privata finansiären att denne kommer att stödja projektet med en viss summa, antingen i form av kontanta medel eller som tjänster eller varor till motsvarande värde. Eftersom genomförandestödet avser högre bidragsbelopp är också den ekonomiska granskningen hårdare.

För både startstödet och genomförandestödet är det ett mål för kommittén att hela det sökta beloppet ska kunna beviljas under förutsättning att projektets budget är tillräckligt detaljerad och att kraven på medfinansiering är uppfyllda. Eftersom dessa villkor inte alltid är uppfyllda fullt ut och eftersom Kulturbryggan inte accepterar ett ekonomiskt risktagande för genomförandestödet på samma sätt som för startstödet, var andelen projekt som beviljades hela det sökta beloppet för genomförandestöd under 2011 lägre än motsvarande andel för startstödet.

Kommitténs bedömning är att även genomförandestödet har fungerat väl och i enlighet med de uppsatta målen för stödet. Det kommer därför att finnas möjlighet att söka genomförandestöd för nyskapande kulturprojekt från Kulturbryggan även under 2012. Samtidigt visar erfarenheterna från bidragsgivningen 2011 att kommitténs utrymme för egna initiativ när det gäller att utveckla stödformer har varit viktig och att det därför är angeläget att samma utrymme kan behållas i den långsiktiga bidragsgivningen. Kommittén återkommer till den frågan i kapitel 6.

4.3 Berättigade och prioriterade bidragsmottagare

4.3.1 Kulturbryggans riktlinjer

För att vara berättigad till statsbidrag från Kulturbryggan måste de sökande uppfylla vissa uttalade villkor och bidragsgivningen ska på ett övergripande plan också utgå från olika prioriteringar. Det finns på dessa punkter både likheter och skillnader jämfört med motsvarande villkor och prioriteringar för andra bidragsgivande instanser.

Ett av villkoren är tydligt begränsande för de sökande. Enligt regeringens riktlinjer i 3 § bidragsförordningen är statsbidraget avsett för kulturell verksamhet som bedrivs i projektform. Verksamheter som är av mera löpande och långsiktig karaktär kan alltså inte erhålla statsbidrag från Kulturbryggan. I den delen är riktlinjerna identiska med dem som gäller t.ex. för Stiftelsen framtidens kultur och som gäller för Statens musikverk, medan Statens kulturråd fördelar bidrag till såväl utvecklingsprojekt som till mera långsiktiga verksamheter.

Ett annat villkor är däremot mer generöst till sin karaktär. Enligt 4 § i bidragsförordningen får statsbidrag lämnas till såväl fysiska som juridiska personer. I den bidragsgivning Statens kulturråd bedriver finns det en tydlig betoning på att bidrag kan utgå endast till institutioner, organisationer och grupper, inte till enskilda personer. Enligt riktlinjerna för Stiftelsen framtidens kultur kan däremot både fysiska och juridiska personer ansöka om bidrag och motsvarande bestämmelser gäller det statsbidrag till musiklivet som fördelas av det Konstnärliga rådet inom Statens musikverk. Konstnärsnämnden fördelar i huvudsak statsbidrag till enskilda konstnärer.

Enligt 5 § ska det fria kulturlivet prioriteras vid bidragsgivningen från Kulturbryggan. Det är en anvisning till kommittén om vilka bidragsmottagare som i första hand ska beviljas statsbidrag, men det utesluter inte att t.ex. även institutioner ansöker. Det är med andra ord inte något villkor som åläggs de sökande, utan det ankommer på Kulturbryggan att fatta sådana beslut att det samlade utfallet ligger i linje med prioriteringen. Gränsen mellan det fria kulturlivet och det mer institutionaliserade är dock inte entydig. Det ser också lite olika ut bland andra bidragsgivande instanser. Stiftelsen framtidens kultur har t.ex. ingen begränsning till det fria kulturlivet, medan Statens musikverk ska prioritera det fria

musiklivet, musikalisk mångfald samt barn- och ungdomsperspektivet.

En annan prioritering för Kulturbryggans försöksverksamhet är enligt kommittédirektiven att bidragsgivningen ska avse hela kulturområdet. Det formuleras ingen definition av det berörda området, men villkoret uppfattas som en markering av att bidragsgivningen inte ska begränsas till någon eller några delar av kulturområdet. Bland de statliga kulturmyndigheterna är det bara Statens kulturråd som har ett motsvarande brett uppdrag, medan andra bidragsgivande myndigheter ansvarar för någon delsektor på kulturområdet, som t.ex. Statens musikverk. I ambitionen att hela kulturområdet ska omfattas kan även den geografiska spridningen räknas in. Bidragsgivningen från Kulturbryggan ska alltså omfatta kulturprojekt i hela landet.

Ytterligare andra prioriteringar att ta hänsyn till vid fördelning av Kulturbryggans statsbidrag kan hämtas från de nationella kulturpolitiska målen. Enligt direktiven ska Kulturbryggan särskilt överväga hur de kulturpolitiska målen kan få genomslag såväl i försöksverksamheten som i förslagen om en ändamålsenlig verksamhetsform för den långsiktiga bidragsgivningen. Mot den bakgrunden ska Kulturbryggan främja bl.a. internationellt kulturutbyte och samverkan samt särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

4.3.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

I Kulturbryggans ansökningsformulär har de sökande projektägarna lämnat information av formell karaktär. De har också fått bilägga en projektbeskrivning och uppge önskemål om vilken eller vilka typer av kompetenser de önskar att de sakkunniga som bedömer ansökningarna ska ha (se avsnitt 4.6.2). Med hjälp av dessa uppgifter redovisas nedan hur 2011 års bidragsgivning från Kulturbryggan har fallit ut med avseende på de olika villkor och prioriteringar som har varit styrande för verksamheten.

De prioriteringar som avser det samlade utfallet av bidragsgivningen kan alltså inte åläggas de enskilda sökandena. Det gäller t.ex. fördelningen mellan det fria och det institutionaliserade kulturlivet, den geografiska spridningen och fördelningen mellan kvinnor och män. Dessa prioriteringar skulle i princip kunna formuleras som kriterier för de bedömningar som görs och de

beslut som fattas, men under försöksverksamheten har kommittén valt att inte införa sådana bedömningskriterier vid sidan av de mera innehållsliga. Kommittén har däremot gjort olika satsningar för att sprida kunskap om Kulturbryggans verksamhet i olika delar av landet och bland olika delar av kulturlivet.

I detta avsnitt redovisas bidragsgivningen 2011 med avseende på projektägarnas organisationsform, ett utfall som också används för att bedöma resultatet för det fria respektive institutionaliserade kulturlivet. Vidare redovisas fördelningen på kulturområden, den geografiska spridningen, fördelningen mellan kvinnliga och manliga projektägare samt projektens inriktning på barn och ungdom respektive på mångfald.

Organisationsform

I tabell 4.1 redovisas den organisationsform som projektägarna har angett. Förutom de olika organisationsformerna finns en kategori för de projektägare som inte har angett någon organisationsform.

Tabell 4.1 Organisationsform

Projektägarens organisationsform	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal bifall	Andel bifall
Aktiebolag	154	12 %	27	18 %
Ekonomisk förening	72	6 %	6	4 %
Enskild firma med F-skatt	443	35 %	52	35 %
Fysisk person med A-skatt	73	6 %	5	4 %
Handelsbolag	32	3 %	1	1 %
Ideell förening eller stiftelse	442	35 %	55	37 %
Kommun, landsting eller region	30	2 %	1	1 %
Ej angivet	5	1 %	0	0 %
Summa:	1251	100 %	147	100 %

Med tanke på Kulturbryggans inriktning på projekt och på det fria kulturlivet är det inte förvånande att så mycket som 70 procent av såväl ansökningar som bifallsbeslut avser projektägare som har enskild firma med F-skatt eller som arbetar i en ideell förening eller stiftelse. Som jämförelse är det en låg andel av ansökningarna och bifallsbesluten som avser projekt som drivits av kommuner, landsting eller region. Andelen som ansöker om statsbidrag som

fysiska personer med A-skatt är relativt få, men det handlar ändå om sex procent av de sökande och fyra procent av dem som beviljats stöd. Så länge den nuvarande bidragsförordningen gäller kommer det att vara öppet för fysiska personer, både enskilda firmor med F-skatt och fysiska personer med A-skatt, att ansöka om stöd från Kulturbryggan. Kommittén återkommer i kapitel 6 med sina slutsatser om hur erfarenheterna från försöksverksamheten på den här punkten ska påverka villkoren i en ny bidragsförordning.

Uppgifterna i tabell 4.1 kan också säga en del om det samlade utfallet av bidragsgivningen för det fria kulturlivet jämfört med det mera institutionaliserade. Visserligen är organisationsformen en delvis annan indelningsgrund, men aktörerna i det fria kulturlivet bedriver i hög grad sina verksamheter inom ramen för ideella föreningar och enskilda firmor, medan de institutionaliserade främst bedriver sina verksamheter i offentlig regi. Bland ideella föreningar och stiftelser kan det däremot finnas både fria aktörer och institutioner.

Mot den bakgrunden visar uppgifterna i tabell 4.1 att det fanns en tydlig övervikt för det fria kulturlivet i den samlade bidragsgivningen från Kulturbryggan under 2011, men att även institutioner i viss mån har beviljats statsbidrag. Samtidigt är uppdelningen mellan fria aktörer och institutioner inte lika relevant i alla delar av kultursektorn och därför finns det anledning att överväga hur den nuvarande prioriteringen av det fria kulturlivet förhåller sig till målet att hela kultursektorn ska omfattas av Kulturbryggans bidragsgivning. Kommittén återkommer även till denna fråga i kapitel 6.

Kulturområden

För att beskriva hur bidragsgivningen 2011 har speglat olika delar av kulturområdet har ansökningarna delats in i sju kategorier: arkitektur/design, bild/form, kulturarv, litteratur/tidskrifter, musik, rörliga bilder samt scenkonst. Fördelningen mellan dessa områden bland ansökningarna och bifallsbesluten redovisas i tabell 4.2, med utgångspunkt från den sakkunniga bedömningskompetens de sökande har efterfrågat.

Tabell 4.2 Fördelning mellan kulturområden

Primärt önskad kompetens	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal bifall	Andel bifall
Arkitektur/design	64	5 %	13	9 %
Bild/form	282	22 %	36	25 %
Kulturarv	94	8 %	9	6 %
Litteratur/tidskr.	66	5 %	5	3 %
Musik	207	17 %	17	12 %
Rörliga bilder	161	13 %	18	12 %
Scenkonst	377	30 %	49	33 %
Summa:	1251	100 %	147	100 %

Som framgår av tabellen är samtliga delar av kulturområdet representerade bland de sökande och bland bifallsbesluten, men variationen mellan de sju kategorierna är stor. Med reservation för att utfallet inte har kunnat stämmas av mot hur stor respektive grupp är i hela populationen visar resultatet att det finns en klar övervikt för scenkonstområdet, medan litteratur/tidskrifter, arkitektur/design och kulturarv står för en betydligt mindre andel av både ansökningarna och bifallsbesluten. Det kan finnas olika förklaringar till detta utfall, men från kommitténs sida är resultatet från 2011 inte helt tillfredsställande utifrån målet om en god spridning av Kulturbryggans bidragsgivning till hela kulturområdet.

Geografisk spridning

Vad gäller bidragsgivningens geografiska spridning redovisas i tabell 4.3 projektägarnas hemorter fördelade på fyra storstadsområden: Stockholmsområdet, Göteborgsområdet, Malmö/Lundområdet och Umeåområdet. Därutöver redovisas ansökningarna från områden utanför storstäderna samt från andra länder.

Tabell 4.3 Geografisk spridning

Projektägarens hemort	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal bifall	Andel bifall
Stockholmsområdet	628	50 %	91	62 %
Göteborgsområdet	158	13 %	11	7 %
Malmö/Lund-området	181	14 %	19	13 %
Umeåområdet	31	2 %	4	3 %
Utanför storstadsområdena	247	20 %	21	14 %
Utanför Sverige	6	1 %	1	1 %
Summa:	1251	100 %	147	100 %

Av tabellen framgår att det finns en spridning både vad gäller ansökningar och bifall över landet, men det är samtidigt tydligt att det finns en kraftig övervikt för storstadsområdena. Det är i första hand Stockholmsområdet som dominerar, men även Göteborgsområdet och Malmö/Lund-området står för en relativt stor andel. Tillsammans står dessa tre områden för 77 procent av ansökningarna och för 82 procent av bifallsbesluten, medan övriga Sverige står för 22 procent av ansökningarna och för 17 procent av bifallsbesluten. I viss mån speglar dessa siffror den rådande befolkningsstrukturen i landet, men även med beaktande av detta faktum är fördelningen oproportionerligt sned. Kulturbryggan kommer därför att fortsätta sitt arbete med att sprida information om verksamheten i hela landet under 2012. En mycket liten del av bidragsgivningen har också gått till projekt med placering utanför Sverige.

Jämställdhet

Kulturbryggans bidragsgivning 2011 avseende fördelningen mellan kvinnliga och manliga projektägare redovisas i tabell 4.4.

Tabell 4.4 Jämställdhet

Projektägarens kön	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal bifall	Andel bifall
Kvinna	704	55 %	88	60 %
Man	547	44 %	59	40 %
Summa:	1251	100 %	147	100 %

Tabellen visar att det finns en viss övervikt av kvinnliga projektägare bland de sökande och bland dem som beviljats stöd från Kulturbryggan. Fördelningen bland bifallsbesluten är 60/40 och det är en skillnad som inte är anmärkningsvärd utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Barn och ungdom samt mångfald

I tabell 4.5 redovisas hur stor andel av bidragsfördelningen som har avsett projekt med inriktning på barn och ungdom respektive mångfald. Uppgifterna bygger på projektägarnas önskan om den kompetens bedömarna av bidragsansökan ska ha.

Tabell 4.5 Barn och ungdom samt mångfald

Sekundärt önskad kompetens	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal bifall	Andel bifall
Barn & ungdom	164	13 %	9	6 %
Mångfald	115	9 %	9	6 %
Summa:	279	22 %	18	12 %

Tabellen visar att projekt med inriktning på barn och ungdom stod för 13 procent av ansökningarna och för 6 procent av bifallen. Med detta utfall från 2011 bör det finnas goda förutsättningar för projekt med inriktning på barn och ungdom att ta en större plats i kommande års bidragsgivning. Detsamma kan sägas om projekten med inriktning på mångfald, som också stod för 6 procent av bifallsbesluten 2011.

4.4 Nyskapande kultur – projektens innehåll

4.4.1 Kulturbryggans riktlinjer

Bidragsgivande myndigheter och institutioner på kulturområdet präglas av att antalet bidragsberättigade ansökningar, och de sökta beloppen, överstiger tillgängliga medel. För att kunna sortera bland ansökningarna och för att avgöra vilka som ska beviljas respektive avslås är det vanligt att någon form av innehållsligt kriterium används. Traditionellt har det oftast handlat om att bidrags-

givningen har utgått från en prövning av kvaliteten på den verksamhet eller det projekt som ansökan avser. Kvalitetsbegreppet är komplext och svårt att definiera, men det har trots det fungerat som sorteringsinstrument i flera bidragsgivande myndigheter, som t.ex. Statens kulturråd och Konstnärsnämnden.

Under senare år har bedömningar av verksamhetens eller projektets nyskapande kommit att få en större betydelse vid bidragsgivningen på kulturområdet. Begreppet återkommer i riktlinjerna till flera bidragsgivande instanser på nationell och lokal nivå. I stadgarna för Stiftelsen framtidens kultur sägs det att bidragsgivningen ska avse långsiktiga och nyskapande kulturprojekt, samtidigt som ett villkor för bidrag från stiftelsen också är att projektet uppfyller högt ställda kvalitetskrav. I förordningen (2010:1921) om statsbidrag till musiklivet, som fördelas av Konstnärliga rådet inom Statens musikverk, anges att syftet med statsbidraget är att främja ett varierat musikaliskt utbud i hela landet som präglas av konstnärlig förnyelse och kvalitet. Under förutsättning att begreppen förnyelse och nyskapande är synonyma visar dessa exempel att kriterier om kvalitet och nyskapande kan användas samtidigt som sorteringsinstrument vid bidragsgivning på kulturområdet.

För Kulturbryggan gäller, enligt 1 § bidragsförordningen, att bidragsgivningen avser statsbidrag till nyskapande kultur. Det är med andra ord ett centralt begrepp för bedömningen av bidragsansökningar till Kulturbryggan. Enligt 2 § är ändamålet med statsbidraget att främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det innefattar dels att främja kulturell verksamhet som bygger på nya intryck, teorier eller metoder, dels att främja nya verksamhets- och finansieringsformer inom kulturområdet. Som ett villkor för statsbidrag anges i 3 § att statsbidrag får ges till nyskapande kulturell verksamhet av professionell art som bedrivs i projektform, samverkansprojekt som syftar till att utveckla nya former för att bedriva kulturell verksamhet, eller projekt som syftar till att utveckla nya sätt att finansiera kulturell verksamhet. I Kulturdepartementets fördjupade underlag om Kulturbryggan förs det också ett resonemang utifrån att den bärande idén med Kulturbryggan är att stimulera tillkomsten av nyskapande kultur.

4.4.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

Kommittén har på hemsidan (www.kulturbryggan.se) beskrivit och diskuterat hur de sökande ska förhålla sig till begreppet *nyskapande*, med utgångspunkt från att innebörden av begreppet är mycket bred och att det också är föremål för många olika tolkningar. Den underliggande språkliga betydelsen av nyskapande kan sägas vara att skapa något som inte funnits tidigare, men i den konkreta verkligheten måste detta tolkas i sitt sammanhang.

För att illustrera begreppets bredd har kommittén formulerat tio exempel på vad nyskapande kan avse i ett kulturprojekt. Exempelen är hämtade från det fördjupade underlag som tagits fram av Kulturdepartementet:

”Estetik

Nya former, nya sätt att använda färg, ljud, tempo etc. Något som till sin estetik vid åsyn, beröring, hörande etc. framstår som något vi aldrig mött förut. Ofta, men inte alltid något ytterst egensinnigt och personligt.

Metod

Nya sätt att arbeta. Processer där oväntade metoder kommer till bruk och där experimenterande spelar stor roll. Själva resultatet blir inte alltid nyskapande.

Material

Ett ständigt vidgande fält där det mesta syns prövat men där ingen gräns finns för uppfinningsrikedomen.

Teknik

Teknisk utveckling har alltid förändrat kultur, på alla områden. Nya möjligheter till möten med kulturarvet är ett sådant område. Nya genombrott ger nya möjligheter. Det gäller såväl tillkomstprocesser som spridning och möten med publik, och utsuddandet av gränser mellan dessa.

Individ/organisation

Individ/organisation

En etablerad konstnär eller organisation kan göra något för sig/den själv helt nytt, men inte nödvändigtvis nytt för omvärlden. Det kan vara första steget i en utvecklingsprocess som leder till nyskapande i ett större sammanhang.

Kombinationer

Kombinationer

Gränsöverskridande uttrycksformer och genreupplösning är beprövade varianter av nyskapande. Området är gränslöst och vidöppet för nya försök där inte bara konsten och kulturen utgör basen.

Konstellationer

Kombinationer av individer och kombinationer av individer och organisationer/myndigheter etc. kan vara nya.

Region

Det nya kan vara nytt för landet, för regionen, för världsdelen, för staden. Internationella utbyten och kulturella möten kan vara en viktig drivkraft och stimulans.

Tidsperiod

Estetik, metoder, material etc. varierar över tiden och anses reflektera något i sin samtid. I och för sig beprövade uttryck kan framstå som nyskapande när de används i ”fel” tidsperiod eller av en ny generation. Det är inte möjligt att sätta likhetstecken mellan det samtida eller det unga och nyskapande.

Perspektiv

Vem avgör? Är det konstnären, projektledaren, producenten, förmedlaren, publiken, finansierarna... som avgör vad som är nyskapande?

Viktigt för förståelse av begreppet nyskapande inom kultur är att nyskapande gränsar till och överlappar mot forskning, inte minst konstnärlig forskning. Enkelt uttryckt så syftar all forskning till att utveckla sitt område – kunskaper, metoder, material, tillämpningar. Konstnärlig forskning syftar till att utveckla konsten och kulturen. Konstigare än så är det inte.”

Med stöd av dessa exempel har de sökande fått beskriva hur deras projekt är nyskapande i något eller några avseenden. Det har därefter ankommit på medlemmarna i bedömarpoolen att granska ansökningarna, med utgångspunkt från de sex bedömningsgrunder som kommittén har utvecklat för bidragsgivningen under 2011 (se avsnitt 4.6.2).

En av dessa bedömningsgrunder avser just hur nyskapande projektet är inom det område det verkar. Bedömarna ska ange ett numeriskt värde från 1 till 4 för graden av nyskapande och den bedömningen ligger sedan till grund för ett förslag till beslut. Det finns tre möjliga förslagsalternativ: bifall, bifall med reservation för

mängden ansökningar och budgetutrymmet, samt avslag. I tabell 4.6 redovisas bedömarnas medelvärden för bedömningen av projektens nyskapande karaktär. Redovisningen görs i förhållande till bedömarnas förslagsalternativ och i förhållande till kommitténs faktiska beslut om bifall eller avslag.

Tabell 4.6 Nyskapande

Bedömarnas medelvärde för bedömningsgrunden Nyskapande (1-4, 1=lägst & 4=högst)	
Beslut om bifall	3,3
Förslag till bifall	3,2
Förslag till bifall med reservation	2,6
Förslag till avslag	1,8
Beslut om avslag	2,1
Snitt:	2,6

Av tabellen framgår att bedömarna gett mycket höga värden för nyskapandet i de projekt som kommittén beviljat stöd. Eftersom inte alla förslag om bifall kunde tillgodoseas av kommittén, i första hand på grund av budgetmässiga begränsningar, var det ett något lägre medelvärde för förslagen till bifall jämfört med de faktiska bifallsbesluten. I förslagen till avslag, liksom i besluten om avslag, var det betydligt lägre medelvärden för nyskapandet i projekten. Mot den bakgrunden kan slutsatsen dras att bidragsgivningen 2011 främjat projekt med en relativt hög grad av nyskapande innehåll.

Bland kommitténs bedömningsgrunder finns det också ett annat innehållsligt kriterium, nämligen projektens konstnärliga och kulturella kvalitet. I den konkreta urvalsprocessen handlar det alltså om att bedöma projekten med avseende på såväl nyskapande som kvalitet. Erfarenheten från försöket 2011 visar att bedömningarna ofta samvarierar, så att ett nyskapande projekt också uppfattas ha god eller hög kvalitet, men i de fall de inte samvarierar är det graden av nyskapande som har avgjort om ett projekt ska beviljas bidrag eller inte. Kommittén återkommer i kapitel 6 till frågan om hur kraven på nyskapande och kvalitet ska formuleras i en ny bidragsförordning.

Utvärderingsmöte med bedömarna

I december 2011 anordnade kommittén ett utvärderingsmöte med bedömarna i Stockholm. Vid mötet diskuterades Kulturbryggans bidragsformer, bedömningsmodell och bedömningsgrunder. Bedömarna lämnade flera värdefulla synpunkter och idéer om hur Kulturbryggan kan utvecklas under sitt andra år som försöksverksamhet och i sin långsiktiga verksamhetsform.

Vid utvärderingsmötet var det tydligt att begreppet nyskapande uppfattas som en lika central som svår bedömningsgrund av bedömarna. Bland de frågor som ställdes var om begreppet är lika tillämpligt för alla delar av kulturområdet, hur kriteriet om nyskapande förhåller sig till andra bedömningsgrunder och hur kriteriet uppfattas av de sökande. Som ett resultat av mötet har kommittén uppdragit åt fyra kvalificerade skribenter bland bedömarna att skriva var sin personlig essä om begreppet nyskapande.

Bedömarnas synpunkter och förslag har funnits med i övervägandena när kommittén har utvecklat en arbetsmodell för verksamheten 2012 och formulerat förslaget om en ändamålsenlig och långsiktig verksamhetsform i kapitel 6.

4.5 Finansiell samverkan

4.5.1 Kulturbryggans riktlinjer

Ett av Kulturbryggans viktigaste uppdrag är att etablera samverkan med andra finansiärer. Enligt kommittédirektiven är det avgörande att bidragsgivningen ger incitament till finansiering från flera parter. För att åstadkomma en sådan finansiell samverkan ska Kulturbryggan arbeta på två plan.

På ett plan ska Kulturbryggan ställa krav på medfinansiering av dem som ansöker om statsbidrag. Enligt 6 § i bidragsförordningen ska krav på finansiering även från annan part ställas som villkor för statsbidrag. Enligt förordningen finns det en möjlighet för kommittén att göra ett undantag från huvudregeln om bidrag ges för att påbörja en försöksverksamhet eller för att vidareutveckla en projektidé. Det anges däremot inte hur stor medfinansieringen från andra parter ska vara, eller om medfinansieringen ska komma från offentliga och/eller privata finansiärer. I dessa delar har kommittén alltså ett utrymme att fastställa egna riktlinjer.

På ett annat plan ska Kulturbryggan arbeta mera övergripande med frågan om finansiell samverkan i syfte att skapa nya modeller för att finansiera kultur. Enligt kommittédirektiven är det en angelägen uppgift att hitta nya och alternativa finansieringsmöjligheter för att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. En fungerande "riskkapitalförsörjning" är viktig för att ge förutsättningar för innovativt och gränsöverskridande kulturskapande. I uppdraget ingår att Kulturbryggan ska sträva efter att etablera samverkan med andra finansiärer. En sådan samverkan kan ske genom direkta kontakter med andra finansiärer, men kommittén får också, enligt 3 §, p. 3 i bidragsförordningen, ge statsbidrag till projekt som syftar till att utveckla nya sätt att finansiera kulturell verksamhet.

Jämfört med andra bidragsgivande instanser på kulturområdet har Kulturbryggan ett tydligare utpekat uppdrag om finansiell samverkan. Bland jämförbara bidragsformer till kulturprojekt som fördelas på nationell eller lokal nivå är det ovanligt med samma uttryckliga krav på medfinansiering från en extern part som villkor för projektbidrag och med uppgiften att arbeta med frågan om finansiell samverkan på ett mera övergripande plan. Flertalet andra bidragsgivare utgår dock från att man inte ska helfinansiera kulturprojekt med sina bidragsmedel och kräver därför att projekten har en realistisk budget för helheten, vilken då även inkluderar annan finansiering.

4.5.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

Under försöksverksamheten 2011 har Kulturbryggan arbetat med frågan om finansiell samverkan på de två plan som regeringen har pekat ut genom att ställa krav på de sökande och genom att utveckla och etablera samverkan med andra finansiärer. Som framgår av avsnitt 4.2.2. har kommittén ställt krav på medfinansiering för dem som ansökt om genomförandestöd, medan det kravet inte har gällt för dem som sökt startstöd.

Krav på medfinansiering från de sökande

Genomförandestödet lanserades första gången sommaren 2011. Kommitténs bedömning var att det behövdes en relativt lång ansökningstid för att de sökande skulle få tid att hitta medfinansiering från annat håll. Tidsaspekten vid finansiell samverkan på projektnivå ska inte underskattas. Kommitténs beslut om genomförandestöd fattades därför i november samma år.

Kravet på medfinansiering väckte vid utlysningen en rad frågor från de sökande. En fråga gällde vad som avsågs med privat källa. Kommittén valde att använda en öppen definition för att på så sätt få inblickar i hur de sökande ser på och förhåller sig till privat kulturstöd. I samband med att genomförandestödets utlysning lämnade Kulturbryggan följande information:

En privat källa kan vara en privat stiftelse (ej offentligt finansierad) eller fond, ett företag eller bolag (ej offentligt finansierat), sponsring, crowd-sourcing, stipendium eller donationer. Om man vill satsa egna pengar kan man göra detta, om dessa inte redan är finansierade av projektet, till exempel lön. Vid sponsring är det viktigt att man kan omvandla investeringen till siffror i budgeten, så ett monetärt värde krävs.

Erfarenheterna från den första omgången av genomförandestödet visar att det finns en ovana från projektägarnas sida att söka stöd från privat källor. Vid utlysningen av genomförandestöd 2012 har kommittén därför valt att precisera och ytterligare tydliggöra vad som avses med t.ex. icke offentligt finansierade aktörer. Kulturbryggan kan på så sätt, med sina nyvunna erfarenheter, spela en viktig roll för att uppmuntra projektägare på kulturområdet till breddad finansiering.

Genom de avsiktsförklaringar som lämnats tillsammans med ansökningarna om genomförandestöd under 2011 har kommittén också fått värdefulla insikter om mångfalden privata finansieringskällor. Bland de företag som bidragit med sammanlagt 9,4 miljoner kronor i medfinansiering till genomförandet av nyskapande kulturprojekt finns flera olika branscher representerade, som fastighetsägare, företag inom transport och logistik, teknikutvecklingsföretag och företag som arbetar med upplevelser, sport och fritid.

Ett urval av dessa företag har svarat på kommitténs frågor om motivet bakom satsningen, hur samarbetet med kulturprojektet har sett ut och vilket mervärde som uppnåtts för företaget. Av svaren framgår att företagen är nöjda med resultatet och att de ser

satsningen på nyskapande kultur som ett sätt att förbättra marknadsföringen och förhöja upplevelsen av företagets produkter. Samarbetet har oftast inletts med att projektägaren tagit kontakt med företaget och presenterat en idé som parterna därefter har utvecklat gemensamt.

Trots att det bara var för genomförandestödet som det krävdes medfinansiering från annan part var det även inom ramen för startstödet många som anmälde en extern finansiering från en offentlig eller privat part. Det visar att många projektägare på kulturområdet har upparbetade kontakter med externa finansiärer.

I tabell 4.7 redovisas den externa finansiering som erhållits inom ramen för Kulturbryggans bidragsgivningen 2011. Uppgifterna är hämtade från ansökningshandlingarna och kan därför komma att ändras vid återrapporteringen av projekten. Redovisningen avser den totala och den privata medfinansieringen inom var och en av de båda stödformerna samt för den samlade bidragsgivningen. Med privat finansiering avses intäkter som kommer från verksamheter som bedrivs utan skattemedel eller som inte lyder under ett offentligt huvudmannaskap. Ett undantag från den regeln är att kommunala bostadsbolag, som lyder under aktiebolagslagstiftningen och i huvudsak agerar som en privat aktör på marknaden, definieras som en privat aktör i det här sammanhanget. Den privata finansiering som redovisas i tabellen omfattar primärt olika företags kontanta insatser och värdet av olika tjänster och varor som företag tillhandahåller för ett kulturprojekt, t.ex. teknisk utrustning.

Tabell 4.7 Extern finansiering under 2011

Stödform	Antal ansökningar/ bifall	Stöd från Kulturbryggan (kronor)	Andel med medfinansiering bland sökande/ beviljade	Total medfinansiering bland beviljade (kronor)	Varav privat finansiering (kronor)
Startstöd	1086 / 126	16 969 170	50 % / 65 %	25 966 798	4 495 600
Genomförandestöd	165 / 21	8 069 469	89 % / 100 %	16 927 588	9 778 088
Båda stöden	1251 / 147	25 039 469	55 % / 70 %	42 894 386	14 273 688

Av tabellen framgår att kommittén tog emot 1 251 ansökningar under 2011 och att 147 av dessa beviljades. Totalt beviljades start-

stöd med 17,0 miljoner kronor och genomförandestöd med 8,1 miljoner kronor. Bland de sökande var det totalt drygt hälften, 55 procent, som hade en redovisad medfinansiering från annan part. Bland dem som ansökte om genomförandestöd var det dock 89 procent som hade en extern finansiering och i de beslut som kommittén fattade var det enbart projekt med en medfinansiering som beviljades genomförandestöd. Motsvarande andel bland de beviljade startstöden var 65 procent.

Bland de projekt som beviljades stöd från Kulturbryggan uppgick medfinansieringen från externa parter, offentliga eller privata, till totalt 42,9 miljoner kronor. Därav avsåg 16,9 miljoner kronor genomförandestöd, medan 26,0 miljoner kronor avsåg projekt som beviljats startstöd. Av den totala medfinansieringen från externa parter kom 14,3 miljoner kronor från privata finansiärer, varav 9,8 miljoner kronor avsåg projekt med genomförandestöd och 4,5 miljoner kronor projekt med startstöd.

Dessa resultat indikerar att projektägare på kulturområdet är medvetna om behovet av extern medfinansiering. Resultaten visar också att det i flera fall går att generera ytterligare medfinansiering, även från privata finansiärer, till nyskapande kulturprojekt. Utfallet behöver ytterligare analyseras och diskuteras.

Samverkan med andra finansiärer

Kulturbryggan har under 2011 även tagit initiativ till samråd med representanter för näringslivet i syfte att diskutera finansiell samverkan på ett övergripande plan. Diskussioner om samarbete har bland annat förts med Svenska Postkodlotteriets Kulturstiftelse. Kommittén har också samverkat med Entreprenörskapsforum, bl.a. under Almedalsveckan 2011. Vid dessa samtal och seminarier har det även deltagit representanter från forskarsamhället, Stockholms Handelskammare, bankväsendet m.fl.

En fråga som särskilt varit i fokus i detta samarbete är det privata kulturstödet och filantropins ställning i Sverige. Kulturbryggan har tillsammans med Medea – centrumbildning för kollaborativa medier på Malmö högskola arrangerat ett öppet seminarium kring finansiell samverkan inom kultursektorn. Dessa program har varit välbesökta och lärorika både för deltagare och för arrangörer. För kommittén ingår dessa insatser som en del i ett långsiktigt arbete som fortsätter under 2012. Det handlar om att

visa intresse och bygga förtroende, kontakter och nätverk i kretsar som ligger utanför den traditionella offentliga kultursektorn.

Kommittén har även beviljat startstöd och genomförandestöd till projekt som på olika sätt undersöker nya förutsättningar att finansiera kultur, i enlighet med 3 §, p 3 i bidragsförordningen. Följande tre projekt är exempel på beviljade stöd med denna inriktning:

- Startstöd till projektet ”Sverige först i världen”. Projektet syftar till att pröva mikrofinansiering på nationell nivå enligt en så kallad hybridekonomisk modell. Crowdculture är en digital plattform för kulturskapare som söker hjälp med finansiering (www.crowdculture.se). Syftet är att öka intresset från privata bidragsgivare att stödja kulturprojekt. Härigenom ökar förutsättningar för finansiell samverkan på projektnivå. Modellen räknar ut hur finansieringen framskrider. Ansökan avser att utreda juridiska, finansiella och tekniska krav för att implementera systemet på nationell nivå och på sikt säkra att privata investeringar i stor skala stärker den nationella kulturbudgeten på ett betydande sätt.
- Startstöd till projektet "Funded By Me – crowdfunding som komplement till finansiering och spridning". Även detta projekt syftar till att pröva mikrofinansiering. En av skillnaderna är att Funded By Me har en digital plattform som inte enbart vänder sig till kulturprojekt utan alla slags projekt och verksamheter (www.fundedbyme.com). Kulturen hamnar därmed i ett annat sammanhang. Det övergripande syftet är att skapa kreativitet, entreprenörskap och delaktighet inom sociala, ekonomiska och kulturella sektorer. Projektet ska verka för att kulturprojekt som annars har svårt att finna finansiering kan få stöd och bli realiserade.
- Genomförandestöd till projektet ”Kultur + näringsliv = sant. Omvärldsstudie, ramverk och utbildningsprogram för kulturprojektägare”. Projektet vill undersöka förutsättningar för fruktbara samarbeten mellan den svenska kultursektorn och svenskt näringsliv. Undersökningen ska analysera och ge exempel på hur andra länder arbetar med denna fråga. Projektet syftar till att identifiera näringslivets incitament att arbeta med kulturfrågor på nationell nivå samt att skapa en större förståelse

bland kulturprojektägare som söker offentliga medel kring hur de kan attrahera näringslivspartners.

Det sistnämnda projektet har lämnat en rapport som redovisats i kapitel 3 i detta delbetänkande, men i övrigt avser kommittén att återkomma med en redovisning av projekten i den slutrapport som ska lämnas i december 2012.

4.6 Ärendenas handläggning

4.6.1 Kulturbryggans riktlinjer

I Kulturdepartementets fördjupade underlag om Kulturbryggan betonas betydelsen av att den bedömningsprocess som ska tillämpas måste åtnjuta ett förtroende hos kulturlivet för att fungera som avstamp för projekten. En trovärdig urvalsprocess gör det också lättare för andra finansiärer att engagera sig i projekten. Efter att ha jämfört med olika befintliga urvalsprocesser föreslås i promemorian att en bedömarpool med sakkunniga från olika delar av kulturområdet ska utses för att bedöma ansökningarna. Varje ansökan bör granskas av en, eller i oklara fall av två, bedömare, utan inbördes kontakt. Besluten om bifall eller avslag ska därefter fattas av en beslutande grupp som regeringen utser. Enligt regeringens direktiv till kommittén ställer uppdraget om Kulturbryggans bidragsgivning särskilda krav på såväl dialogformer som uppföljning.

I bidragsförordningen anges också vissa villkor för ärendenas handläggning. Enligt 7 § är det kommittén som prövar frågor om statsbidrag och enligt 8 § ska ansökan om bidrag göras skriftligen hos Kulturbryggan och innehålla de uppgifter som behövs för prövningen. Innan ett bidrag beviljas ska Kulturbryggan, enligt 9 §, låta minst en extern bedömare med kunskap inom relevanta konst- och kulturområden yttra sig över ansökan. Enligt 10 § ska Kulturbryggan i beslut om bidrag ange vilket ändamål bidraget beviljas för och vilka villkor som ska gälla för bidraget och i beslutet ska också sista dag för redovisning anges. Av 11 § framgår att bidrag får beviljas för högst ett år i taget. Av dessa punkter är det i första hand den om externa bedömare och beslutsprocessen i övrigt som har skapat ett utrymme för kommitténs egna bedömningar och riktlinjer.

Under rubriken Redovisning anges i 12 § stödförordningen att mottagare av statsbidrag ska, vid den tidpunkt som angetts i beslutet om bidrag, redovisa för Kulturbryggan hur medlen har använts och lämna de övriga uppgifter som Kulturbryggan behöver för uppföljning och utvärdering.

4.6.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

Kulturbryggans bedömningsprocess kan beskrivas som ett antal steg eller delprocesser som bildar ett flöde som har utformats inom ramen för regeringens bidragsförordning och direktiv. Kommittén har eftersträvat en process som präglas av kvalitetssäkring, rätts-säkerhet och transparens. De olika stegen som beskrivs i detta avsnitt är utlysningar, bedömarpool, bedömningsgrunder, beredningsprocess och beslut, ärendehantering samt uppföljning.

Utllysningar

Processen inleds med ett enkelt webb-formulär i ett tidsreglerat utlysningsfönster där projektägare kan fylla i med information av formell karaktär. Därtill ska projektägaren ladda upp en projektbeskrivning. Till sin hjälp har de sökande då en mall med ett antal vägledande, men relativt öppna, frågor som kan användas för att beskriva hur projektet uppfyller de krav som Kulturbryggan ställer.

Under 2011 hade Kulturbryggan tre utlysningar, varav startstödet utlystes vid alla tillfällena och genomförandestödet enbart vid det tredje tillfället. Kommittén önskade komma igång snabbt med verksamheten och därför inleddes försöket med det administrativa enklare startstödet. Genomförandestödet ställer större krav på såväl de sökande som på kommittén och dess kansli.

I tabell 4.8 redovisas de olika utlysningarna under 2011, liksom beslutsdatum, antal ansökningar, antal bifall och beviljade belopp.

Tabell 4.8 Utlysningar och fördelningar under 2011

Stödform och omgång	Utlysnings-period	Besluts-datum	Antal ansökningar	Antal bifall	Beviljat belopp (kr)
Startstöd 1	2-11/5	16/6	335	44	5 981 500
Startstöd 2	20/6-6/8	1/9	352	52	6 940 710
Startstöd 3	20/6-19/7	22/11	399	30	4 047 500
Genomförandestöd 1	20/6-19/7	17/11	165	21	8 069 759
		Summa:	1251	147	25 039 469

De tre utlysningarna genererade sammanlagt 1 251 ansökningar, varav 1 086 avsåg startstödet och 165 avsåg genomförandestödet. Totalt beviljades 147 ansökningar, varav 126 startstöd och 21 genomförandestöd. Av bidragsanslaget på 25 miljoner kronor fördelades cirka 17 miljoner kronor som startstöd och cirka 8 miljoner kronor som genomförandestöd.

Bedömarpool

Kulturbryggans bedömarpool utgjordes under 2011 av 30 personer som var och en hade ett flertal olika kompetenser inom såväl olika kulturella områden som inom andra fält som kunde tänkas vara av vikt vid bedömning av nyskapande kulturprojekt. Poolen sattes samman genom att en rad olika intresseorganisationer, myndigheter och andra nyckelaktörer inom kulturlivet fick nominera ett antal personer. Ett villkor var att bedömarna inte samtidigt fick sitta i andra liknande referens- eller bedömargrupper. Resultatet blev en grupp vars sammansättning var både bred och djup i termer av antalet multipla kompetenser som var och en av medlemmarna tillförde poolen.

Med hjälp av bedömarpoolen har Kulturbryggan fått sakkunniga omdömen om projekten och därigenom har också kvalitets-säkringen och likabehandlingen i bedömningsprocessen ökat. Bedömarnas roll är rådgivande och innebär att de lämnar förslag till bifall eller avslag. I uppdraget ingår också att de ska motivera sina förslag till bifall. Bedömarpoolen tillsattes för en tidsbegränsad period till och med december 2011. Vid misstanke om jäv ombads bedömarna kontakta Kulturbryggans kansli som, utifrån Förvaltningslagens (1986:223) föreskrifter om jäv, fattade beslut om huruvida man skulle byta ut den aktuella bedömaren eller inte.

Kulturbryggan fattade också, tillsammans med bedömarpoolen, beslut om att inte röja identiteten hos den enskilde bedömaren. Anledningen till detta var att bedömarna ansåg, i och med att deras bedömningar är individuella och av varandra oberoende, att de kunde utsättas för påtryckningar från sökande. Under 2011 har det också varit möjligt för bedömare att ansöka om projektbidrag hos Kulturbryggan. Sammanlagt beviljades ansökningar från tre projekt där någon medlem ur bedömarpoolen var delaktig. I de riktlinjer kommittén har fastställt för bidragsgivningen 2012 är det dock inte längre möjligt för bedömare att ansöka om bidrag från Kulturbryggan.

I bidragsansökningarna har projektägarna själva fått lämna önskemål om vilken eller vilka typer av kompetenser de sakkunniga som bedömer ansökningarna ska ha. De sökandens önskemål har därefter i möjligaste mån matchats mot relevant bedömarkompetens. Med detta unika tillvägagångssätt har kommittén velat demokratisera processen och låta projektägarna få ett större inflytande.

Av de fyra stödomgångar som genomfördes under 2011 tillämpade Kulturbryggan vid hälften av dessa en bedömare per ansökan och vid andra hälften två bedömare per ansökan. Av de 1 251 inkomna ansökningarna, bedömdes 734 ansökningar av en bedömare och 517 ansökningar av två bedömare. När det funnits två bedömare per ansökan har dessa inte haft någon kännedom om varandra för att säkerställa att någon form av samråd inte ska äga rum. Bedömarna har haft mellan två och sex veckor på sig att bedöma de tilldelade ansökningarna och lämna sina förslag till beslut. Därefter bereds underlagen av kansliet inför beslut av kommittén.

Med valet av en modell med bedömarpool har Kulturbryggan, i likhet med Stiftelsen framtidens kultur, velat skilja sig från många andra bidragsgivande instanser. Erfarenheter som kommitténs ledamöter och kansliets medarbetare har haft från sammanhang då man haft referens- och arbetsgrupper som står för bedömningarna, visar att den konsensus som tillämpas i dessa sammanhang tenderar att skapa såväl inläsningseffekter som viss likriktning avseende vilka sökanden och vilka typer av projekt som får stöd.

Kommitténs slutsats är därför att modellen med bedömarpool ska vara kvar även under 2012. Det kan dock diskuteras om den nuvarande bidragsförordningen är onödigt detaljerad på den här

punkten och att styrningen därför borde vara öppnare i en ny bidragsförordning. Kommittén återkommer till frågan i kapitel 6.

Bedömningsgrunder

Inom ramen för bedömningsprocessen har Kulturbryggan tillämpat sex olika bedömningsgrunder. De ska i första hand förstås som en strävan att öka transparensen. Kommittén har genomgående ansett det ytterst nödvändigt att försöka visa på en öppenhet gentemot de sökande och bedömningsgrunderna hjälper till att synliggöra på vilka sätt en ansökan bedömts. Bedömningsgrunderna kan också betraktas som redskap för att kvalitetssäkra och underlätta såväl beredning som beslut.

Varje bedömningsgrund knyter an till ett par öppna men samtidigt vägledande frågeställningar som de sökande uppmanats svara på i ansökans projektbeskrivning och som bedömarna därefter har haft som stöd i sitt arbete. Nedan redovisas dessa bedömningsgrunder med tillhörande frågeställningar:

”Nyskapande inom fältet/området?”

Hur pass nyskapande är projektet inom det fält/område det verkar i? I vilken utsträckning tänjer projektet på gränserna för fältets/områdets konstnärliga praktik, metodik eller process?

Möjlighet att påverka och utveckla fältet/området samt andra fält/områden?

I vilken omfattning kan projektet komma att påverka och utveckla fältet/området i sig? I vilken utsträckning kan projektet komma att påverka och utveckla andra fält/områden?

Konstnärlig/Kulturell kvalitet?

Hur pass innovativt, kreativt och originellt är projektet? I vilken utsträckning är projektet relevant för samtiden? Hur mycket drivkraft och engagemang genomsyrar projektet? Halvvägs in i det första verksamhetsåret ändrades bedömningsgrunden från konstnärlig till kulturell kvalitet, för att bättre avspegla uppdraget att se till kultur i bred omfattning.

Kompetens och genomförbarhet?

I vilken omfattning bedöms projektägaren och övriga medverkande ha relevant kompetens och erfarenhet för att genomföra projektet? Hur pass realistisk är projektets tidplan? Hur pass balanserad och rimlig är projektets budget?

Rishtagande?

Hur pass sannolikt är det andra finansiärer bedömer osäkerhet och risk som alltför stor i projektet?

Samverkan?

Hur pass betydelsefulla är de konstnärliga, ekonomiska och organisatoriska samarbetsparterna för projektets genomförande och utgång? Hur pass seriösa är dessa samarbetspartners?”

Bedömaren lämnar sitt utlåtande om ett projekt i en matris med de sex olika bedömningsgrunderna. För varje bedömningsgrund ska ett värde från 1 till 4 anges. I de fall bedömaren föreslår ett bifall för bidragsansökan ska även en skriftlig motivering bifogas. I matrisen kan bedömaren också lämna ett särskilt övervägande i de fall det anses nödvändigt, t.ex. om bedömaren önskar justera det sökta beloppet så att det bättre avspeglar projektets budget.

Beredningsprocess inför beslut

Kommitténs kansli sammanställer bedömarens utlåtanden till ett underlag som kommittén därefter fattar beslut om. Vid den beredningen används ett par urvalsprinciper för att avgränsa det inkomna materialet och bl.a. anpassa det till den tillgängliga budgetramen. Den första urvalsprincipen har varit att rangordna efter förslag till bifall. När två bedömare har granskat en ansökan, har kansliet också redovisat om bedömningarna överensstämmer eller inte. Därefter har ansökningarna rangordnats efter bedömarens omdömen inom den särskilda bedömningsgrunden om nyskapande. Resultatet av dessa avgränsningar och prioriteringar har sedan utgjort det underlag som kommittén tagit ställning till vid sina beslut. Kommittén har i flera fall då endast en bedömare, snarare än två, granskat ansökan haft en avvikande uppfattning, och kommittén har därför beslutat att alla ansökningar under 2012 ska granskas av minst två bedömare.

Efter det att kommittén har fattat beslut delges sökande utfallet av sin ansökan genom ett beslutsbrev i enlighet med de villkor som föreskrivs i 10 § bidragsförordningen. När ett beviljat projekt är genomfört ska det återredovisas i enlighet med de villkor som anges i 12 § bidragsförordningen.

Ärendehanteringssystem

Under 2011 har Kulturbryggan haft ett enkelt online-verktyg till förfogande, som de sökande har använt för att skriva och skicka in sina ansökningar. Sammanlagt 1 251 ansökningar expedierades och handlades av Kulturbryggan, vars ärendehanteringssystem är under utveckling. Under 2012 kommer kommittén, utifrån verksamhetens erfarenheter, att formulera en kravspecifikation för ett ärendehanteringssystem som kan registrera handlingar, redigera, sortera, ta fram rapporter och statistik, bereda underlag, skicka beslutsbrev m.m. Ett sådant system bör finnas på plats när en långsiktig organisation för Kulturbryggan ska börja verka.

Uppföljning

Under försöksperioden har kommittén tillämpat en flexibel plan för uppföljning inom de ramar som bidragsförordningen anger. Beslut om stöd och de villkor som ska gälla för bidraget meddelas dels via hemsidan på beslutsdagen, dels via mejl till alla berörda. I det senare framgår också vilka rutiner som gäller för utbetalning. För att sköta utbetalningen av medel har kommittén tagit hjälp av Kammarkollegiet och den som beviljats bidrag får själv rekvirera pengarna därifrån. För många projektägare har detta varit en ny erfarenhet.

Åtterrapporeringen sker på en särskild blankett som Kulturbryggan har utformat och som skickas ut till alla som beviljats stöd. Blanketten är i första hand inriktad på mätbara formella och ekonomiska mål som angivits vid ansökan. I huvudsak är avsikten att kommittén ska kunna försäkra sig om att stödet använts enligt angivna mål. Av de bidrag som beviljats under 2011 beräknar kommittén att 65 procent av projektägarna kommer att ha lämnat sin åiterrapportering senast den 1 november 2012. Dessa kommer därmed att kunna redovisas i kommitténs slutrapport. Däremot kommer sannolikt inga av besluten om statsbidrag under försöksperiodens andra år att hinna åiterrapporteras under 2012. Det är alltså ett betydande antal projektbidrag som kommer att åiterrapporteras först under 2013 och eventuellt inte förrän under 2014. Dessa åiterrapporter kommer således att behöva hanteras av den organisation som ska ta vid efter att kommittén har avslutat sitt uppdrag. Kommittén återkommer till den frågan i kapitel 6.

Återrapporteringen från de projekt som beviljats bidrag under försöksperioden ger även en möjlighet att inhämta uppgifter av mer kvalitativ och strategisk art. Det kan till exempel gälla relationen mellan de två stödformerna och huruvida startstödet ger incitament för att senare söka genomförandestöd, vilket då omfattar ett krav på medfinansiering från en annan, privat part. En annan fråga att undersöka är hur de riktlinjer som Kulturbryggan har upprättat under försöksperioden har uppfattas av dem som beviljas stöd och om riktlinjerna kunnat avhjälpa risken för återbetalning. Genom uppföljningen är det också möjligt att utforska andra mål än de som är angivna i ansökan, till exempel de kulturpolitiska målen. Återrapporteringarna utgör således ett empiriskt underlag för analyser, och som sådant är det ett redskap för att utveckla kommitténs verksamhet. Kommittén avser att återkomma med en redovisning av dessa frågor i sin slutrapport, som därmed också kommer att kunna bli ett verkningsfullt hjälpmedel för den organisation som ska ta över verksamheten från och med 2013.

4.7 Kanslifunktionen

4.7.1 Kulturbryggans riktlinjer

I Kulturbryggans styrande dokument finns det inget angivet om ett kansli, i termer av storlek eller funktioner. I Kulturdepartementets fördjupade underlag görs det dock en bedömning av nödvändiga funktioner, och kostnaderna för dessa, i en kanslifunktion. Genom valet av kommittéformen för försöksverksamheten har kansliresurserna beslutats av Kulturdepartementet och finansieringen har skett vid sidan av det statsanslag som är anvisat för bidragsgivningen.

I direktiven för Kulturbryggan anges att en första delrapport, med förslag till en plan för försöksverksamheten under 2011–2012, ska upprättas. En verksamhetsplan redovisades därför den 30 november 2010 (dnr Ku 2010:04/2010/6). I den planen anges några principiella utgångspunkter för kanslifunktionen, liksom hur det praktiska arbetet ska bedrivas: ”Kulturbryggans arbete ska under försöksverksamheten präglas av öppenhet, dialog och flexibilitet. Samtidigt ska arbetet bedrivas kvalitetssäkert, strategiskt och med sikte på långsiktiga mål”.

4.7.2 Kulturbryggans försöksverksamhet

Kulturbryggans kansli började byggas upp under början av 2011 och var fullt bemannad under mars månad. Det är med andra ord inte ett fullt kalenderår som kan redovisas nedan, utan endast de cirka nio månader som verksamheten med bidragsgivningen i praktiken bedrevs under 2011.

Kansliets resurser

I Kulturbryggans kansli har ingått en kanslichef med övergripande ansvar för planering, samordning, budget och ledning av kansliet; en handläggare som svarar för ansökningar, ärendehantering, uppföljning och statistik; en kommunikatör med uppgift att sköta extern kommunikation och utåtriktad verksamhet; en utredningssekreterare som handlägger avtal, diarium och annan administration; samt en sekreterare med ansvar för samordningen av detta delbetänkande. Endast två av dessa fem befattningar var på heltid under den aktuella niomånadersperioden och därför var kansliets sammanlagda bemanning cirka 3,5 årsarbetskrafter under 2011.

De 30 bedömarna i bedömarpoolen har varit arvoderade och förordnade på tidsbegränsande avtal. Kommittén har också träffat tillfälligt sammansatta referensgrupper för att diskutera frågor av strategisk art.

Kommunikation och identitetsbyggande

Under försöksperioden har Kulturbryggan skapat en kommunikationsstrategi som ska kunna lägga grunden till ett varumärke som ska fungera både på lång och kort sikt. Målet är att verksamheten ska vara så öppen och tillgänglig som möjligt.

Under försöksverksamheten har Kulturbryggan bl.a. tagit fram en egen grafisk profil. Hemsidan (www.kulturbryggan.se) är interaktiv och fungerar också som en blogg. Vem som helst kan gå in på den och kommentera en post och ha en dialog med såväl andra som med kansliet. De synpunkter som lämnats på hemsidan, den grafiska profilen och interaktiviteten har överlag varit positiva. Kulturbryggan har även en egen Facebook-sida, ett eget Twitter-konto och ett nyhetsbrev. Över 700 personer följer hittills verk-

samheten via dessa medier och fler tillkommer i samband med externa aktiviteter, telefonsamtal, e-mejls och personliga möten.

Kommittén arbetar också för att etablera en egen, unik identitet som särskiljer Kulturbryggan från andra bidragsfördelande myndigheter och institutioner. Det är ett strategiskt arbete som måste få ta tid och som kan handla om allt från utformningen av stödformer, bedömningsgrunder och villkor till ansökningsprocedur och beslutsprocesser. Under försöket har det varit en medveten strategi att ligga steget före så gott det går. När det t.ex. har hänt att tidplaner förskjutits har kansliet informerat om de förändrade planerna och också förklarat varför.

Rikstäckande inriktning

Det har likaså varit viktigt att bekräfta Kulturbryggans rikstäckande inriktning. Även om en geografisk spridning inte är en uttalad prioritering i styrdokumentet har det varit angeläget för kommittén att i så hög grad som möjligt nå hela landet. Kulturbryggan har därför bl.a. besökt några olika delar av landet och träffat lokala och regionala aktörer. Under hösten 2011 och inledningen av 2012 har Kulturbryggan besökt följande orter:

- *Skåne*: Hässleholm, Lund och Malmö. I samarbete med Region Skåne, inkl. ett seminarium på Medea vid Malmö Högskola.
- *Västra Götaland*: Göteborg och Skövde. I samarbete med Västra Götalandsregionen och Skövde kommun.
- *Umeå*: i samarbete med Kulturhuvudstad Umeå 2014 och Umeå Kultur.
- *Östersund*: i samarbete med Spektakeldagarna och Storsjöyran.
- *Söderhamn*: i samarbete med Centrum för Flexibelt lärande.

På respektive ort genomfördes seminarier för att informera om och diskutera Kulturbryggans uppdrag, bedömningskriterier och riktlinjer. Dessutom genomfördes flera interaktiva s.k. pitch-sessioner, som innebär att projektägare kortfattat får presentera konkreta idéer inför Kulturbryggans kanslipersonal och inför kollegor som också presenterar egna projekt. Efter presentationen får var och en tips, råd och konstruktiv feedback från publiken. Målet har varit att nå kulturskapare som befinner sig i ett relativt tidigt tanke- och

idéstadium. Ett syfte har också varit att på sikt förbättra kvaliteten på bidragsansökningarna och att träna projektägarna på att göra en proffsig, koncis och konkret presentation. En tydlig effekt har varit den inspiration och de synergier som har uppstått när likasinnade och intresserade aktörer har fått ge uttryck för sin kreativitet, uppmuntran och stöd. Flera konkreta projekt och samarbeten har också utvecklats under dessa pitchsessioner.

Deltagande i seminarier, debatter m.m.

Kulturbryggans kansli har deltagit i seminarier, debatter, departementsevenemang och panelsamtal. Kansliet har också träffat potentiella samarbetspartners angående finansieringsmöjligheter och gemensamma utlysningar och tagit emot aktörer som velat diskutera sina projektidéer. Alla dessa möten och aktiviteter har bidragit till att skapa en positiv bild av Kulturbryggan och stärka det varumärke som långsiktigt håller på att byggas upp. Några av de konferenser som Kulturbryggan har deltagit i är Entreprenörskapsforum, Kulturklubben i Uppsala, Bok & Bibliotek i Göteborg, European Culture Forum i Bryssel, konferens om det europeiska projektets framtid i Europahuset, inspirationsdag för arbetslösa kulturarbetare i Af Kultur, Museidagarna – Riksförbundet Sveriges museer, Svensk scenkonst årsmöte i Visby, Teaterbiennalen Gävle 2011, Entreprenörskapsforum i Almedalen, Kulturkonferens 2011 – Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i Visby samt Lunch på Kultur – Kulturdepartementet.

Internationellt arbete

I den långsiktiga strategin ligger också att profilera Kulturbryggan internationellt. Försöksverksamheten utesluter inte europeiska samarbeten och det är möjligt att en viss medfinansiering i projekt Kulturbryggan stödjer kommer att skapas utomlands. Sverige blir mer och mer aktivt i europeiska sammanhang, och det är därför av stort värde att vara delaktiga även utanför Sveriges gränser. Kulturbryggan är en viktig kulturpolitisk satsning med inriktningen på nyskapande projekt och utforskningen av nya finansieringsmodeller och möjligheter till samverkan. Därför är det viktigt att ha en stark internationell profil.

Medieexponering

Under försöksverksamhetens första år har Kulturbryggans medieexponering varit relativt begränsad. En del uppmärksamhet uppnåddes vid lanseringen av Kulturbryggan i april 2011 och i samband med att kommittén i januari 2012 informerade om att bidragsgivningen under det gångna året genererat en betydande medfinansiering från privata och offentliga aktörer. Vid varje beslutstillfälle har information spridits i form av beslutslistor och pressmeddelanden, men utan att det märkts något markant ökning i uppmärksamheten. Generellt sett var 2011 ett år då grunden lades för ett mer systematiskt och strategiskt arbete under 2012. Att visa framfötterna lite mera, genom t.ex. debattartiklar och ett mer provocerande språk samt uppföljning och uppvaktning av redaktörer och journalister kommer så småningom att öka Kulturbryggans synlighet i media.

5 Tillgängliga verksamhetsformer

Kommittén ska lämna förslag på vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet och som ska ta vid efter det att kommittén avslutat sitt uppdrag. I detta kapitel beskrivs de verksamhetsformer som står till buds i den svenska statsförvaltningen. Huvuduppgiften för den organisation som ska ta över efter försöksperioden blir att fördela statsbidrag. Eftersom detta är en form av myndighetsutövning är det endast inom ramen för en förvaltningsmyndighet den kommande verksamheten kan bedrivas. Inom den ramen finns det dock några olika varianter att välja bland.

5.1 Allmänt om olika typer av myndigheter

Enligt myndighetsförordningen (2007:515) finns det tre olika typer av förvaltningsmyndigheter och skillnaden dem emellan gäller primärt hur de leds. Enrådighetsmyndigheter leds av myndighetschefer, styrelsemyndigheter leds av styrelser och nämndmyndigheter av nämnder. Bland styrelsemyndigheterna fanns det tidigare två varianter, en där styrelsen har ett begränsat ansvar och en där styrelsen har det fulla ansvaret. Den förstnämnda varianten avskaffades dock för några år sedan och flertalet sådana myndigheter, varav många på kulturområdet, övergick i stället till att bli enrådighetsmyndigheter. Syftet med förändringen var att skapa större tydlighet i ledningen av myndigheterna.

Trenden i statsförvaltningen är att antalet enrådighetsmyndigheter ökar i antal. I dessa utser regeringen myndighetens chef och i vissa fall utser regeringen också ett insynsråd med uppgift att utöva insyn i verksamheten och ge myndighetschefen råd. Inom det kulturpolitiska området är de flesta myndigheterna numera enrådighetsmyndigheter. Det gäller t.ex. de statliga museimyndigheterna,

Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Riksutställningar, Statens konstråd, Institutet för språk och folkminnen, Statens musikverk, Myndigheten för kulturanalys och Myndigheten för radio och TV. Antalet insynsråd på kulturområdet är däremot begränsat till två stabsmyndigheter, Riksantikvarieämbetet och Riksarkivet, och till några myndigheter som av olika skäl har bedömts vara i behov av ett sådant organ, nämligen Konstrådet, Myndigheten för radio och TV, Myndigheten för kulturanalys och Statens medieråd. Det brukliga är att myndighetens chef också är ordförande i insynsrådet.

Modellen med styrelsemyndigheter är i första hand begränsad till större myndigheter, som t.ex. ansvarar för stora bidragsbelopp. På kulturområdet används den här modellen för Statens kulturråd. Till denna typ av myndigheter utses enligt myndighetsförordningen såväl styrelsen som myndighetens chef av regeringen. Chefen ska ingå i styrelsen, men inte som ordförande eller vice ordförande.

Nämndmyndigheter skiljer sig från de båda andra varianterna genom att regeringen utser ledamöterna i nämnden, men inte verksamhetschefen. Enligt myndighetsförordningen är det nämnden som svarar inför regeringen och nämnden utser i sin tur en kanslichef. Några uttalade riktlinjer för när man bör välja den här modellen finns så vitt känt inte. Det förefaller inte heller som att det i någon större grad har bildats nya nämndmyndigheter under senare år. De som finns har några år på nacken och det troliga är att regeringen då har velat markera betydelsen av ett kollektivt beslutsfattande i de myndigheter som har denna organisationsform. På kulturområdet används den här modellen för Konstnärsnämnden.

I valet mellan dessa tre typer av förvaltningsmyndigheter för Kulturbryggan har det viss betydelse om verksamheten ska integreras i en befintlig förvaltningsmyndighet eller om den ska bedrivas i en egen, ny sådan.

5.2 Allmänt om förändringar i myndighetsstrukturen

I dagsläget finns det knappt 400 förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen och som styrs av en instruktion. Trenden sedan början av 1990-talet är att myndigheterna blir något färre för varje år. De förändringar av myndighetsstrukturen som numera genomförs handlar främst om nedläggningar och sammanslag-

ningar och i mindre grad om nybildningar. Syftet med de förändringar som genomförts i myndighetsstrukturen har varit att uppnå en ökad kvalitet och produktivitet i verksamheten.

Det finns dock enskilda undantag där helt nya myndigheter har bildats som inte är sammanslagningar av gamla. Gemensamma drag för dessa helt nya myndigheter är att de är förhållandevis små, har ett relativt brett ansvar inom ett politikområde och präglas av uttalade förväntningar från regeringens sida om oberoende och självständighet. Några av de myndigheter som har bildats på dessa grunder under senare år är Myndigheten för kulturanalys, Myndigheten för vårdanalys, Myndigheten Trafikanalys och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

I likhet med statsförvaltningen i övrigt har det inom kulturpolitiken förts vissa diskussioner om att förändra myndighetsstrukturen. Kulturområdet har ovanligt många små myndigheter med uppdrag och uppgifter inom begränsade delar av området. Kulturutredningen hade enligt sina direktiv (dir. 2007:99) i uppdrag att göra en översyn av den statliga förvaltningsorganisationen och den statliga institutionsstrukturen med syftet att förvaltningsstrukturen under Kulturdepartementet skulle bli tydligare, enklare samt mer transparent och funktionell. I sitt betänkande (SOU 2009:16) föreslog utredningen att den rådande förvaltningsstrukturen skulle ersättas av en organisation med tre myndighetsfärer.

Efter remissbehandling av kulturutredningens förslag valde regeringen att inte gå vidare med den föreslagna organisatoriska förändringen. I propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) fann regeringen, efter en sammanvägd bedömning, att en så omfattande omstrukturering som Kulturutredningen föreslagit skulle vara både resurs- och tidskrävande, med en risk för att det skulle gå ut över verksamheterna. Regeringen har i stället givit alla myndigheter på kulturområdet i uppdrag att årligen redovisa hur man samverkar med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället.

Några förändringar i myndighetsstrukturen har också genomförts. Riksarkivet har ombildats till en sammanhållen myndighet, genom att sju landsarkiv avvecklats och inordnats i Riksarkivet. En ny myndighet på musikområdet, Statens musikverk, har bildats genom en reformering och omorganisation av de tidigare verksamheterna i Stiftelsen Svenska rikskonserter och Statens musiksamlingar. En helt ny myndighet, Myndigheten för kulturanalys,

har också bildats för att förstärka oberoende analys och uppföljning inom kulturområdet. I den kulturpolitiska propositionen betonade regeringen att ytterligare förändringar inom den statliga myndighetsstrukturen kan komma att bli aktuella under de kommande åren, men de bör då göras med beaktande av bl.a. utfallet av genomförda förändringar.

Trots att den allmänna trenden är att antalet myndigheter i statsförvaltningen minskar, genom nedläggningar och sammanslagningar, är det alltså inte uteslutet att helt nya myndigheter också kan inrättas. Frågan avgörs från fall till fall och bestäms i hög grad av den myndighetsuppgift som ska utföras och den roll den berörda myndigheten förväntas spela.

5.3 Kulturbryggans särskilda förutsättningar

Regeringen gör i den kulturpolitiska propositionen också bedömningen att det från och med 2011 bör inrättas en bidragsordning som bygger vidare på de positiva erfarenheter som Stiftelsen framtidens kultur gett. Som komplement och alternativ till de statliga kulturmyndigheternas bidragsgivning är det viktigt att det finns andra aktörer som kan stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Bland de frågor som behöver analyseras vidare nämner regeringen finansiering och administrativ uppbyggnad av en sådan bidragsform.

Mot den bakgrunden har ett fördjupat underlag tagits fram för Kulturdepartementets räkning (se kapitel 2). I underlaget betonas att valet av organisatorisk hemvist bör styras av inriktning och avgränsningar i verksamheten. Av stor betydelse är regeringens intentioner att skapa ett komplement och ett alternativ och att detta får organisatoriskt uttryck och ges trovärdighet. En kärnfråga för valet av organisationsform är därför hur den nya bidragsordningen, Kulturbryggan, kan ges en hög grad av självständighet och oberoende, samtidigt som den på ett för medborgarna betryggande sätt hanterar skattemedel och donationer. Kulturbryggan bör därför förses med en egen ledning som garanterar integritet. Samtidigt innebär en administrativ dockning till en befintlig myndighet att Kulturbryggan inte behöver bygga upp en egen fullt utvecklad administration med olika stödfunktioner.

I direktiven till kommittén Kulturbryggan uppdrar regeringen åt kommittén att lämna förslag på vilken verksamhetsform som är

ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet och som utgör ett alternativ till befintliga bidragsordningar. Av särskild vikt är att den bidragsgivande verksamheten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och främja kulturlivets hela omfattning. I kommitténs uppdrag ligger att den ska lämna förslag om verksamhetsmål, organisation och budget för den nya verksamheten. Förslag ska också lämnas om eventuella nya förordningar eller förordningsförändringar som krävs för den föreslagna verksamhetsformen och, om förslaget inbegriper bildande av en ny myndighet, förslag till instruktion och regleringsbrev.

Utifrån de specifika förutsättningar som angivits för Kulturbryggan är det med andra ord inte uteslutet vare sig att den långsiktiga verksamheten ska integreras i en befintlig myndighet eller inordnas i en ny separat myndighet. Av avgörande betydelse är hur verksamhetens oberoende kan säkerställas.

5.4 Myndigheter med integrerade beslutsgrupper

Frågan om verksamhetens oberoende ska inte blandas samman med frågan om att en verksamhet som Kulturbryggans kan dockas till en annan myndighet när det gäller viss administration, kontorsservice och lokaler. Den typen av samordning kan ske oavsett om Kulturbryggan formellt sett är en egen myndighet eller inte.

För att pröva ett alternativ som innebär att den framtida Kulturbryggan ska integreras i en annan myndighet är det lämpligt att se till de exempel på liknande lösningar som redan finns. Eftersom Kulturbryggan är en kulturpolitisk satsning, måste en eventuell integrering ske med en myndighet på samma politikområde. Att integrera Kulturbryggan med en myndighet på ett annat politikområde är alltså inte ett alternativ. Mot den bakgrunden beskrivs i det följande integrerade beslutsgrupper i fyra kulturpolitiska myndigheter: Statens musikverk, Konstnärsnämnden, Statens kulturråd och Myndigheten för radio och TV.

Det konstnärliga rådet inom Statens musikverk

Enligt förordningen (2010:1922) med instruktion för Statens musikverk ska det inom myndigheten finnas ett särskilt beslutsorgan som benämns Konstnärligt råd och som prövar frågor om statsbidrag till musiklivet. Rådet är rådgivande i strategiska frågor som rör bidragsgivningen.

Rådet ska bestå av myndighetens chef, som är ordförande, och högst åtta andra ledamöter, som utses av regeringen. Rådet är beslutsfört när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande. Rådet ansvarar för sina beslut och ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning. Myndigheten ansvarar inför regeringen för att rådet tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att verksamheten bedrivs författningens enligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

I regleringsbrevet disponerar Musikverket en samlad anslagspost för hela verksamheten, men som ett anslagsvillkor anges att minst 10 miljoner kronor ska fördelas som statsbidrag till musiklivet. I praktiken ringar regeringen därmed in det belopp som ska hanteras av det konstnärliga rådet.

Bildkonstnärsfonden inom Konstnärsnämnden

Enligt förordningen (2007:1199) med instruktion för Konstnärsnämnden ska det inom myndigheten finnas styrelsen för Sveriges Bildkonstnärsfond, som har till uppgift att handlägga och avgöra ärenden om bidrag och ersättningar till bild- och formkonstnärer.

Styrelsen för bildkonstnärsfonden består av högst tretton ledamöter, varav en är ordförande och en vice ordförande. Regeringen utser ordföranden, vice ordföranden samt övriga ledamöter i styrelsen för en bestämd tid, dock högst tre år, och sju av ledamöterna utses efter förslag som får lämnas av konstnärsorganisationer. Styrelsen är beslutsfört när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande. Vidare kan styrelsen i särskilda beslut lämna över till ordföranden eller någon annan ledamot i styrelsen eller till någon anställd i myndigheten att avgöra ärenden som är av det slaget att styrelsen anser att de inte behöver prövas av styrelsen.

Styrelsen för bildkonstnärsfonden ansvarar för sina beslut och ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning. Myndig-

hetens ledning ansvarar i sin tur inför regeringen för att styrelsens verksamhet bedrivs författningsenligt och effektivt samt att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Finansieringsdelen av Konstnärsnämndens regleringsbrev är mycket detaljerad. Nämndens förvaltningskostnader är avgränsade i ett särskilt anslag, medan ersättningar och bidrag har ett eget anslag. Det senare är i sin tur indelat i elva anslagsposter, varav vissa disponeras av nämnden och vissa av Kammarkollegiet. Det framgår dock inte vilka anslagsposter eller belopp som i praktiken ska hanteras av styrelsen för bildkonstnärnsfonden.

Arbetsgrupper och Alma-juryn inom Statens kulturråd

Inom Statens kulturråd finns det två typer av grupper som fattar beslut för myndighetens räkning i vissa frågor. Det handlar dels om olika arbetsgrupper som fattar beslut i vissa bidragsfrågor, t.ex. litteraturstödet, dels om den speciella jury som beslutar om Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne, förkortat Alma-priset.

Arbetsgrupperna är inte reglerade i regeringens instruktion för Statens kulturråd, men av 5 § i myndighetsförordningen (2007:515) framgår att styrelsemyndigheter kan delegera beslutsbefogenheter till myndighetschefen eller den som myndighetschefen bestämmer. Enligt informationen på Statens kulturråds hemsida bestämmer styrelsen vilka arbetsgrupper som ska finnas och vilka ledamöter de ska ha. På delegation av styrelsen fattar arbetsgrupperna beslut om bidrag inom respektive område.

Juryn för Alma-priset är något mera reglerad. Enligt regeringens instruktion ska Statens kulturråd administrera priset. Enligt förordningen (2002:1091) om litteraturpris till Astrid Lindgrens minne ska en särskild jury inom Statens kulturråd ha hand om nomineringen och besluta om pristagare. Juryn ska ha administrativt stöd av ett kansli. Myndigheten får också meddela föreskrifter som behövs för verkställigheten av regeringens riktlinjer. Av dessa föreskrifter framgår att juryn ska bestå av tolv ledamöter, som utses av styrelsen i Statens kulturråd. Anhöriga till Astrid Lindgren har rätt att föreslå en ledamot. Ledamöterna tillsätts för en mandatperiod om fyra år, med möjlighet till förlängning i två perioder.

Regleringsbrevet för Statens kulturråd är både omfattande och detaljerat, med ett stort antal anslagsposter. Från regeringens sida pekas det dock inte ut specifika belopp som de olika arbets-

grupperna eller Alma-juryn ska hantera. Det innebär att myndighetens styrelse har relativt fria händer att inom respektive anslagspost avgöra vilka belopp respektive grupp ska disponera.

Granskningsnämnden inom Myndigheten för radio och TV

Enligt förordningen (2010:1062) med instruktion för Myndigheten för radio och TV ska det inom myndigheten finnas ett särskilt beslutsorgan som benämns granskningsnämnden för radio och TV. Av radio- och TV-lagen (2010:696) framgår att nämnden ska bestå av en ordförande och sex andra ledamöter, samt ersättare till det antal som regeringen bestämmer. Regeringen utser för en bestämd tid ordförande, vice ordförande samt övriga ledamöter och ersättare. Ordföranden och vice ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare. Nämnden är beslutsför med ordföranden eller vice ordföranden och ytterligare tre ledamöter närvarande. Ärenden som uppenbart inte är av större vikt eller principiell betydelse får dock avgöras av ordföranden eller en vice ordförande. Till saken hör också att myndighetschefen inte sitter i granskningsnämnden.

Granskningsnämnden granskar program efter anmälan eller på initiativ av myndigheten. Nämnden ansvarar för sina beslut, medan myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för att nämnden tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet och för att verksamheten bedrivs effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Enligt regleringsbrevet för Myndigheten för radio och TV disponerar myndigheten ett ramanslag för verksamheten och det regleras inte hur stor budgetpost som avser granskningsnämnden och dess arbete.

Sammanfattning om alternativ med integrerat beslutsorgan

Som redogörelsen ovan visar finns det olika typer av beslutsorgan som är integrerade i enrådighetsmyndigheter, en nämndmyndighet och en styrelsemyndighet på kulturområdet. Beslutsorganen varierar i storlek, men det är alltid regeringen som utser ledamöterna, i vissa fall efter förslag från en annan part. Myndighetschefen sitter vanligtvis inte i det särskilda beslutsorganet, dock med undantag för det Konstnärliga rådet i Statens musikverk. I samtliga fall

beskrivs hur det särskilda beslutsorganet ansvarar för sina egna beslut, medan myndigheten ansvarar inför regeringen på ett mer övergripande plan. Den ekonomiska styrningen varierar också, vilket innebär att det finns exempel på såväl avgränsade belopp som mer öppna anslagsposter, där beslutsrätten överläts på värdmyndigheten.

De formella förutsättningarna för att placera Kulturbryggan inom en befintlig myndighet på kulturområdet finns alltså. I ett sådant alternativ ligger det nära till hands att regeringen utser ledamöterna i ett beslutande råd. Den person som kommer att vara Kulturbryggans ansikte utåt blir då ordföranden i beslutsorganet. Ordföranden kan vara identisk med myndighetschefen, men det riskerar att ge en enskild person oproportionerligt stor makt. Regeringens styrning skulle ske dels genom en precisering av värdmyndighetens instruktion och dels genom en bidragsförordning och ett anslagsvillkor i regleringsbrevet.

Till fördelarna med detta alternativ hör att det bör vara relativt sett enklare att ordna praktiskt. Det är många formella pusselbitar som redan finns på plats och möjligheten finns att det till och med finns lediga lokaler att flytta in i och ett ärendehanteringssystem att koppla in sig på. Rekryteringen av personal för den kommande Kulturbryggan behöver dock göras från grunden.

Till nackdelarna hör att graden av oberoende blir mindre. Även om värdmyndigheten formellt sett inte deltar i besluten är det ändå den som är ansvarig inför regeringen. De exempel på integrerade beslutsgrupper som redovisats ovan har inte heller tillkommit med samma fokus på oberoende som i fallet med Kulturbryggan. Av de nämnda myndigheterna är det också bara Statens kulturråd som har ett motsvarande brett ansvarsområde som Kulturbryggan, och att integrera den långsiktiga verksamheten i Statens kulturråd förefaller olämpligt med tanke på Kulturbryggans inriktning. Ingen av myndigheterna ovan är därför självklar som alternativ.

5.5 Alternativ med en ny myndighet

Under de senaste åren har två nya myndigheter bildats på kulturområdet, Statens musikverk och Myndigheten för kulturanalys. Den senare myndigheten bildades i april 2011 och det finns flera likheter mellan de förutsättningar som låg bakom den myndighetens bildande och de förutsättningar som nu gäller för Kulturbryggan. Ett

avgörande skäl för att bilda Myndigheten för kulturanalys var att förstärka oberoende analys och uppföljning inom kulturområdet. Därför var det, enligt regeringen, inte möjligt att integrera verksamheten i en befintlig myndighet, utan en ny, separat myndighet bildades (prop. 2009/10:3, s. 89). Motsvarande skäl ligger också bakom bildandet av flera oberoende analysmyndigheter inom statsförvaltningen under senare år. Kravet på oberoende är alltså ett starkt skäl för att bilda nya myndigheter, även om den allmänna trenden i statsförvaltningen går i en annan riktning.

Om Kulturbryggan inordnas i en ny separat myndighet kommer dess synlighet och oberoende tveklöst att bli större. Verksamheten kommer att bli ett tydligare alternativ till andra bidragsgivare på kulturområdet. En sådan organisation skulle också vara mera konsekvent i förhållande till det försök som bedrivits av kommittén under 2011–2012, då Kulturbryggan har skapat ett eget varumärke och i hög grad redan uppfattas som ett tydligt alternativ till andra bidragsgivare. En ytterligare fördel är att verksamheten i det här fallet kan genomföra en administrativ och lokalmässig dockning med lämplig värmyndighet på vilket politikområde som helst, vilket skulle ge flera lokalmöjligheter och öka intrycket av oberoende.

Det som i första hand talar emot detta alternativ är att startsträckan för att bilda en egen myndighet är något längre jämfört med om man integrerar verksamheten i en befintlig kulturmyndighet. I detta alternativ bör därför en organisationskommitté tidigt få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten genom att ordna lokaler, bemanna verksamheten och vidta olika administrativa åtgärder.

Alternativet med en egen myndighet blir också något dyrare genom den anslutning till statens ekonomiadministrativa system som gäller för alla myndigheter. Flertalet kostnader för Kulturbryggan är dock relaterade till personalens löner, bedömarens och beslutsfattarnas arvoden, verksamhetens lokalbehov, investeringar i IT, ärendehanteringssystem och andra driftskostnader som uppstår i båda alternativen. Skillnaden i kostnader mellan de båda alternativen bör därför inte vara av avgörande betydelse.

6 Överväganden och förslag

6.1 Kulturbryggan inrättas

Kommitténs förslag: En ny myndighet, Kulturbryggan, inrättas den 1 januari 2013. Av myndighetens instruktion ska framgå att dess uppgift är att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Myndigheten ska särskilt pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur och verka för samverkan med andra finansiärer.

Kommitténs bedömning: En organisationskommitté bör få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av Kulturbryggan.

Skälen för förslaget och bedömningen: Som framgår av redogörelsen i föregående kapitel finns det i huvudsak två alternativ för den verksamhetsform som ska ta vid när kommittén Kulturbryggan avvecklas: att verksamheten placeras i en befintlig myndighet på kulturområdet eller att det bildas en ny separat myndighet för Kulturbryggan. För- och nackdelarna med de båda alternativen redovisas också där. I detta avsnitt redogör kommittén för sina slutsatser om den lämpligaste verksamhetsformen.

En ändamålsenlig verksamhetsform

Enligt kommittén är det mest ändamålsenliga alternativet att det bildas en ny separat myndighet för den långsiktiga verksamheten med Kulturbryggan. Det främsta skälet för detta är den centrala vikt som regeringen har lagt vid att den bidragsgivande verksam-

heten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning.

Kulturbryggan har tillkommit som en efterföljare till Stiftelsen framtidens kultur, som sedan 1994 har haft en särskild roll i det svenska kulturlivet genom sin självständiga organisation och genom att vara ett komplement och alternativ till andra offentliga bidragsgivande instanser inom hela kulturområdet. Under försöksverksamheten har Kulturbryggans oberoende och breda ansvarsområde markerats och tillgodosetts inom ramen för en statlig kommitté. Mot den bakgrunden skulle det framstå som ett steg i fel riktning – mot ett ökat beroende och mindre synlighet – om Kulturbryggan skulle integreras i en annan bidragsgivande myndighet på kulturområdet, som Statens kulturråd, Statens musikverk eller Konstnärsnämnden.

Kommittén har prövat frågan om en separat organisation för den långsiktiga bidragsgivningen med utgångspunkt från att det handlar om en typisk myndighetsuppgift. Den stiftelseform som har gällt för Framtidens kultur är t.ex. inte längre tillgänglig för att bedriva bidragsgivning med statliga medel. Det finns också vissa förvaltningspolitiska begränsningar när det gäller möjligheten att bilda nya myndigheter. När staten under senare år ändå har bildat nya myndigheter har ett uttalat syfte varit att dessa ska verka oberoende i förhållande till andra statliga verksamheter och ha ett övergripande perspektiv inom ett politikområde. Det är också med dessa utgångspunkter som kommittén lämnar förslaget om att en ny myndighet för Kulturbryggan ska inrättas.

Som framgår av föregående kapitel behöver det inte heller bli väsentligt dyrare att bilda en ny separat myndighet jämfört med att placera Kulturbryggan i en befintlig myndighet på kulturområdet. Huvuddelen av kostnaderna för att driva verksamheten uppstår oavsett organisationsform. Det handlar om lönekostnader för personal, beslutsgrupp och bedömarpool samt andra kostnader för driften. Det finns också goda möjligheter för en liten självständig myndighet att minska sina kostnader genom att samordna delar av den administrativa verksamheten med en större värdmyndighet inom det egna eller ett annat politikområde. Vissa merkostnader uppstår dock i detta alternativ, vilket följer av att alla myndigheter oavsett storlek måste ha egna avtal och anslutningar till statens ekonomiadministrativa system. Kommittén återkommer till dessa frågor i avsnitt 6.4.

Myndighetens namn

Under försöket 2011–2012 bedrivs verksamheten under det formella namnet kommittén Kulturbryggan, men i kommunikationen och identitetsbyggandet används bara det korta namnet Kulturbryggan. Det är ett namn som har fungerat väl, det har en egen grafisk profil och kan redan sägas vara ett etablerat varumärke. Därför finns det enligt kommittén inte någon anledning att ändra namnet när den långsiktiga verksamheten tar vid efter det att kommittén har slutfört sitt uppdrag. Kommittén föreslår därför att den nya myndigheten ska få namnet Kulturbryggan.

Myndighetens huvudsakliga uppgift

Kulturbryggan kommer att ha en unik roll på det kulturpolitiska området, med en tydlig profil som oberoende aktör och med en uppgift att hantera och främja kulturområdets hela omfattning. Som självständig myndighet kan Kulturbryggan också bygga vidare på de många erfarenheter som kommittén har fått under försöksverksamheten och som bl.a. handlar om ett öppet och flexibelt arbetssätt i förhållande till kulturområdets aktörer och andra finansiärer.

Den nya myndighetens uppgift ska komma till uttryck i en förordning med instruktion för Kulturbryggan. I enlighet med regeringens direktiv lämnar kommittén ett förslag till en sådan instruktion, som föreslås börja gälla den 1 januari 2013. Som underlag för förslaget har kommittén gjort jämförelser med instruktioner för andra relativt nybildade myndigheter på Kulturdepartementets ansvarsområde.

Kommitténs förslag till instruktion innehåller 1 § myndighetens övergripande uppgift som ska vara att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Att poängtera de nationella kulturpolitiska målen redan i den inledande paragrafen ligger i linje med regeringens direktiv om att målen ska få genomslag i förslagen om den långsiktiga verksamheten.

I 2 § preciseras uppgiften till att myndigheten dels ska pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur, dels ska verka för samverkan med andra finansiärer. Det är samma två uppgifter som åligger kommittén Kulturbryggan under försöksverksamheten och

de tydliggör den nya myndighetens roll som oberoende och kompletterande bidragsgivare på kulturområdet, som också ska skapa incitament för en breddad finansiering och etablera samverkan med andra finansiärer.

Flertalet myndigheter inom Kulturdepartementets ansvarsområde har i instruktionen uppgiften att i sina verksamheter integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv. Samma bestämmelse föreslås därför också finnas i 3 § i instruktionen för Kulturbryggan. Många myndigheter har också rätt att utföra uppdrag och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde, ta ut vissa avgifter och disponera avgiftsinkomsterna. För Kulturbryggan kan det också bli aktuellt att utföra uppdrag och ta ut avgifter inom ramen för myndigheten uppgift att verka för samverkan med andra finansiärer. I de fallen bör myndigheten också kunna disponera avgiftsinkomsterna. Kommittén föreslår mot den bakgrunden att dessa bestämmelser ska finnas i 4, 10 och 11 §§ i instruktionen för Kulturbryggan.

En central del av verksamheten i Kulturbryggan kommer alltså att vara prövningen av statsbidrag till nyskapande kultur. Kommitténs förslag till ny bidragsförordning redovisas i avsnitt 6.2 och i avsnitt 6.3 återkommer kommittén till frågan om den nya myndighetens ledning och organisation.

Organisationskommitté

En organisationskommitté bör få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av Kulturbryggan. I uppdraget bör ingå att organisationskommittén ska besluta om myndighetens verksamhetsplan och arbetsordning, ansluta myndigheten till statens ekonomiadministrativa system och ingå nödvändiga avtal för den nya myndighetens räkning. Organisationskommittén bör också fatta beslut om bemanning av myndigheten, liksom även i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter, samt lämna ett uppdaterat underlag till regleringsbrev för 2013 för Kulturbryggan (se avsnitt 6.4). Uppdraget bör gälla med förbehåll för riksdagens beslut i de delar som krävs.

6.2 Statsbidrag till nyskapande kultur

Kommitténs förslag: En ny bidragsförordning för statsbidrag till nyskapande kultur inrättas från och med 2013, med i huvudsak samma inriktning och bestämmelser som finns i den bidragsförordning som gäller under den pågående försöksverksamheten. Tre principiellt viktiga förändringar föreslås dock mot bakgrund av kommitténs erfarenheter från försöksverksamheten:

- Det grundläggande villkoret om nyskapande som grund för statsbidrag till kulturprojekt ska kompletteras med ett villkor om att projekten också ska ha hög kvalitet för att vara berättigade statsbidrag.
- Det ska klargöras att bidragsgivningen i första hand, men inte enbart, ska riktas till det fria kulturlivet.
- Med bibehållande av en modell med extern bedömning av ansökan innan statsbidrag beviljas ska det inte längre anges i förordningen att ett visst minsta antal bedömare ska anlitas för uppgiften.

Skälen för förslaget: I direktiven till kommittén Kulturbryggan gör regeringen bedömningen att det behövs ett komplement till de befintliga statliga ordningarna för bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Erfarenheterna från kommitténs bidragsgivning under försöksverksamheten bekräftar det behovet. Många nyskapande kulturprojekt har kunnat förverkligas tack vare att Kulturbryggan har kunnat stå för det ekonomiska risktagandet i ett initieringsarbete och genom att Kulturbryggan har krävt medfinansiering från andra finansiärer i projektens genomförandefas. En annan erfarenhet från försöksperioden är värdet av nya och transparenta bedömningsprocesser vid bidragsgivning på kulturområdet.

Den bidragsförordning (2011:317) som är styrande för försöksverksamheten med Kulturbryggan har i allt väsentligt fungerat väl. Den anger tydligt vilka övergripande förutsättningar som regeringen anser ska gälla för bidragsgivningen, samtidigt som den skapar ett relativt öppet och flexibelt mandat för kommittén att forma närmare och mer konkreta riktlinjer för de sökande samt bedömningsgrunder för bedömarena och kommittén. Det är

angeläget att denna balans mellan tydliga riktlinjer från uppdragsgivaren och ett betydande manöverutrymme för den praktiska hanteringen kan kvarstå för den långsiktiga verksamheten.

Den gällande bidragsförordningen är tidsbegränsad till och med den 31 december 2012 och därför lämnar kommittén ett förslag om en ny förordning som ska gälla från och med den 1 januari 2013. Den fråga kommittén har haft att ta ställning till är om den nya bidragsförordningen ska avvika från den nuvarande i någon del, eller om den nya ska vara identisk med nuvarande. Kommitténs förslag bygger på erfarenheterna från försöksverksamheten under 2011 som de redovisas i kapitel 4. I detta avsnitt drar kommittén sina slutsatser om en ny bidragsförordning.

Bidragsformer

Ett av de tydligaste exemplen på balansen mellan tydliga riktlinjer och ett betydande manöverutrymme för den praktiska hanteringen finns i frågan om lämpliga bidragsformer. Under försöksverksamhetens första år har kommittén i praktiken använt två olika stödformer, ett startstöd och ett genomförandestöd, men dessa är alltså inte reglerade i bidragsförordningen. Som framgår av redogörelsen i kapitel 4 är det kommitténs bedömning att de båda stödformerna har fungerat väl under 2011 och de kommer därför att vara aktuella även under 2012.

Samtidigt är det alltså av stort värde med en ordning som innebär att kommittén själv kan avgöra vilka stödformer som ska användas, utifrån en aktuell analys och bedömning av vilka stödformer som är mest ändamålsenliga för att främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Kommittén föreslår därför att den nuvarande frånvaron av bestämmelser om stödformer ska vara kvar i den nya bidragsförordningen.

Berättigade och prioriterade bidragstagare

Under försöksperioden har det funnits en tydlig begränsning i 3 § i bidragsförordningen om att statsbidraget är begränsat till kulturella verksamheter som bedrivs i projektform. Det är en central del av Kulturbryggans uppgift att bidragsgivningen på detta sätt ska avvika från de mera långsiktiga verksamhetsstöd som t.ex. Statens

kulturråd fördelar. Erfarenheten från försöksperioden visar att gränsen mellan vad som är att betrakta som projekt snarare än löpande verksamhet visserligen kan vara flytande, men i huvudsak har bidragsgivningen på den här punkten fungerat väl. Förslaget är därför att de nuvarande bestämmelserna ska vara kvar oförändrade i den nya bidragsförordningen.

Bidragsförordningen för kommittén Kulturbryggan tillåter också i 4 § att statsbidrag får lämnas till såväl fysiska som juridiska personer. Som framgår av redogörelsen i kapitel 4 är det många projektägare som har enskild firma med F-skatt, men relativt få fysiska personer med A-skatt, som hittills har ansökt om stöd från Kulturbryggan. Ingen av dessa kategorier är juridiska personer och tillsammans är de tillräckligt många för att det ska vara motiverat att behålla bestämmelsen oförändrad i den nya bidragsförordningen. Det är samtidigt ett visst administrativt merarbete att hantera ansökningar från fysiska personer med A-skatt, så från den synpunkten är det snarast positivt att inte fler väljer att använda den möjligheten. Kommitténs slutsats är att den nuvarande bestämmelsen på den här punkten ska vara oförändrad i den nya bidragsförordningen.

I den nuvarande förordningen finns det också en uttalad prioritering vad avser den samlade fördelningen av statsbidraget. Enligt 5 § ska det fria kulturlivet prioriteras när kommittén fattar beslut om bidrag. Inget hindrar dock andra än det fria kulturlivet, t.ex. institutioner, från att ansöka om projektstöd från Kulturbryggan och det finns inte heller något som hindrar kommittén från att besluta om bidrag till institutioner.

Som redogörelsen i kapitel 4 visar hade bidragsgivningen 2011 en tydlig övervikt för det fria kulturlivet och därmed låg bidragsgivningen i linje med den aktuella förordningen på den här punkten. Erfarenheterna från 2011 tyder dock på att det inom delar av kultursektorn uppfattas som mindre meningsfullt att ansöka om bidrag från Kulturbryggan på grund av den uttalade prioriteringen av det fria kulturlivet. Därmed riskerar verksamheten att inte få tillgång till ansökningar om bidrag till nyskapande kulturprojekt från alla delar av kultursektorn. Mot den bakgrunden drar kommittén slutsatsen att den nuvarande lydelsen av bestämmelsen i 5 § ska ändras i den nya bidragsförordningen. Prioriteringen av det fria kulturlivet ska finnas kvar, men det bör tydligare framgå av den nya förordningen att statsbidraget i första hand, men inte enbart, riktas till det fria kulturlivet.

Under försöksverksamheten innehåller bidragsförordningen inga villkor om att bidragsgivningen behöver präglas av jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv. Däremot ska de kulturpolitiska målen få genomslag och det innebär att Kulturbryggan bl.a. ska främja internationellt kulturutbyte och samverka samt särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur. I kapitel 4 redovisas utfallet från försöket 2011 avseende jämställdhet, mångfald och barnperspektiv och resultatet visar att det finns goda förutsättningar för projekt med inriktning på barn och ungdom respektive mångfald att ta ett större utrymme i kommande års bidragsgivning. Genom förslaget att Kulturbryggan i fortsättningen ska bedrivas inom ramen för en myndighet kommer det också att finnas styrande riktlinjer om detta i 3 § i instruktionen för Kulturbryggan.

Nyskapande kultur – projektens innehåll

Det huvudsakliga syftet med Kulturbryggans statsbidrag är att främja nyskapande kultur. Det är den inriktning som gäller under försöksverksamheten och det är den inriktning som också ska gälla för den långsiktiga bidragsgivningen. Projektens grad av nyskapande kommer fortsatt att ha stor betydelse för bidragsgivningen, samtidigt som det är ett omvittnat komplicerat och svårdefinierat begrepp. Därför är det särskilt viktigt att begreppet problematiseras och analyseras. Det är också mot den bakgrunden som kommittén har låtit fyra kvalificerade skribenter bland Kulturbryggans bedömare skriva varsin essä om begreppet nyskapande. Essäerna kommer att publiceras av kommittén i särskild ordning. Syftet är att de ska fördjupa förståelsen och det praktiska förhållningssättet till begreppet nyskapande, till nytta och glädje för de sökande och för kommande bedömare och beslutsfattare i Kulturbryggan.

Som framgår av redogörelsen i kapitel 4 är erfarenheten från 2011 att bedömningarna av projektens nyskapande ofta samvarierar med att projekten också uppfattas ha hög kvalitet. I de fall de inte samvarierar är det graden av nyskapande som har avgjort om ett projekt ska beviljas bidrag eller inte. Kommittén har mot den bakgrunden prövat om kvalitetskriteriet ska formuleras tillsammans med kravet på nyskapande i den nya bidragsförordningen för att tydliggöra betydelsen av båda kriterierna och förslaget är att så ska ske. 3 § p 1 i den nya bidragsförordningen föreslås få lydelsen att

statsbidrag får ges till nyskapande kulturell verksamhet av professionell art och hög kvalitet. Det innebär att båda de innehållsliga kriterierna, nyskapande och hög kvalitet, måste vara uppfyllda för att ett kulturprojekt ska beviljas projektbidrag av den kommande myndigheten Kulturbryggan.

Finansiell samverkan

Det villkor som finns i 6 § i bidragsförordningen om krav på finansiering från annan part är också ett exempel på hur kommittén, inom givna ramar, har haft möjlighet att utveckla egna klargörande riktlinjer för bidragsgivningen. Den möjlighet till undantag från villkoret som anges i bidragsförordningen har kommittén t.ex. lagt till grund för den ena av två bidragsformer, startstödet. Villkoret gäller dock för den andra bidragsformen, genomförandestödet, och kommittén har i sina riktlinjer för de sökande preciserat villkoret när det gäller bl.a. finansiering från privata finansiärer.

Erfarenheten från verksamheten 2011 är att det gått att skapa incitament för medfinansiering till nyskapande kulturprojekt från andra finansiärer, både privata och offentliga. Under det gångna året beviljade Kulturbryggan startstöd och genomförandestöd på sammanlagt 25 miljoner kronor och detta genererade ytterligare 42,9 miljoner kronor från externa aktörer, varav 14,3 miljoner kronor kom från privata finansiärer. Kommitténs slutsats är att det inte finns någon anledning att ändra inriktning i den långsiktiga verksamheten, utan samma bestämmelse som i den nuvarande bidragsförordningen föreslås ingå även i 6 § i den nya förordningen.

I förslaget till 2 § i instruktionen för Kulturbryggan betonas också att den nya myndigheten ska verka för samverkan med andra finansiärer och därmed bygga vidare på och utveckla det arbete som kommittén har initierat om finansiell samverkan under försöksverksamheten. Kommittén har hittills haft samråd med representanter för näringslivet, bankväsendet, forskarsamhället, civilsamhället, offentliga och privata bidragsgivare m.fl. kring frågor om hur Kulturbryggan kan samverka med näringslivet, den privata sektorn och andra bidragsgivare för att finansiera kulturell verksamhet. Under 2012 kommer dessa frågor att fortsatt vara centrala för försöksverksamheten och kommittén återkommer därför i sin slutrapport med en redovisning av arbetet med finansiell samverkan.

Ärendenas handläggning m.m.

Den nuvarande bidragsförordningen innehåller flera paragrafer om ärendenas handläggning, redovisning, återbetalning och krav samt överklagande (7–17 §§). Huvuddelen av dessa paragrafer ska självklart finnas kvar oförändrade i den nya förordningen. Kommittén väljer dock att kommentera tre av paragraferna.

I 7 § anges vilken instans som prövar frågor om statsbidrag till nyskapande kultur. Eftersom kommittén kommer att avvecklas är förslaget att den nya myndigheten Kulturbryggan tar över ansvaret. I nästa avsnitt redovisar kommittén sitt förslag om hur myndighetens ledning och organisation närmare ska utformas, vilket också har betydelse för hur frågor om statsbidrag ska prövas i den nya myndigheten.

En av de mest kännetecknande delarna av Kulturbryggans verksamhet är den bedömningsprocess som har använts under försöksperioden. Genom att t.ex. överlåta på en bedömarpool att individuellt bedöma ansökningarna, och därmed undvika en traditionell samrådsmodell, har Kulturbryggan skapat stor legitimitet för bidragsbesluten. Samtidigt är även detta ett exempel på hur kommittén har utvecklat en egen modell inom den ram som bidragsförordningen anger.

I 9 § i den nuvarande bidragsförordningen anges att innan ett bidrag beviljas ska kommittén låta minst en extern bedömare med kunskap inom relevanta konst- och kulturområden yttra sig över ansökan. I det konkreta arbetet har kommittén valt att arbeta med en modell som innebär att två bedömare ska granska varje ansökan, för att på så sätt öka kvaliteten och rättssäkerheten i beslutsfattandet. Som framgår av redogörelsen i kapitel 4 har kommittén även i övrigt utarbetat egna steg i bedömningsprocessen.

Eftersom riktlinjerna i den nuvarande bidragsförordningen är relativt öppna kan kommittén ta med sig sina erfarenheter från försökets första år och tillämpa dem på bedömningsprocessen under 2012. Denna flexibilitet är mycket värdefull och bör därför utvecklas ytterligare i den nya bidragsförordningen. Kommittén förordar bibehållande av en modell med relevant extern bedömning av ansökan innan ett statsbidrag beviljas och i praktiken kommer bedömningsprocessen under 2012 att omfatta minst två bedömare per ansökan. Det behöver dock inte anges i den styrande bidragsförordningen att bedömningarna ska genomföras av ett visst minsta antal bedömare, utan det bör i stället överlåtas på den nya myndig-

heten att självständigt avgöra hur många bedömare som ska anlitas för varje ansökan. En bestämmelse med den innebörden återfinns i förslaget till 10 § i den nya förordningen.

Enligt direktiven ska förslaget om en långsiktig verksamhetsform även omfatta en plan för uppföljning av bidragsgivningen inom försöksverksamheten. Under försöket är frågan om uppföljning av bidragsbesluten reglerade i 10 och 12 §§ bidragsförordningen. Kommitténs förslag är att samma bestämmelser ska finnas i den nya stödförordningen. Som framgår av redogörelsen i kapitel 4 kommer den nya myndigheten också att behöva hantera slutredovisningen av bidragsbeslut som fattats av kommittén under försöket. Kommittén återkommer med en kvalitativ och strategisk uppföljning av försöket i sin slutrapport, som därmed också kommer att utgöra ett viktigt underlag för den nya myndighetens arbete med bidragsgivning och uppföljning.

Sammanfattande slutsats om bidragsförordningen

Kommitténs slutsats är att den nya bidragsförordningen som ska börja gälla den 1 januari 2013 i huvudsak ska ha samma inriktning och bestämmelser som den nuvarande förordningen (2011:317) som upphör att gälla den 31 december 2012. Utöver vissa redaktionella förändringar är det tre bestämmelser som föreslås få delvis nya lydelse.

I 3 § p. 1 finns det grundläggande villkoret om att statsbidrag får ges till nyskapande kulturell verksamhet av professionell art som bedrivs i projektform. Förslaget är att villkoret kompletteras så att det också omfattar ett krav på hög kvalitet i den nya bidragsförordningen.

I 5 § anges för närvarande att det fria kulturlivet ska prioriteras vid fördelning av statsbidrag och förslaget är att paragrafen får en lydelse i den nya bidragsförordningen som tydligare anger att bidragsgivningen i första hand, men inte enbart, ska riktas till det fria kulturlivet.

I 9 § i den nuvarande bidragsförordningen formuleras villkoret om att Kulturbryggan ska låta minst en extern bedömare yttra sig över ansökan innan ett statsbidrag beviljas. I 10 § i den nya förordningen föreslås att bestämmelsen ändras så att det inte längre anges att ett minsta antal bedömare ska anlitas för uppgiften.

6.3 Kulturbryggans ledning och organisation

Kommitténs förslag: Kulturbryggan ska vara en enrådighetsmyndighet som leds av en direktör. Vid myndigheten ska det finnas ett kansli och ett beslutande råd med uppgift att pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur. Förslaget bygger på att myndigheten kan dockas till en större värmyndighet för olika gemensamma lösningar med lokaler, kontorsservice och viss administration.

Kommitténs bedömning: Ledamöterna i det beslutande rådet bör ha en djup och bred kompetens från olika samhällsområden.

Skälen för förslaget och bedömningen: En huvuduppgift för den nya myndigheten blir att pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur, och för att hantera den uppgiften måste myndigheten ha ett kansli som kan stå för den praktiska hanteringen av bidragsgivningen. Erfarenheterna från försöksperioden visar också på betydelsen av ett öppet, lyssnande och flexibelt kansli som arbetar aktivt med kommunikation och identitetsbyggande, som deltar i seminarier och debatter och som verkar för finansiell samverkan med andra, inte minst med företrädare för näringslivet.

Kommittén utgår från att motsvarande arbetssätt ska präglade även den nya myndigheten Kulturbryggan och att tillräckliga resurser ställs till förfogande för att möjliggöra detta. Kansliets begränsade arbetsstyrka under 2011 har lett till en mycket hög arbetsbelastning vilket inte är hållbart för den långsiktiga verksamheten. Kommitténs förslag om den nya myndighetens budget i nästa avsnitt bygger därför på en viss utökning av kanslifunktionen jämfört med den som finns under försöksperioden.

I den nya myndigheten ska kansliet enligt kommitténs förslag vara bemannat med två handläggare på heltid för att hålla samman alla delar av Kulturbryggans bedömningsprocess, som bl.a. omfattar utlysningar av statsbidrag, råd och stöd till projektägare som ansöker om bidrag, kontakter med bedömarpoolen och underlag till det beslutande rådet (se nedan). En kommunikator på heltid behövs för att arbeta med myndighetens kommunikation och identitetsskapande, medan en särskild befattningshavare på heltid ska ha i uppgift att vara en mäklare mellan Kulturbryggan och andra finansiärer, både vad avser konkreta projekt och på mer övergripande strategisk nivå. Kansliet behöver också bemannas

med en administratör på deltid. Förslaget bygger därutöver på att den nya myndigheten kan dockas till en större värdmyndighet för olika gemensamma lösningar med lokaler, kontorsservice och viss administration.

För att leda verksamheten vid kansliet och för att representera Kulturbryggan i mycket av det utåtriktade arbetet är det viktigt med en tydlig och profilerad myndighetsledning. Det åstadkoms bäst inom ramen för en enrådighetsmyndighet, med en myndighetschef som ensamt ansvarar för verksamheten inför uppdragsgivaren i regeringen. Förslaget i 8 § i instruktionen för Kulturbryggan innebär att myndighetschefen, i likhet med vad som gäller i andra relativt små myndigheter, ska ha titeln direktör.

Samtidigt är det av stor vikt att besluten om statsbidrag till nyskapande kultur, som ju är en av myndighetens huvudsakliga uppgifter, inte begränsas till en person. Under försöksperioden är det kommitténs fem ledamöter som beslutar om statsbidrag, efter att extern bedömare har yttrat sig över ansökningarna, och motsvarande modell ska, enligt kommitténs förslag, gälla även i den nya myndigheten Kulturbryggan.

Förslaget till 6–7 och 9 §§ i instruktionen för Kulturbryggan innebär att ett särskilt beslutande råd inrättas vid myndigheten, med uppgift att pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur. Enligt förslaget ska rådet bestå av en ordförande och högst sex andra ledamöter som regeringen utser. Rådet ansvarar för sina beslut och ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning, medan myndigheten ansvarar inför regeringen för att rådet tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Enligt kommitténs bedömning bör ledamöterna i det beslutande rådet representera en djup och bred kompetens från olika samhällsområden. Det är angeläget att rådet har en utbredd legitimitet i kulturlivet och gärna även i näringslivet.

6.4 Kulturbyggans budget och regleringsbrev

Kommitténs förslag: Kulturbyggen ska anvisas ett bidragsanslag på minst 25 miljoner kronor och ett förvaltningsanslag på 7 miljoner kronor för budgetåret 2013, med de villkor och riktlinjer som framgår av underlaget till regleringsbrev.

Skälen för förslaget: Kommittén lämnar i detta avsnitt förslag om den nya myndighetens statsanslag och regleringsbrev för 2013. Förslaget om förvaltningsanslaget bygger på en bedömning av Kulturbyggans driftsbudget.

Budget för Kulturbyggen

En huvuduppgift för den nya myndigheten Kulturbyggen är att pröva frågor om statsbidrag till nyskapande kultur och för det ändamålet ska ett årligt anslag anvisas. Enligt regeringens direktiv till kommittén har ett årligt anslag på 25 miljoner kronor avsatts för verksamheten fr.o.m. 2011. Under försöksverksamheten har trycket från de sökande varit stort och antalet ansökningar har vida överstigit antalet möjliga bifallsbeslut. Endast 12 procent av ansökningarna kunde beviljas under 2011. Kommittén föreslår därför att bidragsanslaget för 2013 ska vara minst 25 miljoner kronor.

Beräkningen av myndighetens driftsbudget utgår från de uppgifter och den organisation som Kulturbyggen ska ha, enligt kommitténs förslag. Den största budgetposten för denna typ av verksamhet är lönekostnaden för personalen. I Kulturbyggens fall handlar det om kostnaderna för en myndighetschef, två handläggare, en kommunikatör, en befattningshavare med uppgift att vara mäklare mellan Kulturbyggen och andra finansiärer, samt en administratör på deltid. En ytterligare kostnad är, som en följd av den föreslagna beredningsprocessen i Kulturbyggen, arvoden till ledamöterna i ett beslutande råd och i en bedömarpool. Därtill uppstår driftskostnader för lokaler, kontorsservice, viss administration, IT, telefoni, resor, konferenser, personalutveckling m.m.

Enligt en preliminär budget som kommittén har utarbetat kommer driften av Kulturbyggen att kosta sammanlagt cirka 7 miljoner kronor och bedömningen är att det inte går att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt med mindre resurser. Det kan förefalla vara en hög förvaltningskostnad i förhållande till nivån

på det aktuella bidragsanslaget, men huvuddelen av kostnaderna uppstår oberoende av om verksamheten bedrivs i en egen myndighet eller som integrerad i en annan myndighet och det är, vid en jämförelse med andra myndigheter på kulturområdet, inte heller någon oproportionerlig kostnad i förhållande till de arbetsuppgifter som ska utföras.

Mot denna bakgrund är det kommitténs förslag att 7 miljoner kronor, utöver bidragsanslaget på minst 25 miljoner kronor, ska anvisas Kulturbryggan som ett förvaltningsanslag för 2013. Det föreslagna beloppet ligger något högre, men i samma härad, som det anslagsbehov på 5,6 miljoner kronor som identifierades i Kulturdepartementets fördjupade underlag (se kapitel 2). Skillnaden förklaras av de erfarenheter kommittén har inhämtat under försöket, i första hand när det gäller resurserna till kansliet, som har varit i underkant och bl.a. inte möjliggjort heltidsanställningar för alla befattningshavare. Under försöksverksamheten har kommittén och dess kansli ett årligt anslag på 4,2 miljoner kronor, som dock inte omfattar kostnader för lokaler och stora delar av driften. Sådana kostnader belastar inte de enskilda kommittéerna. Den beräkning kommittén har gjort av de förväntade förvaltningskostnaderna för den framtida Kulturbryggan ligger alltså väl i linje med de kostnader som tidigare har identifierats för verksamheten och tar också hänsyn till erfarenheterna från försöksverksamheten.

Den organisationskommitté som får i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet bör också ta tillvara de många goda erfarenheter som finns i statsförvaltningen, inte minst på kulturområdet, av hur små myndigheter har sänkt sina kostnader genom att docka sig till en större värmyndighet för olika gemensamma lösningar med lokaler, kontorsservice och viss administration.

Angående regleringsbrev för Kulturbryggan

Enligt regeringens direktiv ska kommittén, om förslaget inbegriper bildande av en ny myndighet, lämna förslag till regleringsbrev.

Regleringsbrev är ett centralt styrdokument som årligen beslutas av regeringen för vart och en av de statliga myndigheterna. Varje regleringsbrev omfattar tre delar: en ingress, en verksamhetsdel och en finansieringsdel. I ingressen anges de politiska prioriteringarna. I verksamhetsdelen återfinns mål, återrapporte-

ringskrav och särskilda uppdrag, medan finansieringsdelen innehåller uppgifter om tilldelade anslag och andra finansiella villkor.

Regeringens beslut fattas regelmässigt i december, efter att riksdagen har tagit ställning till regeringens förslag i den årliga budgetpropositionen. Inför arbetet i Regeringskansliet med kommande års regleringsbrev utfärdar Finansdepartementet riktlinjer om de generella förutsättningar som ska gälla för myndighetsstyrningen. Det är därför inte möjligt för kommittén Kulturbryggan att redan i mars 2012 lämna ett färdigt förslag till regleringsbrev för 2013 för den nya myndigheten Kulturbryggan. Kommittén lämnar däremot ett underlag till det kommande regleringsbrevet, i stället för ett färdigt förslag. Den organisationskommitté som föreslås få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten bör även få i uppdrag att lämna ett uppdaterat underlag till regleringsbrev för Kulturbryggan.

Regleringsbrevets ingress

Av den inledande ingressen framgår det normalt att riksdagen har fattat beslut om myndighetens verksamhet för ett budgetår. I de regleringsbrev för 2012 som avser myndigheter under Kulturdepartement finns det därefter en hänvisning till att regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden samt förbättrade villkor för den nyskapande kulturen. Ingressen i det kommande regleringsbrevet för Kulturbryggan ska, enligt kommittén, inte avvika från den standardiserade ingress som används för Kulturdepartementets övriga myndigheter.

Regleringsbrevets verksamhetsdel

I regleringsbrevens verksamhetsdel har flertalet myndigheter under Kulturdepartementet i uppgift att redovisa utgiftsprognoser vid angivna prognostillfällen. I regleringsbrev för 2012 görs det också ett tillägg till de generella bestämmelserna i 3 kap. förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag som innebär att myndigheterna även ska definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat. Det finns inte heller på denna punkt någon anledning att avvika från de generella

återrapporteringskraven i det kommande regleringsbrevet för Kulturbryggan.

Verksamhetsdelen kan också omfatta särskilda uppdrag från regeringen till sina myndigheter. Sådana uppdrag är oftast avgränsade i tiden och avser utvärderingar, underlag och förslag inom angelägna områden. Antalet uppdrag varierar kraftigt mellan olika myndigheter i statsförvaltningen, men inom Kulturdepartementets ansvarsområde har det under senare år funnits en tydlig strävan att minska detaljstyrningen och det talar enligt kommittén för en återhållsamhet med att ge en ny myndighet särskilda uppdrag, utöver de som framgår av dess instruktion. Det bör i stället finnas ett utrymme för den nya myndigheten att ta egna initiativ.

Regleringsbrevets finansieringsdel

I regleringsbrevets finansieringsdel anges det anslag och de anslagsposter som myndigheten tilldelas och disponerar. I Kulturbryggans fall handlar det om ett bidragsbelopp och ett förvaltningsbelopp, och dessa bör anvisas på olika anslagsposter. Kommittén utgår från att det årliga bidragsbeloppet kommer att vara minst 25 miljoner kronor även för 2013 och därutöver är det alltså kommitténs förslag att myndigheten ska anvisas en anslagspost för förvaltningsändamål på 7 miljoner kronor.

Finansieringsdelen omfattar även myndigheternas anslagskredit och villkor för anslagssparande. Anslagskrediten är normalt tre procent för förvaltningsändamål och övriga anslag. Upp till tre procent av ett anslag kan disponeras i anslagssparande av myndigheterna utan att regeringen fattar särskilda beslut. En ny myndighet har dock inget anslagssparande att tillgå under sitt första verksamhetsår. I regleringsbrevet för 2013 bör dock hänsyn tas till att Kulturbryggan i sin bidragsgivning kan besluta om att lämna bidrag i etapper och att dessa etapper kan sträcka sig över budgetårsskiften. Det finns därför starka skäl att myndigheten ska få disponera en större andel av sitt anslag som anslagssparande. I fråga om anslagskrediten finns det dock ingen anledning att avvika från de normalvärden som gäller i statsförvaltningen.

Myndigheternas låneram används för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten. Under sitt första verksamhetsår kommer Kulturbryggan att behöva finansiera bl.a. ett nytt ärendehanteringsprogram. Mot den bak-

grunden bör låneramen vara minst 2 miljoner kronor. Myndigheternas räntekontokredit är normalt tio procent och avser det maximala underskott myndigheten får ha på sitt räntekonto i Riksgäldskontoret. För en ny myndighet som Kulturbryggan är det kommitténs förslag att räntekontokrediten sätts till det normala värdet tio procent.

Anslagsmedel för förvaltningsändamål överförs normalt till myndigheten med en tolfte del varje månad från statens centralkonto i Riksgäldskontoret. Enligt kommittén finns det inga skäl för att den nya myndigheten Kulturbryggan ska avvika från den ordningen. Den anslagspost som avser bidragsbelopp bör däremot vara tillgänglig i sin helhet redan från början av budgetåret.

Avslutningsvis omfattar finansieringsdelen av regleringsbrevet också vissa villkor om avgifter som en myndighet får ta ut för verksamheten och rätten för myndigheten att disponera sina avgiftsinkomster. I det förslag till förordning med instruktion för Kulturbryggan som kommittén lämnar, föreslås i 10 § att myndigheten får ta ut avgifter för verksamheten inom ramen för full kostnadsäckning samt att myndigheten får disponera avgiftsinkomsterna. I regleringsbrevet ska regeringen ange en budget för myndighetens avgiftsbelagda verksamhet. Enligt kommittén är det för tidigt att ange ett sådant belopp. Frågan bör i stället besvaras av den kommande organisationskommittén.

7 Konsekvenser av förslagen

7.1 Förutsättningar för konsekvensbeskrivningen

Kommittéförordningen (1998:1474) innehåller bestämmelser om kostnadsberäkningar och andra konsekvensberäkningar. I 14 § anges att om förslagen i ett betänkande påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas i betänkandet. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska även dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting ska kommittén föreslå en finansiering.

Om förslagen i ett betänkande har betydelse för vissa särskilt utpekade områden ska dessa, enligt 15 och 15 a §§, också anges i betänkandet. Det är följande områden som pekas ut: den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags, jämställdheten mellan kvinnor och män samt möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

Enligt direktiven till Kulturbryggan ska kommittén, förutom att redovisa de överväganden som ligger till grund för dess förslag, särskilt redovisa hur förslagen bidrar till ökad effektivisering och helhetssyn inom den statliga verksamheten på kulturområdet.

7.2 Kostnader och andra konsekvenser för staten

I föregående kapitel föreslår kommittén att en ny myndighet, Kulturbryggan, ska inrättas den 1 januari 2013 och anvisas ett bidragsanslag på minst 25 miljoner kronor och ett förvaltningsanslag på 7 miljoner kronor för budgetåret 2013.

Förslaget om bidragsanslaget utgår från uppgiften i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg. omr. 17) om att regeringen, med hänvisning till kommittédirektiven till Kulturbryggan, beräknar att 25 miljoner kronor avsätts för ändamålet med bidragsgivning fr.o.m. 2011. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2010/11:KrU1, rskr. 2010/11:113). Kommitténs förslag innebär att minst den anslagsnivån ska anvisas för 2013. Ett eventuellt ökat bidragsanslag bör finansieras inom Kulturdepartementets ram.

Kommitténs förslag om ett förvaltningsanslag på 7 miljoner kronor för budgetåret 2013 bygger på att den föreslagna nya myndigheten i huvudsak ska ha samma uppgifter som kommittén har under den pågående försöksverksamheten med bidragsgivningen. De medel som finansierar kommitténs arbete med bidragsgivningen borde därför med fördel kunna föras över till ett statsanslag på utgiftsområde 17 och vara en grund för finansieringen av de nödvändiga förvaltningskostnader för den nya myndigheten som kommittén har identifierat. Finansieringen bör i övrigt rymmas inom Kulturdepartementets ram.

Kommitténs bedömning är att en organisationskommitté bör få i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten Kulturbryggan till den 1 januari 2013.

Med utgångspunkt från att en självständig myndighet är mest ändamålsenlig för Kulturbryggans långsiktiga verksamhet har kommittén också prövat frågan om hur förslaget bidrar till ökad effektivisering och helhetssyn inom den statliga verksamheten på kulturområdet. Genom att Kulturbryggan dockas till en större värmyndighet bör myndigheten kunna få relativt sett lägre kostnader för viss administration och även uppnå andra samordningsvinster enligt den modell som med goda resultat används av andra små myndigheter inom Kulturdepartementets ansvarsområde. Det bör ingå i uppdraget för den föreslagna organisationskommittén att hitta en sådan dockad lokallösning för Kulturbryggan.

7.3 Konsekvenser i övrigt

När det gäller den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet kan kommittén inte se att förslagen får några konsekvenser i dessa delar.

För sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet kan kommitténs förslag dock komma att få positiva konsekvenser. En central uppgift för Kulturbryggan föreslås vara att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det är en uppgift som i grunden omfattar alla människor i hela landet och som därmed handlar om att främja en typ av offentlig service för alla, oavsett var i landet man bor.

Kommitténs förslag innebär också att Kulturbryggan i sin bidragsgivning ska prioritera det fria kulturlivet. Dessa bedriver ofta sin verksamhet i aktiebolag och enskilda firmor och genom det statsbidrag som Kulturbryggan fördelar kommer de att kunna få bättre förutsättningar och möjligheter.

Även när det gäller jämställdheten mellan kvinnor och män samt möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen bör kommitténs förslag vara av positiv betydelse. Den nya myndigheten föreslås få som uppgift i sin instruktion att integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv.

Kommittédirektiv

**Kulturbryggan – en ny form för stöd till
förnyelse och utveckling inom kulturområdet**

**Dir.
2010:77**

Beslut vid regeringssammanträde den 8 juli 2010

Sammanfattning

Kommittén ska bl.a.

- lämna förslag på vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet,
- etablera en försöksverksamhet som under 2011–2012 fördelar avsatta medel som bidrag till nyskapande kulturprojekt.

För verksamheten beräknas 25 miljoner kronor per år avsättas. Av särskild vikt är att den bidragsgivande verksamheten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning. Kommittén ska sträva efter att hitta samverkan med andra finansiärer.

Kommittén ska särskilt överväga hur de nya kulturpolitiska målen kan få genomslag, såväl i försöksverksamheten som i förslagen om en långsiktig verksamhet.

Stiftelsen framtidens kultur upphör

Stiftelsen framtidens kultur bildades genom ett regeringsbeslut i juni 1994 med kapital från de upplösta löntagarfonderna. Stiftelsen, som kommer att upplösas 2011, har bidragit till att knyta samman olika verksamheter och till att nya intressanta samarbetsprojekt inom kulturområdet kommit till stånd. I sin verksamhet har stiftelsen ofta betonat möjligheten att bistå med kulturellt ”riskkapital”, vilket har gett utrymme för ännu inte etablerade kulturverksamheter att utvecklas. Genom åren har stiftelsen gett

stöd till uppbyggnad och drift av långsiktig verksamhet som Akvarellmuseet i Skärhamn, Måltidens hus i Grythyttan och Hälsinglands Träteater i Järvsö, men framför allt till mer tidsbegränsade kulturprojekt.

I och med att Stiftelsen framtidens kultur upphör försvinner en av få mer betydande nationella kulturfonder i Sverige. I våra nordiska grannländer spelar de nationella kulturfonderna en stor roll för kulturlivet. Även i många andra länder i Europa och andra jämförbara länder runt om i världen är oberoende privata eller ideella kulturfonder viktiga aktörer och alternativ till de offentliga stödsystemen inom kulturområdet.

Stiftelsen framtidens kultur har haft en relativt liten administration och till stiftelsen har olika expert- och sakkunniggrupper knutits, som gjort kvalitativa och konstnärliga bedömningar av projektförslagen. Stiftelsen har också haft samarbete med Statens kulturråd, Konstnärsnämnden, Sveriges författarfond, Riksantikvarieämbetet och Riksarkivet samt med regionala och lokala kulturförvaltningar. Stiftelsen framtidens kultur har också genom seminarieverksamhet och informationsspridning bidragit till ökad kunskap och till att skapa och stödja nätverk mellan kulturlivets olika intressenter.

Uppdraget

I den kulturpolitiska propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) gör regeringen bedömningen att det behövs ett komplement till de befintliga statliga ordningarna för bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Regeringen menar alltså att det är viktigt att Stiftelsen framtidens kultur får en efterföljare. Det är en angelägen uppgift att hitta nya och alternativa finansieringsmöjligheter för att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. En fungerande "riskkapitalförsörjning" inom kultursektorn är viktig för att ge förutsättningar för innovativt och gränsöverskridande kulturskapande. Det ger också möjligheter att hitta nya former för att organisera kulturskapande verksamhet och för breddad samverkan. För att motsvara den bidragsfördelning som Stiftelsen framtidens kultur haft under senare år avsätts, fr.o.m. 2011, ett årligt anslag på 25 miljoner kronor för verksamheten. Regeringen ser det också som avgörande att bidragsgivningen ger incitament till finansiering från flera parter.

För Kulturdepartementets räkning har ett fördjupat underlag om verksamhetens inriktning och förutsättningar tagits fram (dnr Ku2009/2273/KT). Övervägandena i underlaget om verksamhetens inriktning bör vara en utgångspunkt för kommittén.

Nyskapande kultur och kulturell förnyelse tar ofta form i småskaliga verksamheter och genom enskilda kulturutövares engagemang, men uppstår även i mötet mellan olika typer av aktörer eller där kulturområdet möter andra samhällsområden.

En kommitté ska mot denna bakgrund lämna förslag rörande en ny bidragsgivande statlig verksamhet som ska ha i uppgift att stödja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Av särskild vikt är att den bidragsgivande verksamheten ska ha en oberoende ställning som alternativ bidragsgivare och kunna hantera och främja kulturområdets hela omfattning. Detta ställer särskilda krav på såväl dialogformer som uppföljning.

Kommittén ska utföra följande uppgifter.

- Lämna förslag på vilken verksamhetsform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning till förnyelse och utveckling inom kulturområdet och som utgör ett alternativ till befintliga bidragsordningar. Förslag ska bl.a. lämnas om verksamhetsmål, organisation och budget för den nya verksamheten. Förslag ska också lämnas om eventuella nya förordningar eller förordningsändringar som krävs för den föreslagna verksamhetsformen och, om förslaget inbegriper bildande av en ny myndighet, förslag till instruktion och regleringsbrev.
- Etablera en försöksverksamhet som under 2011–2012 fördelar avsatta medel som bidrag till nyskapande kulturprojekt. Kommittén ska fatta beslut om bidragsfördelning efter föredragning av kansliet.
- Sträva efter att etablera samverkan med andra finansiärer.
- Särskilt överväga hur de nya kulturpolitiska målen kan få genomslag, såväl i försöksverksamheten som i förslagen om en långsiktig verksamhet.

Kommittén ska förutom att redovisa de överväganden som ligger till grund för dess förslag, särskilt redovisa hur förslagen bidrar till ökad effektivisering och helhetssyn inom den statliga verksamheten på kulturområdet.

Arbetsformer och redovisning av uppdraget

Det är av särskild vikt att kommittén kontinuerligt samråder med berörda myndigheter och aktörer inom kulturlivet och näringslivet.

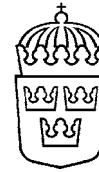
Kommittén ska löpande informera Regeringskansliet (Kulturdepartementet) om uppdragets genomförande.

En första delrapport, med förslag till en plan för försöksverksamheten under 2011–2012, ska redovisas senast den 30 november 2010. Rapporten ska även innehålla förslag till bidragsförordning för försöksverksamheten.

En rapport med förslag till en långsiktig verksamhetsform ska lämnas senast den 31 mars 2012. En plan för uppföljning av bidragsgivningen inom försöksverksamheten ska ingå i det förslag till långsiktig verksamhetsform som kommittén lämnar.

En slutrapport om försöksverksamheten ska lämnas senast den 31 december 2012.

(Kulturdepartementet)

Förordning om statsbidrag till nyskapande kultur;

SFS 2011:317

Utkom från trycket
den 5 april 2011

utfärdad den 24 mars 2011.

Regeringen föreskriver följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till nyskapande kultur.

Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

Ändamålet med statsbidraget

2 § Ändamålet med statsbidraget är att främja förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Det innefattar dels att främja kulturell verksamhet som bygger på nya uttryck, teorier eller metoder, dels att främja nya verksamhets- och finansieringsformer inom kulturområdet.

Villkor för statsbidrag

3 § Statsbidrag får ges till

1. nyskapande kulturell verksamhet av professionell art som bedrivs i projektform,
2. samverkansprojekt som syftar till att utveckla nya former för att bedriva kulturell verksamhet, eller
3. projekt som syftar till att utveckla nya sätt att finansiera kulturell verksamhet.

Projekten kan avse ett enskilt konst- eller kulturområde eller vara konstområdesöverskridande. De kan också bygga på samverkan mellan kultursektorn och andra samhällsområden.

4 § Statsbidrag får lämnas till fysiska eller juridiska personer.

5 § Vid fördelningen av bidrag ska det fria kulturlivet prioriteras.

6 § Krav på finansiering även från annan part ska ställas som villkor för statsbidrag. Om det finns särskilda skäl, behöver dock sådant krav inte ställas om bidrag ges för att påbörja en försöksverksamhet eller för att vidareutveckla en projektidé.

Ärendenas handläggning

7 § Frågor om statsbidrag enligt denna förordning prövas av kommittén Kulturbryggan (Ku 2010:04).

8 § Ansökan om bidrag ska göras skriftligen hos Kulturbryggan. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för prövningen.

9 § Innan ett bidrag beviljas ska Kulturbryggan låta minst en extern bedömare med kunskap inom relevanta konst- och kulturområden yttra sig över ansökan.

10 § Kulturbryggan ska i beslut om bidrag ange vilket ändamål bidraget beviljas för och vilka villkor som ska gälla för bidraget. I beslutet ska också sista dag för redovisning anges.

11 § Bidrag beviljas för högst ett år i taget.

Redovisning

12 § Mottagare av statsbidrag enligt denna förordning ska, vid den tidpunkt som angetts i beslutet om bidrag, redovisa för Kulturbryggan hur medlen har använts och lämna de övriga uppgifter som Kulturbryggan behöver för uppföljning och utvärdering.

Återbetalning och återkrav

13 § Kulturbryggan får besluta att ett beviljat bidrag tills vidare inte ska betalas ut, om det kan antas att bidraget har beviljats på grund av felaktiga uppgifter.

14 § Mottagaren av ett bidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren av bidraget genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har orsakat att bidraget lämnats felaktigt eller med för högt belopp,

2. bidraget av något annat skäl än vad som avses i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,

3. bidraget inte används för det ändamål som det har beviljats för,

4. det projekt som bidraget har lämnats för inte slutförs eller om bidraget av någon annan anledning inte förbrukats,

5. den som har tagit emot bidraget inte lämnar sådan redovisning som avses i 12 §, eller

6. villkor i beslutet inte har följts.

15 § Om en bidragsmottagare är återbetalningsskyldig enligt 14 §, ska Kulturbryggan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka ett belopp som motsvarar vad mottagaren oriktigt har fått. Om det finns särskilda skäl, får Kulturbryggan helt eller delvis efterge krav på återbetalning.

16 § Om ett belopp som har återkrävts enligt 15 § inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta tas ut på beloppet. För uttag av dröjsmålsränta gäller i tillämpliga delar räntelagen (1975:635).

SFS 2011:317

Överklagande

17 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 13 § får dock inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2011 och gäller till och med den 31 december 2012.

På regeringens vägnar

LENA ADELSON LILJEROTH

Maria Eka
(Kulturdepartementet)

Statens offentliga utredningar 2012

Kronologisk förteckning

1. Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet. U.
2. Framtidens högkostnadsskydd i vården. S.
3. Skatteincitament för riskkapital. Fi.
4. Kompletterande regler om personuppgiftsbehandling på det arbetsmarknadspolitiska området. A.
5. Högskolornas föreskrifter. U.
6. Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning. S.
7. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2012 – långsiktig säkerhet, haverier och global utblick. M.
8. Skadeståndsansvar och försäkringsplikt vid sjötransporter – Atenförordningen och försäkringsdirektivet i svensk rätt. Ju.
9. Förmån och fälla – nyanländas uttag av föräldrapenning. A.
10. Läsarnas marknad, marknadens läsare – en forskningsantologi. Ku.
11. Snabbare betalningar. Ju.
12. Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud. Ju.
13. En sammanhållen svensk polis. Ju.
14. Ekonomisk värde och samhällsnytta – förslag till en ny statlig ägarförvaltning. Fi.
15. Plan för framtagandet av en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. M.
16. Att angöra en kulturbygga – till stöd för förnyelse och utveckling inom kulturområdet. Ku.

Statens offentliga utredningar 2012

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Skadeståndsansvar och försäkringsplikt vid sjötransporter – Atenförordningen och försäkringsdirektivet i svensk rätt. [8]

Snabbare betalningar. [11]

Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud. [12]

En sammanhållen svensk polis. [13]

Socialdepartementet

Framtidens högkostnadsskydd i vården. [2]

Åtgärder mot fusk och felaktigheter med assistansersättning. [6]

Finansdepartementet

Skatteincitament för riskkapital. [3]

Ekonomisk värde och samhällsnytta – förslag till en ny statlig ägarförvaltning. [14]

Utbildningsdepartementet

Tre blir två! Två nya myndigheter inom utbildningsområdet. [1]

Högskolornas föreskrifter. [5]

Miljödepartementet

Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2012 – långsiktig säkerhet, haverier och global utblick. [7]

Plan för framtagandet av en strategi för långsiktigt hållbar markanvändning. [15]

Kulturdepartementet

Läsarnas marknad, marknadens läsare – en forskningsantologi. [10]

Att angöra en kulturbygga – till stöd för förnyelse och utveckling inom kulturområdet. [16]

Arbetsmarknadsdepartementet

Kompletterande regler om personuppgiftsbehandling på det arbetsmarknadspolitiska området [4]

Förmån och fälla – nyanländas uttag av föräldrapenning. [9]